

TROMS fylkeskommune

ROMSSA fylkkasuohkan

FYLKESRÅDETS ÅRSBERETNING 2013

Analyse av regnskap 2013

Innholdsfortegnelse

1.	Innledning	5
1.1	Etikk, diskriminering og likestilling	6
1.2	Internkontroll	6
2.	Driftsregnskapet	7
2.1	Netto driftsutgifter og avvik per sektor	7
2.2	Driftsresultat	10
2.3	Netto driftsresultat	13
2.4	Skatt og rammetilskudd i 2013	15
2.5	Finansforvaltningen	15
2.6	Kompensasjon for merverdiavgift (mva)	18
2.7	Pensjon.....	20
3	Investering.....	22
4	Balansen	29
5	Økonomisk oppfølging i 2013	32
6.	Politiske styringsorganer, sektor 00	36
6.1	Regnskapsresultat totalt for sektor 00	36
6.2	Avviksanalyse.....	36
7.	Kontrollorganer, sektor 01	38
7.1	Regnskapsresultat totalt for sektor 01	38
7.2	Avviksanalyse.....	38
8.1	Utdanning – sektor 20	39
8.1	Regnskapsresultat totalt for sektor 20	39
8.2	Avviksanalyse.....	40
8.3	Kommentarer til aktivitet i 2013	42
8.4	Internkontroll	43
9.	Tannhelse – sektor 40	44
9. 1	Regnskapsresultat totalt for sektor 40	44
9.2	Avviksanalyse.....	44
9.3	Kommentarer til aktivitet i 2013	46
9.4	Internkontroll	47
10.	Kultur, sektor 50.....	49
10.1	Regnskapsresultat totalt for sektor 50.....	49
10.2	Avviksanalyse og kommentarer til aktivitet i 2013	49
10.3	Internkontroll	59
11.	Samferdsel, sektor 60	61
11.1	Regnskapsresultat totalt for sektor 60.....	61

11.2	Avviksanalyse	62
11.3	Kommentar til aktivitet i 2013	65
11.4	Internkontroll	66
12.	Næring, sektor 70	68
12.1	Regnskapsresultat totalt for sektor 70	68
12.2	Avviksanalyse	68
12.3	Kommentarer til aktivitet i 2013	70
12.4	Internkontroll	71
13.	Stabssjefen – sektor 10	73
13.1	Regnskapsresultat totalt for sektor 10	73
13.2	Avviksanalyse	73
13.3	Kommentarer til aktivitet i 2013	74
13.4	Internkontroll	79
14.	Personal- og organisasjonssenteret – sektor 14	80
14.1	Regnskapsresultat totalt for sektor 14	80
14.2	Avviksanalyse	80
14.3	Kommentarer til aktivitet i 2013	80
14.4	Internkontroll	81
15.	IT-senteret – sektor 19	82
15.1	Regnskapsresultat totalt for sektor 19	82
15.2	Avviksanalyse	82
15.3	Kommentarer til aktivitet i 2013	82
15.4	Internkontroll	83
16.	Drifts- og utbyggingssenteret – sektor 11	84
16.1	Regnskapsresultat totalt for sektor 11	84
16.2	Avviksanalyse	85
16.3	Kommentar til aktivitet i 2013	86
16.4	Internkontroll	87
17.	Økonomisenteret – sektor 16	88
17.1	Regnskapsresultat totalt for sektor 16	88
17.2	Avviksanalyse	88
17.3	Kommentarer til aktivitet i 2013	88
17.4	Internkontroll	89
18.	Sektorovergripende poster, sektor 90	91
18.1	Regnskapsresultat totalt for sektor 90	91
18.2	Avviksanalyse	92

1. Innledning

Alle kommuner og fylkeskommuner skal i henhold til kommuneloven legge fram en årsberetning til fylkestinget. Fylkesrådet legger derfor fram årsberetningen for 2013 for 2013-regnskapet. Forskriften krever at kontrollutvalget skal avgi uttalelse om årsregnskapet til fylkestinget, før årsregnskapet vedtas, og kommunelovens økonomiregler krever at fylkesrådets årsberetning skal fremmes for fylkestinget samtidig med at årsregnskapet skal behandles. Årsberetning for år t (eksempel 2013) skal oversendes revisjonen innen 31. mars år t+1 (2014).

Fylkesrådet ønsker å belyse følgende i denne årsberetningen:

- Troms fylkeskommunes økonomiske status for 2013 med analyse av regnskapet både drift, investering og balansen
- Beskrivelse av driftsregnskapsresultatet innenfor hver sektor
- Aktivitetsbeskrivelse innenfor hver sektor
- Redegjøre for hvilke arbeidsprosesser som er dokumentert i kvalitetssystemet, risikovurderinger og eventuelle justeringer som er gjort for å oppnå kvalitetsforbedring.

Fylkesrådet har i årsberetningen fokusert på de regnskapsresultatene som gjenspeiler fjorårets aktiviteter og som har betydning for økonomistyring. Sektorene har i samarbeid med økonomisenteret analysert regnskapsresultatet for 2013. I tillegg ønsker fylkesrådet å informere fylkestinget om hvordan bevilgningen til sektorene i 2013 faktisk er disponert slik at beretningen også omfatter en kort beskrivelse av aktiviteten i hver enkelt sektor.

Regnskapet for 2013 for Troms fylkeskommune ble avlagt med et regnskapsmessig mindreforbruk, det vil si et «overskudd» på 1,613 mill. kroner. Korrigert netto driftsresultat¹ er 52,0 mill. kroner som utgjør 1,47 prosent i 2012 av brutto driftsinntekter. Dette er på omlag samme nivå som i opprinnelig budsjett for 2013.

Utgiftene på driftssektorene viser merforbruk på 2,055 mill. kroner. Utdanning og samferdsel har henholdsvis 12,7 og 6,1 mill. kroner i merforbruk. Øvrige sektorer har avlagt et regnskap enten i balanse eller med mindreforbruk.

Nettoavvik på sektorovergripende poster, før føring av regnskapsmessig resultat, var en merinntekt/mindreutgift på 3,6 mill. kroner. Dette skyldes noe høyere skatteinntekter enn budsjettet.

Investeringsregnskapet ble gjort opp i balanse, men med økt andel lånefinansiering.

¹ Netto driftsresultat er korrigert for bruk og avsetning av bundne fonds. For nærmere forklaring se kapittel 2.3.

1.1 Etikk, diskriminering og likestilling

Troms fylkeskommune jobber for å holde en høy etisk standard. I løpet av 2014 skal vi jobbe systematisk for å videreutvikle og forsterke det etiske fokuset i organisasjonen.

Det er utarbeidet varslingsrutiner for virksomheten.

Troms fylkeskommune har utarbeidet en seniorpolitikk som har som formål å beholde og videreutvikle den kompetansen som senioren har, opprettholde høy kvalitet i tjenestetilbudet, samt gi ansatte som ønsker å trappe ned eller avslutte yrkeskarriæren, mulighet til å gjøre det på en fleksibel og verdig måte.

Troms fylkeskommune har en mannlig stabssjef, og i stabssjefens ledergruppe er det i tillegg tre kvinner og to menn. I øverste etatsledelse er én av fem etatssjefer kvinner. Kjønnsfordelingen blant rektorene i de videregående skolene er fem kvinner og ti menn. Innenfor tannhelse er det seks enhetsledere (4 ledere for hvert sitt distrikt, samt én for universitets tannklinikk og én for TkNN). Av disse er det tre kvinnelige ledere.

Det er ikke planlagt spesielle tiltak for å fremme likestilling, utover at kvinner oppfordres til å søke våre lederstillinger.

1.2 Internkontroll

I 2011 satte fylkesrådet i gang et forprosjekt som har sett på hvordan internkontrollen i Troms fylkeskommune kan organiseres. Konklusjonen er at et internkontrollsystem bør være basert på gode analyser av risiko og sikre at ressursene forvaltes effektivt og i samsvar med etiske normer og god forvaltningsskikk. Forprosjektet ga flere anbefalinger som blant annet omhandler delegasjoner og fullmakter, systematikk for risikovurderinger, plan for utrulling og implementering av nytt internkontrollsystem og felles rutine for rapportering.

I perioden 1.2.2012-1.4.2013 ble første del av hovedprosjektet gjennomført. Hovedprosjektets del 1 har utarbeidet en struktur for fylkeskommunens styrings- og kvalitetssystem. Beskrivelsen av systemet er nedfelt i *Håndbok for Troms fylkeskommunes styrings- og kvalitetssystem*. Håndboken skal være styringsdokumentet for kvalitetssystemet og må oppdateres etterhvert som kvalitetsarbeidet utvikles eller ved endringer av rutiner. Det er lagt opp til at håndboken skal revideres årlig.

I prosjektets del 1 er det også identifisert noen nøkkelprosesser og arenaer der styring og internkontroll skal/bør være et tema. Det er utarbeidet en felles systematikk for beskrivelse av arbeidsprosesser og risiko- og vesentlighetsvurderinger for å sikre at kontrollaktiviteter er basert på risiko og er effektive. Videre er det utarbeidet et årshjul for fylkeskommunens hovedprosesser.

Prosjektet er nå i gang med hovedprosjekt del 2. Denne fasen er mer praktisk rettet, da de øvrige fasene har hatt fokus på struktur – ser man nå på implementering og videreutvikling av styrings- og kvalitetssystemet. I denne fasen skal risiko- og vesentlighetsvurderinger gjennomføres på utvalgte arbeidsprosesser, prosjektet skal se på rutiner for rapportering, skape miljø for kontrollarbeid, avvikshåndtering og lage en plan for utrulling av systemet til de ytre enhetene (skoler, tannklinikker og FKF).

For nærmere redegjørelse vises det til kap. 11.

2. Driftsregnskapet

2.1 Netto driftsutgifter og avvik per sektor

I tabellen nedenfor er Troms fylkeskommunes driftsregnskap og budsjett per sektor gjengitt.

Tabell 2.1.1 Troms fylkeskommunes driftsregnskap- og budsjett. I 1000 kr

	Regulert		Regnskap 2013	Avvik i % av budsjett	
	Regnskap 2012	budsjett 2013		Avvik 2013	
Politiske styringsorganer	29 257	37 113	33 206	3 907	10,5 %
Kontrollorganer	4 376	4 727	4 537	190	4,0 %
Stabssjef	12 177	19 207	16 126	3 081	16,0 %
Drifts- og utbyggingssenteret	78 782	84 763	83 480	1 283	1,5 %
Personal og organisasjonssenteret	16 999	17 688	16 771	917	5,2 %
Økonomiseret	9 958	9 843	9 847	-3	0,0 %
IT-senteret	13 847	13 883	13 906	-23	-0,2 %
Utdanning	995 954	993 065	1 005 836	-12 771	-1,3 %
Tannhelse	116 627	117 952	116 063	1 889	1,6 %
Kultur	86 699	90 651	89 638	1 013	1,1 %
Samferdsel	877 601	983 107	989 262	-6 155	-0,6 %
Næring	46 533	45 459	40 843	4 616	10,2 %
SUM SEKTORENE	2 288 811	2 417 459	2 419 515	-2 055	
Sektorovergripende poster	-2 288 811	-2 417 459	-2 419 515	2 055	-0,1 %
SUM TOTALT	0	0	0	0	0

Regnskapet for 2013 for Troms fylkeskommune ble avlagt med et regnskapsmessig mindreforbruk, det vil si et «overskudd» på 1,613 mill. kroner i forhold til regulert budsjett.

Utgiftene på driftssektorene viser merforbruk på 2,055 mill. kroner. Utdanning og samferdsel har henholdsvis 12,7 og 6,1 mill. kroner i merforbruk. Øvrige sektorer har avlagt et regnskap enten i balanse eller med mindreforbruk.

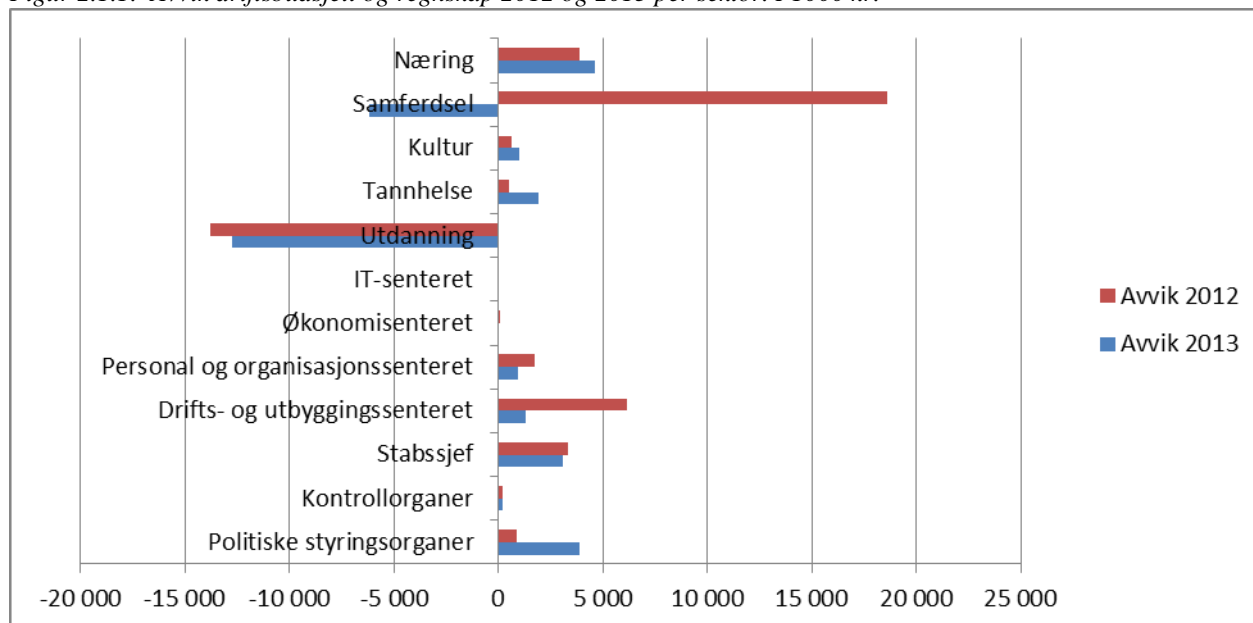
Merforbruket på utdanning er i hovedsak knyttet til spesialundervisning, Tromsø Sikkerhetscenter, forvaltning, skyss og internater. Merforbruket på samferdsel er i hovedsak knyttet til drift og vedlikehold av fylkesveger.

Mindreforbruket for politiske styringsorganer skyldes lavere utbetalinger til erstatninger til tidligere barnevernsbarn enn budsjettet. Hele bevilgningen til erstatning er budsjettet i 2013, men noe av utbetalingene vil komme i 2014. Fylkesrådet vil følge dette opp i budsjettoppfølgingene gjennom 2014. Mindreforbruket på stabssjefen skyldes at flere stillinger ble holdt vakant som følge av den økonomiske situasjon. Dette medførte også lavere aktivitet og færre utredninger. På næring, tannhelse, kultur og Personal- og organisasjonssenteret er mindreforbruket i hovedsak knyttet henholdsvis til fylkeskommunale virkemidler, økte inntekter, vakanser og periodisering av forsikringsutgifter.

I figur 2.1.1 er det vist at utdanning har om lag samme resultat i 2013 som 2012. Samferdsel er det en forverring av resultatene fra forrige regnskapsår, fra et betydelig mindreforbruk til et lite merforbruk i 2013. Mindreforbruket i 2012 var i hovedsak knyttet til erstatninger etter rettsak. Kollektivtrafikken er organisert i fylkeskommunalt foretak, Troms fylkestrafikk FKF, og er ikke med i tallene for samferdsel. Drifts- og utbyggingssenteret hadde noe større «overskudd» i 2013 enn i 2012 som følge av noe lavere energiutgifter og vedlikehold enn budsjettet.

Øvrige sektorer har omlag samme resultat i 2013 som i 2012, og med unntak av tannhelse som har hatt litt varierende resultat avlegger disse sektorene regnskapsresultater på om lag samme nivå hvert år.

Figur 2.1.1. Avvik driftsbudsjett og regnskap 2012 og 2013 per sektor. I 1000 kr.

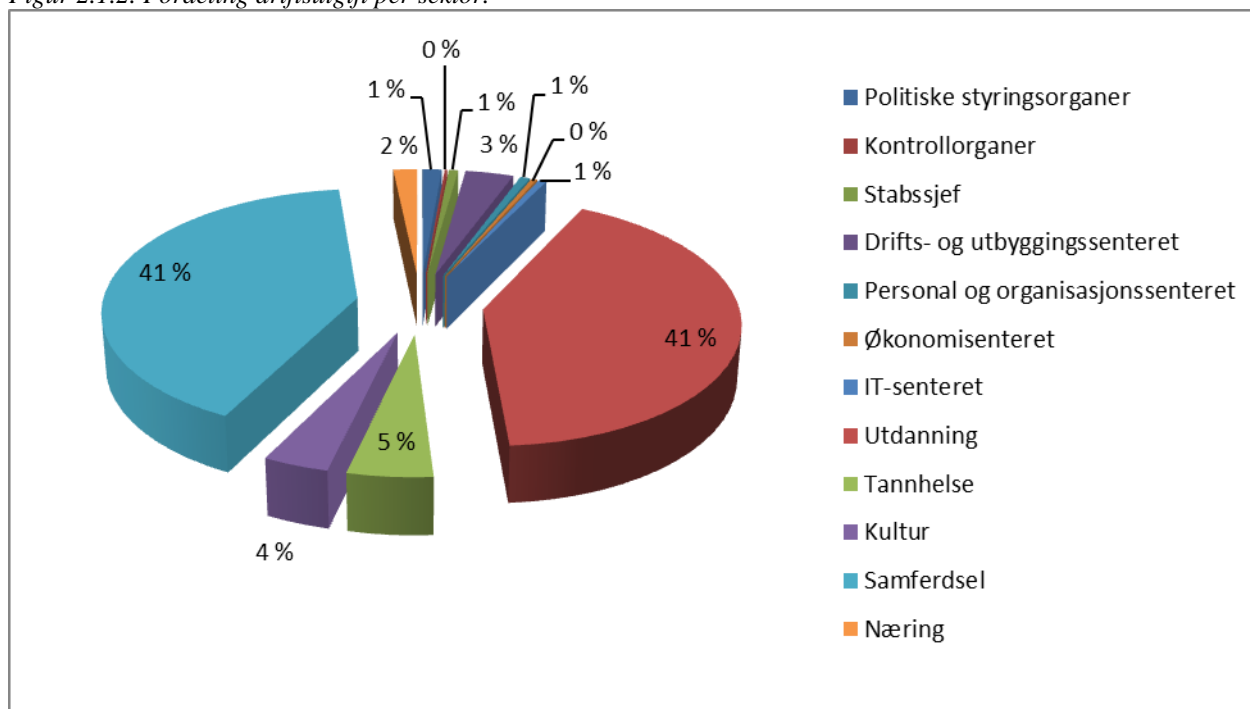

Nærmere avviksforklaring er gitt under den enkelte sektor.

Fordeling av driftsutgiftene

Utgiftene til videregående opplæring og samferdsel utgjør 82 prosent av fylkeskommunens netto driftsutgifter med en andel på 41 prosent hver. Øvrige sektorer, inkludert administrasjon og politisk styring, utgjør til sammen 18 prosent av utgiftene. Fordelingen mellom de to store sektorene og de mindre sektorene er som i 2012, men samferdsel har øket sin andel fra 38 til 41 prosent. Andelen til utdanning er tilsvarende redusert. Dette skyldes at driftsbudsjettet på samferdsel er betydelig øket som følge av økte kostnader knyttet til faste driftskontrakter på veg. Disse er dekket opp med omdisponering av midler som var planlagt disponert til investeringer på veg.

Figur 2.1.2. Fordeling driftsutgift per sektor.

2.2 Driftsresultat

Troms fylkeskommunes driftsregnskap fordelt på ulike utgifts- og inntektsposter er vist i tabellen nedenfor.

Tabell 2.2.1. Troms fylkeskommunes driftsregnskap. I 1000 kroner.

	Regnskap 2013	Regulert budsjett 2013	Avvik
Brukerbetalinger	-41 879	-40 889	991
Andre salgs- og leieinntekter	-84 163	-69 629	14 534
Overføringer med krav til motytelser	-520 640	-372 066	148 574
Rammetilskudd	-1 798 552	-1 796 000	2 552
Andre statlige overføringer	-379 963	-429 544	-49 581
Andre overføringer	-2 818	-2 679	139
Inntekts- og formuesskatt	-749 113	-750 000	-887
Sum driftsinntekter	-3 577 128	-3 460 806	116 322
Lønnsutgifter	1 043 910	993 249	-50 661
Sosiale utgifter	213 066	191 897	-21 169
Kjøp av varer og tj. som inngår i tjenesteprod.	781 800	743 340	-38 461
Kjøp av tj. som erstatter tjenesteprod.	164 086	141 732	-22 354
Overføringer	1 224 246	1 179 893	-44 354
Avskrivninger	140 806	140 773	-32
Fordelte utgifter	33 605	-603	-34 208
Sum driftsutgifter	3 601 519	3 390 281	-211 238
Brutto driftsresultat	24 391	-70 526	-94 917
Renteinntekter og utbytte	-46 019	-13 713	32 306
Sum eksterne finansinntekter	-46 019	-13 713	32 306
Renteutgifter og låneomkostninger	65 168	58 843	-6 325
Avdrag på lån	82 226	83 380	1 154
Sum eksterne finansutgifter	147 394	142 223	-5 171
Resultat eksterne finanstransaksjoner	101 375	128 510	27 135
Motpost avskrivninger	-140 806	-140 773	32
Netto driftsresultat	-15 039	-82 789	-67 749
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	-8 593	-8 593	0
Bruk av disposisjonsfond	-25 100	-23 918	1 183
Bruk av bundne driftsfond	-167 237	-16 955	150 282
Sum bruk av avsetninger	-200 930	-49 466	151 465
Overført til investeringsregnskapet	49 594	49 595	1
Avsatt til disposisjonsfond	34 458	34 458	0
Avsatt til bundne driftsfond	130 305	48 201	-82 103
Sum avsetninger	214 357	132 254	-82 102
Regnskapsmessig merforbruk/mindreforbruk	-1 613	0	1 613

Driftsregnskapet ble avlagt med et regnskapsmessig mindreforbruk på 1,613 mill. kroner.

Det er betydelige avvik mellom budsjett og regnskap på en del poster. Hovedtyngden av avvikene både på inntekts- og utgiftssiden skyldes at det på noen områder mangler budsjett og at det på en del områder ikke er fulgt opp med budsjettreguleringer gjennom året. Deler av avviket skyldes reelt merforbruk på enkelte områder.

Regnskapet viser at driftsinntektene ble 116,3 mill. kroner høyere enn budsjettet. Det er spesielt posten «Overføringer med krav om motytelse» (refusjoner) som er betydelig høyere enn budsjettet med 148 mill. kroner. Dette skyldes i hovedsak høyere mva-kompensasjon, sykelønnsrefusjon, oppgjør for gjesteelever, prosjektmidler fra staten og refusjoner fra staten (hovedsakelig refusjon for utførte tjenester knyttet til virksomhet i TANN-bygget).

Andre salgsinntekter er 14,5 mill. kroner høyere enn budsjettet. Merinntekten er fordelt med mindre beløp på flere områder (pasientbetaling, parkeringsleie, kantinesalg, kursinntekter m.m.)

Andre statlige overføringer ble knapt 50 mill. kroner lavere enn budsjettet. Avviket er i sin helhet knyttet til regional utviklingsmidler, og skyldes reduksjon i RUP- og RDA-midler.

Regnskapsførte driftsutgifter var 211,2 mill. kroner høyere enn budsjettet. Merutgiftene i forhold til budsjett fordelt seg relativt jevnt på alle hovedposter. Avviket på lønn og sosiale utgifter var vel 50 mill. kroner og er i all hovedsak på utdanning og tannhelse – naturlig nok da hovedtyngden av de fylkeskommunale ansatte er sysselsatt i disse sektorene. Avviket må sees i sammenheng med merinntekter knyttet til refusjoner og det regnskapsmessige merforbruket på utdanning.

Tannhelse og utdanning samt samferdsel står for avviket mellom budsjett og regnskap for kjøp av tjenester som inngår i egen tjenesteproduksjon, til sammen 38 mill. kroner. Avviket er spesielt knyttet til fellesutgifter på Universitets tannklinikken og TKNN samt fylkesveier. Disse avvikene motsvares i all hovedsak av høyere refusjoner enn budsjettet. Det er også et avvik knyttet til spesialundervisning som er et reelt merforbruk.

Avviket på kjøp av tjenester som erstatter egen tjenesteproduksjon, på 22 mill. kroner er hovedsakelig knyttet til spesialundervisning og ordinær undervisning på utdanning. Avviket skyldes reelt merforbruk samt manglende budsjettering.

Netto driftsresultat er så vidt positivt med 15,039 mill. kroner. Det er imidlertid mer korrekt å korrigere for bruk og avsetning til bundne fonds for å få et reelt netto driftsresultat. Denne korrigeringen øker netto driftsresultat fra 15,039 til 52,0 mill. kroner i 2013. Se nærmere forklaring under kap. 2.3. Det er det korrigerede netto driftsresultatet som må sammenlignes med budsjettet da det i budsjettet ikke er tatt høyde for bruk og avsetning til bundne fonds. Korrigert avvik er om lag 30 mill. kroner og skyldes i all hovedsak manglende budsjettering av utgifter knyttet til eksterne øremerkede midler og må sees i sammenheng med manglende budsjettering av bruk og avsetning av bundne driftsfond.

Avviket på eksterne finansinntekter og – utgifter må sees i sammenheng. Avvikene skyldes at inntekter og utgifter knyttet til renteswap ikke er budsjettet. Dette gjøres vanligvis ikke. I tillegg er renteinntekter av fondsmidler som ikke er budsjettet (regionale utviklingsmidler og spillemidler). Renteinntekter knyttet til ubrukte regionale utviklingsmidler og spillemidler skal tilbakeføres til formålet og påvirker ikke netto budsjett- eller regnskap for fylkeskommunen.

Avsetningen til bundne fonds er 130,3 mill. kroner, og er hovedsakelig knyttet til RUP- og RDA-midler. Bruken av bundne fonds er i hovedsak knyttet til de samme midlene, og var 167,2 mill. kroner i 2013. De siste årene har avsetning til bundne fonds har vært større enn

bruk av bundne fond. Avviket mellom budsjett og regnskap når det gjelder avsetning til/bruk av bundne driftsfond, skyldes i all hovedsak at slik fondsavsetning bare unntaksvis budsjetteres, da behovet ofte er klart svært sent i regnskapsåret.

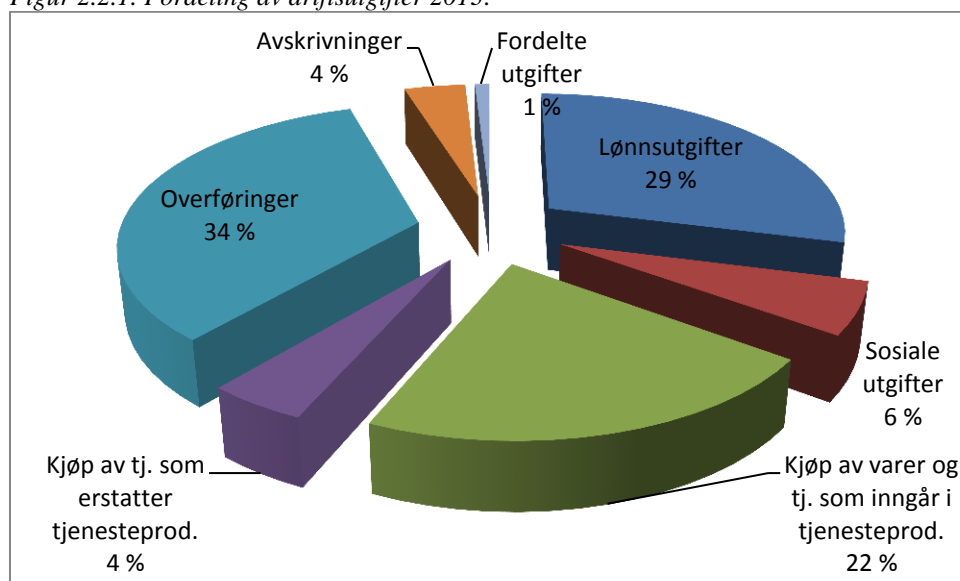
Avsetning til disposisjonsfond er i tråd med budsjettert avsetning og fylkestingets vedtak om avsetning i sak 88/12, 42/13, 66/13 og 92/13. Netto avsetning til disposisjonsfond var i underkant av 9 mill. kroner.

Bruk av overskuddet på 8,593 mill. kroner fra 2012 er budsjettert og regnskapsført i tråd med fylkestingets vedtak i sak 42/13.

Sammensetning av utgifter og inntekter

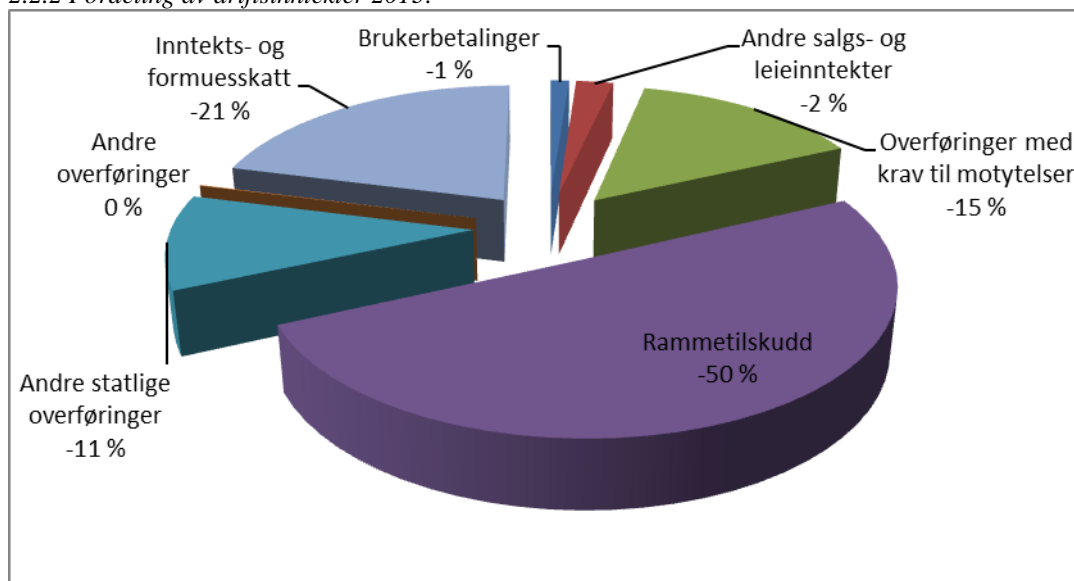
Nedenfor vises fordelingen av driftsinntekter og driftsutgifter (ekskl. avskrivninger, motpost avskrivninger samt interne finansieringstransaksjoner) i to figurer.

Figur 2.2.1. Fordeling av driftsutgifter 2013.

Av figur 2.2.1 sees at lønnsutgiftene utgjør 29 prosent i Troms fylkeskommune. Dette er en relativt liten andel til lønnsutgifter sett i lys av at vi er en kunnskaps- og arbeidsintensiv organisasjon og skyldes kjøp av tjenester til kollektivtrafikk og veg samt store øremerkede overføringer fra staten som fylkeskommunen "sender videre" (hovedsakelig RUP, RDA og spillemidler). Andelen til lønn er gått ned med 2 prosent siden 2012. Overføringer til andre utgjør 34 prosent av utgiftene til fylkeskommunen. Andelen til kjøp varer og tjenester som inngår i egen tjenesteproduksjon og som erstatter egen tjenesteproduksjon, utgjør henholdsvis 22 og 4 prosent. Føring av utgifter til kollektivtrafikk ble tidligere ført på kjøp av tjenester som inngår i fylkeskommunal tjenesteproduksjon. Dette er fra 2013 ført på poster for overføringer. Kjøp av varer og tjenester som erstatter egen tjenesteproduksjon kan i hovedsak tilskrives samferdsel, men også utdanning har relativt høyt kjøp av tjenester hovedsakelig knyttet til lærlingordningen.

2.2.2 Fordeling av driftsinntekter 2013.

Figur 2.2.2 viser fordelingen av driftsinntektene. Den største inntektsposten er rammetilskudd fra staten som utgjør 50 prosent av inntektene. Skatteinntekter utgjør 21 prosent. Disse to postene utgjør omtrent like stor del av inntektene i 2013 som i 2012. Overføringer utgjør til sammen 26 prosent herunder inngår alle virkemidler.

2.3 Netto driftsresultat

Netto driftsresultat viser fylkeskommunens økonomiske evne til å foreta avsetninger til fond og egenkapital til investeringer etter at samtlige driftsutgifter og nettoutgifter til renter og avdrag på lån er dekket. Netto driftsresultat er dermed en sentral størrelse når det gjelder å bedømme fylkeskommunens «økonomiske helsetilstand». Teknisk beregningsutvalg for kommunesektoren og KRD regner netto driftsresultat som hovedindikator for økonomisk balanse i kommunesektoren, og anbefaler at netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene over tid bør være på 3 prosent.

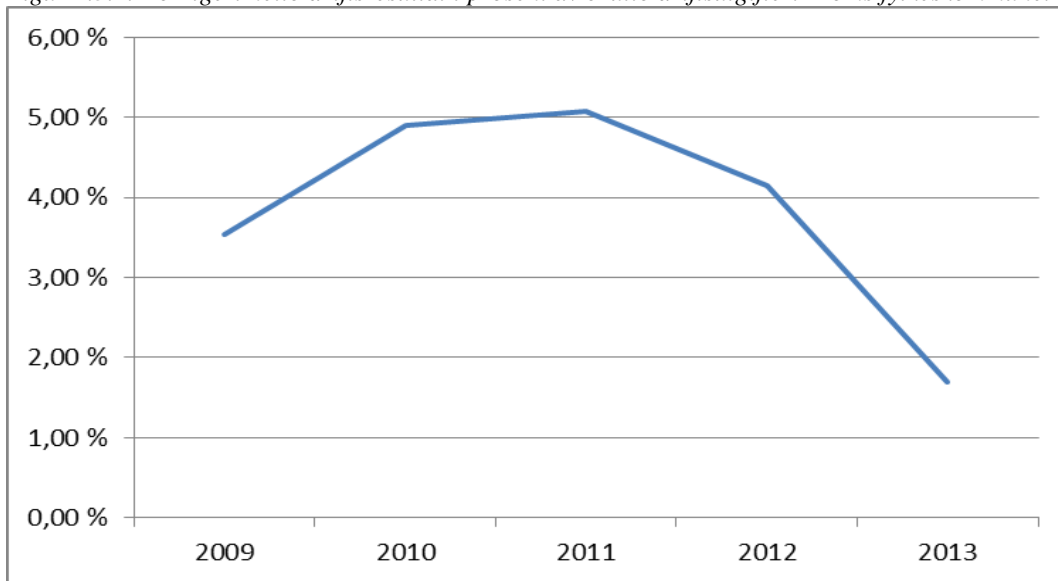
Troms fylkeskommune hadde i 2013 et positivt netto driftsresultat på 15,039 mill. kroner. Netto driftsresultat i 2012, 2011, 2010 og 2009 var også positive med henholdsvis 160,9, 177,5 mill. kroner, 228,8 og 201,3 mill. kroner.

Etter at fylkeskommunene fikk en mer sentral rolle som regional utviklingsaktør og innføring av RDA-midler har fylkeskommunen hatt store øremerkede statstilskudd hvor overføringene fra staten inntektsføres et år mens utbetalingen av pengene i stor grad strekker seg over flere år. Dette medfører at det brukes og avsettes store summer til bundne fonds hvert år. Når det er stor differanse mellom hva som er brukt og hva som er avsatt til bundne fonds et år svekkes netto driftsresultat sin soliditet som en god indikator på økonomisk handlefrihet. I disse tilfellene burde netto driftsresultat vært korrigert for bruk og avsetning til bundne fonds. I Troms fylkeskommune har differansen i nevnte størrelser vært så stor at det er valgt å korrigere netto driftsresultat for bruk og avsetning til bundne fonds. Denne korrigeringen øker netto driftsresultat fra 15,039 mill. kroner til 52,0 mill. kroner i 2013. Korrigert netto

driftsresultat i prosent av brutto driftsutgifter er 1,47 prosent i 2013. Dette er på omlag samme nivå som i opprinnelig budsjett for 2013. Resultatet for årene 2009-2013 er vist i figuren under.

I 2013 ble det inntektsført vel 49 mill. kroner merverdiavgiftskompensasjon knyttet til investeringsprosjekter, og dette utgjør nesten hele netto driftsresultatet. Denne kompensasjonen vil fra 2014 inntektsføres rett i investeringsregnskapet som følge av endring i kommuneloven, og vil da ikke påvirke netto driftsresultat.

Figur 2.3.1. Korrigert netto driftsresultat i prosent av brutto driftsutgifter. Troms fylkeskommune.

Av figur 2.3.1 sees at Troms fylkeskommune har hatt positive netto driftsresultat de siste fire årene. I 2009, 2010 og 2012 hadde fylkeskommunen resultater som ligger over 3 prosent, slik Teknisk beregningsutvalg og KRD anbefaler. Resultatet i 2013 er betydelig forverret og langt under anbefalingene til TBU.

2.4 Skatt og rammetilskudd i 2013

Det ble inntektsført 2,547 mrd. kroner i skatt og rammetilskudd for Troms fylkeskommune i 2012. Av dette utgjorde rammetilskuddet 1,706 mrd. kroner. Avviket mellom regnskapet og regulert budsjett var 1,66 mill. kroner. Dette er vist i tabell 2.4.1 nedenfor.

Tabell 2.4.1 Frie inntekter for Troms fylkeskommune. I 1000 kroner.

	Vedtatt budsjett	Regulert budsjett	Regnskap	Avvik reg.bud-regnskap
Rammetilskudd	1 710 100 000	1 706 255 000	1 706 255 000	-
Inntektsutjevning	80 900 000	89 745 000	92 296 563	2 551 563
Fylkesskatt	730 000 000	750 000 000	749 113 161	-886 839
SUM	2 521 000 000	2 546 000 000	2 547 664 724	1 664 724

Rammetilskudd

Budsjettert rammetilskudd ble nedjustert med om lag 4 mill. kroner i løpet av året. Dette skyldes endelig skattetall for 2012 som ble kjent i februar 2013. Skattetallene påvirker fordelingen mellom skatt og rammetilskudd

Skatt og inntektsutjevning

Skatteinngangen og inntektsutjevningen ble tilsammen 26,6 mill. kroner høyere enn *vedtatt* budsjett. Dette skyldes at skatteinngangen på landsbasis ble høyere enn forutsatt i statsbudsjettet for 2013. Avviket ved årets slutt er 1,66 mill. kroner. Skatteinngangen på slutten av året var dermed på nivå med det finansdepartementet la til grunn i sine siste prognoser for 2013.

2.5 Finansforvaltningen

I henhold til Troms fylkeskommunes finansreglement² skal det hvert år fremlegges en finansiell årsrapport for fylkestinget, som egen sak i marstinget det påfølgende år³. Disse årsrapportene har primært fokus på om forvaltningen av likvide midler og låneporteføljen er innenfor risikorammene i finansreglementet.

Tidligere inneholdt årsberetningen en detaljert beskrivelse av gjeldsforvaltningen. Denne er fra 2010 flyttet til finansiell årsrapport. Finansiell årsrapport 2013 synliggjør at forvaltningen av kortsiktige likvide midler samt låneporteføljen ligger innenfor risikorammene i finansreglementet. Videre konkluderes med at fylkeskommunen har kapasitet til å tåle mulige finansielle tap som følge av en merkbar endring i rentenivået.

² Vedtatt av fylkestinget i sak 2/2012.

³ I tillegg legger finansreglementet opp til en løpende tertialvis finansrapportering. Hvert år skal det pr. 30.4 og 31.8 rapporteres status på finansområdet. Nevnte rapportering skal inngå som en separat del av budsjettoppfølgingssakene pr. 30.4 og 31.8. Budsjettoppfølgingssaken pr. 30.4 fremlegges fylkestinget i juni, mens oppfølgingen pr. 31.8 fremlegges i september.

Aksjeutbytte 2013

Fylkestinget vedtok i sak 88/12 å budsjettere med aksjeutbytte på 1,5 mill. kroner fra Ymber AS (tidligere Nord-Troms Kraftlag AS). Det ble ikke budsjettert med aksjeutbytte fra Troms Kraft AS⁴. Inntektsført aksjeutbytte i 2013 ble om lag 1,3 mill. kroner; hvor av 750 000 kroner var utbytte fra Ymber, 563 468 kroner var utbytte fra Gjensidigestiftelsen og 1 256 kroner var utbytte fra Lysbotnvasdraget fiskeforvaltning.

Renteinntekter 2013

Norges Bank foretok ingen endringer av styringsrenten (foliorenten) i løpet av 2013, jfr. tabell 2.5.1. Endringer i styringsrenten vil normalt ha sterkt gjennomslag i de mest kortsiktige rentene i pengemarkedet. Styringsrenten til Norges Bank har vært uendret på 1,50 prosent gjennom hele 2013.

Troms fylkeskommune har regnskapsført totalt 17,8 mill. kroner i renteinntekter i 2013, jfr. tabell 2.5.1.

Tabell 2.5.1 Troms fylkeskommune, renteinntekter pr. 31.12.2013 (ansvar 900 tusen). Tall i 1000 kroner.

Konto (T)	Regnskap
Renter av bankinnskudd	-8 116
Renter av fondsmidler	-12
Renter av obligasjoner	0
Renteswapp inntekter	-9 185
Diverse renteinntekter	-487
Sum	-17 800

Renteinntektene består i hovedsak av renter av bankinnskudd og inntekter fra rentebytteavtaler, henholdsvis 8,1 og 9,2 mill. kroner. Rentebytteavtaler omtales nærmere i avsnittet under, der inntekter og utgifter på rentebytteavtalene omtales i sammenheng med låneporteføljens ordinære renteutgifter.

Rente- og avdragsutgifter 2013

Låneporteføljens rente- og avdragsutgifter i 2013 er 127,4 mill. kroner, hvorav renter utgjør 45,2 mill. kroner og avdrag 82,2 mill. kroner⁵.

For å få frem faktisk renteutgift for låneporteføljen må samlede renteutgifter i 2013, det vil si 45,2 mill. kroner, korrigeres for effekten av etablerte rentebytteavtaler. Fylkeskommunens netto utgifter knyttet til rentebytteavtaler er om lag 10,6 mill. kroner. Av dette utgjør inntekter 9,2 mill. kroner og utgifter 19,8 mill. kroner. Korrigert renteutgift for låneporteføljen i 2013 ble dermed 55,8 mill. kroner, som er summen av regnskapsførte renter og netto renteutgift for rentebytteavtalene.

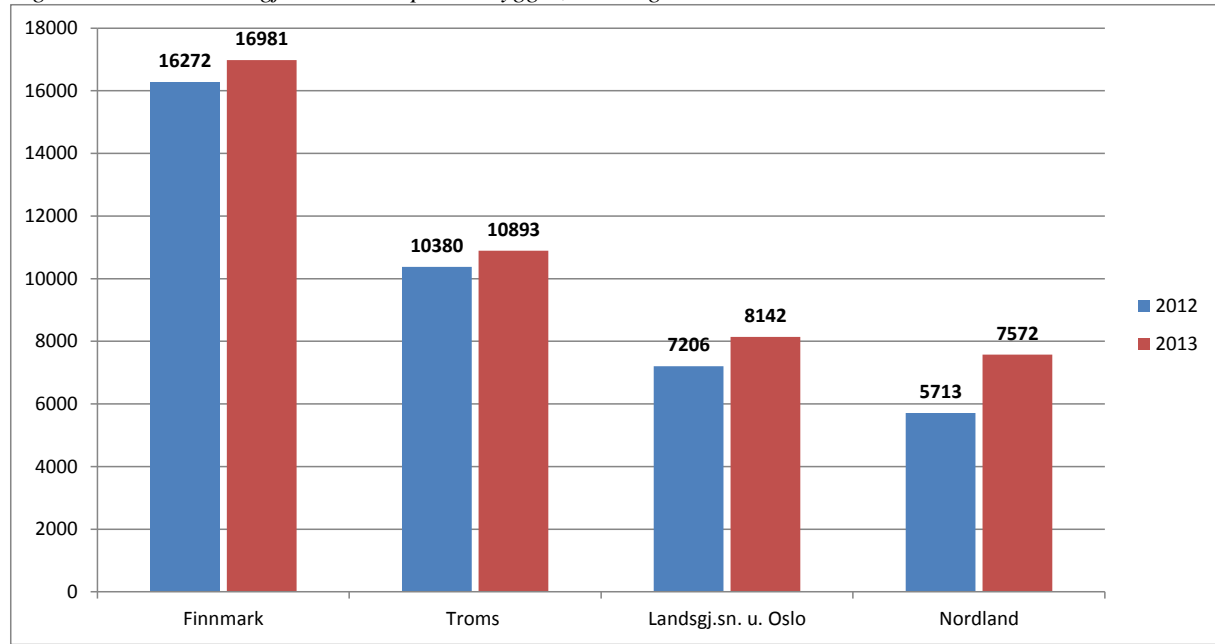
⁴ Troms fylkeskommune og Tromsø kommune har eierposter på henholdsvis 60 og 40 prosent i Troms Kraft.

⁵ Jfr. regnskapsskjema 1A drift (s. 7) i årsregnskap 2013.

Fylkesvis sammenligning

Figur 2.5.1 viser netto lånegjeld i kroner pr. innbygger i de tre nordligste fylkeskommunene og landsgjennomsnittet utenom Oslo. Tallene gjelder for 2012 og 2013. Finnmark har markant høyest netto lånegjeld pr. innbygger, mens Nordland har den laveste. Troms har også høy netto lånegjeld, godt over landsgjennomsnittet utenom Oslo. Lånegjelden pr. innbygger øker fra 2011 til 2012 i alle de nordligste fylkene og også landsgjennomsnittet utenom Oslo har en oppgang i lånegjelden.

Figur 2.5.1. Netto lånegjeld i kroner per innbygger, 2012 og 2013.

Kilde: Ureviderte KOSTRA-tall pr.15.3.14 fra Statistisk sentralbyrå, kategori A. Finansielle nøkkeltall og adm., styring og fellesutgifter - nivå 2.

2.6 Kompensasjon for merverdiavgift (mva)

Tabell 2.6.1. Avvik refusjon merverdiavgift per sektor (beløp i 1000 kroner).

Sektor		Regulert budsjett 2013	Regnskap 2013	Avvik 2013	Avvik 2012
00	Politiske styringsorganer	331	298	-33	-51
01	Kontrollorganer	19	4	-15	-15
10	Stab- og støttefunksjoner	7 512	16 900	9 388	8 982
20	Utdanning	17 912	20 353	2 441	6 208
40	Tannhelse	5 943	5 879	-64	-201
50	Kultur	1 725	1 427	-298	-163
60	Samferdsel	79 064	95 994	16 930	-1 791
70	Næring	889	839	-50	437
90	Sektorovergripende poster	7 932	7	-7 925	-6 069
SUM kompensasjon driftsutgifter		121 327	141 701	20 374	7 337
90	Investeringer	42 180	49 617	7 437	408
SUM kompensasjon totalt		163 507	191 318	27 811	7 745

Avvik med negativt fortegn viser mindreinntekt i forhold til budsjettet mens positivt fortegn viser merinntekt.

Som en ser av tabellen ovenfor oppnår fylkeskommunen mer enn den budsjetterte inntekten, med en merinntekt på 20,3 mill. kroner i drift og en merinntekt på vel 7,4 mill. kroner fra investeringer, totalt 27,8 mill. kroner. Innenfor drift er det en økning fra i fjor på 13 mill. kroner, og investeringer har en økning fra 2012 til 2013 på 7 mill. kroner.

Ved innføring av ordningen i 2004 ble fylkeskommunen trukket omtrent 70 mill. kroner i rammetilskuddet, som det var forventet at fylkeskommunen i stedet skulle få kompensert gjennom ordningen med mva-kompensasjon. Det meste av dette beløpet ble allerede første året fordelt i driftsbudsjettene på sektorene og på inntekt tilknyttet investeringer, men det gjensto omtrent 15 mill. kroner som ikke ble fordelt på sektorene. Frem til 2009 har ytterligere 5 mill. kroner blitt varig fordelt, og ved starten på 2009 gjensto det et beløp på 10 mill. kroner å fordele. I 2010 ble nesten hele dette beløpet fordelt noe som hovedsakelig hadde å gjøre med mva-kompensasjon i tilknytning til tiltakspakken fra Regjeringen og var derfor en engangsinntekt.

Budsjett for 2013 tar utgangspunkt i vedtatt budsjett for 2012, slik at budsjett 2013 har det samme ufordelte beløp som i 2012, det vil si 8,2 mill. kroner. Det er korrigert for endringer ved beregning av momskompensasjon knyttet nye tiltak/rammeendringer som var lagt inn i budsjettammen for 2013, samt momskompensasjon som er regulert gjennom budsjettfordelinger i løpet av året. Ved årets slutt sto det igjen 7,9 mill. kroner som ikke ble fordelt i løpet av 2013.

Veginvesteringer ga tidligere langt mindre refusjon per investert kroner enn byggetiltak og kjøp av utstyr. Dette ble endret 2013 da momskompensasjonen for veginvesteringer har økt. De siste årene er det investeringer innenfor vegsektoren som har utgjort mesteparten av fylkeskommunens investeringer. I 2013 utgjorde momsrefusjon investeringer 49,6 mill.

kroner, herav 46,7 mill. kroner innenfor samferdselssektoren, og for de andre sektorene var den tilsammen 2,9 mill. kroner.

Tabell 2.6.2. Årlig inntekter mva-kompensasjon (beløp i 1000 kroner).

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Drift	39 930	42 977	48 994	55 527	55 557	65 055	77 957	84 968	78 088	141 701
Investeringer	44 378	33 660	28 494	19 892	14 295	23 624	48 217	46 966	38 421	49 617
Sum mva-komp.	84 308	76 637	77 488	75 419	69 852	88 679	126 174	131 934	116 509	191 318
Merinntekt mva-komp.	14 086	12 776	4 369	5 633	2 246	16 882	27 623	31 698	7 745	27 811

2.7 Pensjon

Totalt er det utgiftsført premieinnbetalinger på 160,88 mill. kroner i 2013. I tillegg kommer amortiserte premieavvik tidligere år og til fradrag premieavvik 2012 samt utbytte av premiefondet til Kommunal Landspensjonskasse (KLP), slik at netto er det utgiftsført 141,32 mill. kroner på postene for pensjon. Dette fordeler seg slik:

Tabell 2.7.1. Pensjonskostnader (i mill. kroner).

Pensjonskostnader	Regnskap 2012	Budsjett 2013	Regnskap 2013	Avvik 2013
KLP - sum fellesordning og folkevalgte	93,82	69,10	72,29	-3,19
SPK - pedagogisk personale	66,82	69,29	69,67	-0,38
Pensjonstrygd for sjømenn	0,03	0,00	0,00	0,00
Utjevning AFP 62-64 år	4,43	4,16	3,78	0,38
Servicepensjoner	0,25	0,19	0,22	-0,03
Rentegarantipremie KLP	1,23	1,38	1,38	0,00
Andre avg.pl. Pensjonsutgifter	0,19	0,20	0,20	0,00
Årsoppgjør, periodisering	4,69		13,54	-13,54
Utbytte premiefond KLP	-6,39	-7,74	-7,59	-0,15
Sum pensjonspremier	165,07	136,58	153,49	-16,91
Premieavvik KLP	-46,96	-26,39	-23,24	-3,15
Premieavvik SPK	-4,56	-6,12	-5,61	-0,51
Amortiserte premieavvik KLP	8,00	12,70	12,70	0,00
Amortiserte premieavvik SPK	3,92	4,38	4,18	0,20
Sum pensjonskostnader	125,47	121,15	141,52	-20,37

Totalt fremkommer det et avvik mellom budsjett og regnskap på -20,37 mill. kroner i merutgift for pensjonskostnader. Avviket på 16,91 mill. kroner for pensjonspremier, KLP+SPK, skyldes flere forhold. 12,47 mill. kroner er direkte knyttet til etterinnkreving i 3. kvartal for bruttogaranti på 3,16 prosent av pensjonsgrunnlaget mens a konto tilskuddssats var 1,1 prosent. Dette er knyttet til forhold i 2011, 2012 og noe i 2013. I tillegg vil det fremkomme avvik ved eksternt finansierte prosjekter hvor det ikke alltid blir lagt inn budsjett. Avvik prosjekter utgjør vel 3,95 mill. kroner, henholdsvis KLP med 2,23 og SPK med 1,72 mill. kroner.

Premieavvik ble i siste budsjettoppfølging for 2013 budsjettet omtrent på nivå med estimatene fra KLP og SPK, men som man ser av tabellen ovenfor ble inntekten fra både KLP og SPK lavere enn forutsatt, netto mindreinntekt ble 3,66 mill. kroner.

Premier viser en nedgang 11,58 mill. kroner fra 2012 til 2013, hvorav vel 1,2 mill. kroner skriver seg fra mere utbytte fra premiefond, mens samlede pensjonskostnader viser en økning på 16,05 mill. kroner. Prosentvis er det en nedgang på vel 7,0 i premier, men når premieavvik og amortiserte premieavvik også regnes med, får vi en økning på 12,79 prosent.

Utbytte premiefond fra KLP viser vel 1,2 mill. kroner i mere inntekter i 2013 enn i 2012.

Tabell 2.7.2. Pensjonsutgifter fordelt per pensjonskasse, eks. og inkl. premieavvik (i mill. kr).

Pensjonsutgifter tilknyttet KLP og SPK	Regnskap 2012	Regnskap 2013	Endring 2012-2013
KLP ekskl. premieavvik	93,34	78,56	-15,8 %
SPK ekskl. premieavvik	66,82	73,66	10,2 %
Sum pensjon ekskl. premieavvik	160,16	152,22	-5,0 %
KLP inkl. premieavvik	54,38	68,02	25,1 %
SPK inkl. premieavvik	66,18	72,23	9,1 %
Sum pensjon inkl. premieavvik	120,56	140,25	16,3 %

I tabellen ser vi forskjellene mellom de to store pensjonsselskapene.

3 Investering

Betydelig reduserte investeringer i Troms i 2013

Brutto investeringsutgifter inklusive finansieringstransaksjoner var 319 mill. kroner, en nedgang på 202 mill. kroner fra 2012, hvor nedgangen fra året før var på 17 mill. kroner. Inntektene i investeringsregnskapet ble 48 mill. kroner i 2013, mot 180 mill. kroner i 2012.

Netto investeringsutgifter eller sum finansieringsbehov i 2013 var 271 mill. kroner.

Tabell 3.1 Troms fylkeskommune – økonomisk oversikt investering 2013 (i kroner)

INVESTERINGSINNTEKTER	BUD 2013	REGN 2013	AVVIK 2013	REGN 2012
Salg av driftsmidler og fast eiendom	-2 341 802	-2 500 000	158 198	-4 417 199
Andre salgsinntekter	0	-22 108 614	22 108 614	-25 295 894
Overføringer med krav til motytelse	-3 570 772	-23 749 109	20 178 337	-23 164 442
Statlige overføringer	-1 900 000	9 638	-1 909 638	-126 439 649
Andre overføringer	-320 000	300 000	-620 000	-320 000
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	0	-817	817	-3 772
SUM INVESTERINGSINNTEKTER	-8 132 574	-48 048 902	39 916 328	-179 640 955
INVESTERINGSUTGIFTER				
Lønn og sosiale utgifter	0	24 595	-24 595	355 625
Kjøp som inngår i tjenesteproduksjon	221 254 055	257 474 516	-36 220 461	490 043 602
Overføringer	42 179 849	49 617 449	-7 437 600	38 418 653
Renteutgifter og omkostninger	0	3 345	-3 345	1 984
Fordelte utgifter	0	528 841	-528 841	-15 571 500
SUM INVESTERINGSUTGIFTER	263 433 904	307 648 746	-44 214 842	513 248 365
FINANSIERINGSTRANSAKSJONER				
Avdragsutgifter	7 800 000	7 800 000	0	0
Utlån	0	499 500	-499 500	1 596 100
Kjøp av aksjer og andeler	3 085 690	3 085 690	0	2 643 154
Avsatt til ubundne investeringsfond	0	0	0	1 298 957
Avsetninger til bundne fond	0	0	0	2 650 920
SUM FINANSIERINGSTRANSAKSJONER	10 885 690	11 385 190	-499 500	8 189 131
FINANSIERINGSBEHOV	266 187 020	270 985 034	-4 798 014	341 796 540
FINANSIERING				
Bruk av lån	-185 876 358	-188 436 158	2 559 800	-246 634 072
Salg av aksjer og andeler	0	-300	300	-17 816
Mottatte avdrag på utlån	0	-646 598	646 598	-1 093 816
Overføringer fra driftsregnskapet	-49 595 146	-49 593 935	-1 211	-76 837 042
Bruk av disposisjonsfond	-28 818 216	-28 927 756	109 540	-12 725 720
Bruk av bundne driftsmidler	0	-1 288 428	1 288 428	1 509 097
Bruk av ubundne investeringsfond	0	0	0	-1 120 588
Bruk av bundne investeringsfond	-1 897 300	-2 091 859	194 559	-3 367 485
SUM FINANSIERING	-266 187 020	-270 985 034	4 798 014	-341 796 540
Udekket/udisponert	0	0	0	0

Kommentarer til vesentlige avvik

I det påfølgende gis en redegjørelse for vesentlige avvik mellom utgifter og inntekter i årsregnskapet og regulert budsjett.

Tabell 3.2 Regnskapsskjema 2A (side 11 i trykt årsregnskap)

Troms fylkeskommune - regnskapsskjema 2A investering					
Linje	Beskrivelse	Regnskap 2013	Opprinnelig budsjett 2013	Regulert budsjett 2013	Regnskap 2012
LN01	Investeringer i anleggsmidler	310 734 435,70	291 801 000	266 519 594	515 891 518,51
LN02	Utlån og forskutteringer	499 500,00	0	0	1 596 100,00
LN03	Avdrag på lån	7 800 000,00	7 800 000	7 800 000	0,00
LN04	Avsetninger	0,00	0	0	3 949 876,57
LN05	Arets finansieringsbehov (L1:L4)	319 033 935,70	299 601 000	274 319 594	521 437 495,08
	<i>Finansiert slik:</i>				
LN07	Bruk av lånemidler	-188 436 157,88	-249 288 000	-185 876 358	-246 634 072,13
LN08	Inntekter fra salg av anleggsmidler	-2 500 300,00	-1 912 000	-2 341 802	-4 435 015,00
LN09	Tilskudd til investeringer	309 638,14	-3 070 000	-2 220 000	-126 759 649,10
LN10	Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-24 395 707,00	-3 100 000	-3 570 772	-24 258 258,27
LN11	Andre inntekter	-22 109 431,00	0	0	-25 299 665,30
LN12	Sum eksternt finansiering (L7:L11)	-237 131 957,74	-257 370 000	-194 008 932	-427 386 659,80
LN13	Overført fra driftsregnskapet	-49 593 934,75	-40 031 000	-49 595 146	-76 837 041,75
LN14	Bruk av avsetninger	-32 308 043,21	-2 200 000	-30 715 516	-17 213 793,53
LN15	Sum finansiering (L13:L14)	-319 033 935,70	-299 601 000	-274 319 594	-521 437 495,08
LN16	Udekket/udisponert	0,00	0	0	0,00

Sum investeringer viser avvik mellom regulert budsjett og regnskap på 44 mill. kroner mer påløpt enn budsjettet. Det skyldes for en stor del at det har påløpt kostnader på veiprosjekter finansiert av eksterne midler (stat, kommuner og andre), hvor kostnaden og tilskuddet ikke er budsjettet, da de netto «går i null». Dette gjelder for eksempel prosjektet FV53 G/S-veg Kroken-Skjelnan, hvor RDA-finansieringen kommer i etterkant av at kostnadene påløper, prosjekt «Torskenpakke» hvor statstilskudd utbetales først i 2014, for kostnader som allerede er påløpt og prosjektet FV281 Kjosvatn hvor Statnett SF skal betale regningen. I den grad de er politisk vedtatt, skal slike transaksjoner også budsjetteres i tråd med reglene om bruttobudsjettering.

Påløpte kostnader på Ryaforbindingen på omlag 20 mill. kroner er imidlertid ikke budsjettet, da dette ikke skyldes et vedtak gjort av fylkestinget, og det er sendt krav om dekning av kostnaden til bompengeselskapet. Andre prosjekt, som FV91 Forprosjekt Breivikeidet bru og Tiltak etter trafikksikkerhets-inspeksjon, har reelt merforbruk, som må finansieres opp i senere vedtak. Også prosjektene FV867 Bjarkøyforbindingen og FV863 Langsundforbindingen hadde utgifter utover budsjetterte planleggingsmidler.

Også avvikende fremdrift på enkelte prosjekt, for eksempel på Bardufoss Høgtun vgs og Senja vgs gav avvik mellom budsjett og regnskap. Til slutt kan det forekomme enkelte avvik

mellom budsjett og regnskap på prosjekt med merforbruk som er vedtatt dekket opp i påfølgende budsjettår, hvor forbruket midlertidig er finansiert gjennom å låne av ubrukte lånemidler. Dette gjelder for eksempel prosjektene FV51 Sjursnes – Stordal, FV251 Forlengelse GS-vei Skaland og FV52 Sjursnes – Skarmunken.

Utlån og forskutteringer viste merforbruk på opp mot 0,5 mill. kroner. Det skyldes at utlån til russiske studenter ikke ble budsjettert i henhold til fylkestingets vedtak om å yte slike lån til de elevene som studerer i Tromsø uten støtte fra Lånekassen. Utlånene er finansiert med egenkapital i form av driftsmidler fra rammen til utdanning. Det er så langt kun foretatt beskjedne betalinger av avdrag på disse utlånene.

På finansieringssiden viser bruk av lånemidler et lite avvik på 2,6 mill. kroner, som skyldes disponering av ubrukte lånemidler til finansiering av investeringstiltak som fullt ut er budsjettert tidligere år. De senere år er det gjort betydelige tiltak på å justere budsjetttrammene i tråd med faktisk fremdrift på prosjektene, slik at denne type avvik etter hvert er redusert til et minimum og på sikt forventes ikke å forekomme.

Tilskudd til investeringer og refusjoner viser et betydelig avvik på 23,3 mill. kroner utover regulert budsjett. Det skyldes for en stor del tidligere nevnte RDA-midler til finansiering av prosjekt, som ved en feil ikke er budsjettert, samt ikke budsjetterte refusjoner fra stat på prosjektene FV281 Kjosvatn, FV91 Hov-Breivikeidet, «Torskenpakke» og fra kommuner på prosjekt «Trafikksikkerhetstiltak Eidkjosen» (Tromsø kommune) og FV115 GS-vei Evenskjer-Skånland skole (Skånland kommune).

Andre inntekter er 22,1 mill. kroner, herav tidligere nevnte krav på Ryaforbindingen AS ved Statens Vegvesen på i overkant av 20 mill. kroner, samt i underkant av 2 mill. kroner som er inntekter/innbetalinger ført i veiregnskapet hos Statens Vegvesen, og som bruttoføres i fylkeskommunens regnskap. Disse inntektene er ikke budsjettert.

Det er brukt 1,6 mill. kroner mer fra avsetninger enn regulert budsjett viser. Dette er delvis «lån av fondsmidler» vedrørende prosjekt med RUP-finansiering (prosjekt 7286 «Nupen»), og delvis bruk av tidligere avsatte statstilskudd omdisponert i fylkesrådssak 166/11 og 281/13, hvor budsjettet ikke er justert tilsvarende vedtatt.

Tabell 3.3 Regnskapsskjema 2B (side 11 i trykt årsregnskap)

Troms fylkeskommune - regnskapsskjema 2B investering				
Investeringer i anleggsmidler pr. sektor	Regnskap 2013	Regulert budsjett 2013	Opprinnelig budsjett 2013	Regnskap 2012
Drifts- og utbyggingssenteret	13 517 724,39	16 877 896	67 350 000	24 025 939,00
Personal- og organisasjonssenteret	185 948,34	145 441	500 000	1 600 000,00
Økonomisenteret	63 888,94	63 888		765 384,45
IT-senteret	0,00	0	0	1 126 087,13
Utdanningssektoren	9 023 170,06	9 006 779	6 000 000	13 473 276,25
Tannhelsesektoren	4 758 245,00	5 000 000	5 000 000	4 914 184,50
Kultursektoren	0,00	0	0	0,00
Samferdselssektoren	280 058 909,59	232 339 900	212 951 000	482 914 993,18
Næringssektoren	0,00	0	0	0,00
Sektorovergripende poster	3 126 549,38	3 085 690	0	-12 928 346,00
Sum LN01	310 734 435,70	266 519 594	291 801 000	515 891 518,51

Størst merforbruk i forhold til budsjett viste samferdselssektoren med 47,7 mill. kroner. Avviket skyldes i all hovedsak at det har påløpt kostnader finansiert av eksterne midler (stat, kommuner og andre), hvor tilskuddet ikke er budsjettert. Slike eksterne tilskudd skal budsjetteres i tråd med reglene om bruttobudsjettering. Det henvises til kommentarene gitt i avsnittene foran.

Drifts- og utbyggingssenteret hadde mindreforbruk på byggeprosjektene Bardufoss Høgtun vgs – nybygg og ombygging og Senja vgs. – nybygg verkstedlokaler. Dette skyldtes at fremdriften på prosjektene har avveket noe fra prognosene som lå til grunn for budsjettvedtaket. Midlene vil ventelig medgå på et senere tidspunkt.

Investeringsregnskapet ble samlet sett gjort opp i balanse.

Samferdselssektoren fortsatt størst

De største investeringene i 2013 har vært innenfor samferdselssektoren med 280 mill. kroner (en reduksjon på 202 mill. kroner fra året før). Da byggeprosjektene Bardufoss Høgtun vgs – nybygg og ombygging og Senja vgs. – nybygg verkstedlokaler bare delvis er kommet i gang, er investeringsaktiviteten på andre sektorer kun beskjedne sammenlignet med samferdsel.

Det vises til note 13 i årsregnskapet for en oversikt over de konkrete prosjektene det er investert på i løpet av 2013.

I tillegg til vedtatte investeringsprosjekt, skal også kjøp av ”varige driftsmidler” med innkjøpspris/-verdi over kr 100 000 og med over 3 års levetid, føres i investeringsregnskapet. De tre siste årene er følgende større utstyrskjøp gjort:

<i>Mill kroner</i>	2013	2012	2011
Varige driftsmidler	2,345	3,143	7,667

Det er i 2013 kjøpt aksjer i selskapene Nord Norsk Filmsenter AS, Troms bompengeselskap AS og Ruter AS (se årsregnskapets note 5). Det ble også i løpet av året innbetalt egenkapitalinnskudd til KLP med 2,867 mill. kroner, mot 2,643 mill. kroner i 2012. De siste tre årene har fylkeskommunen gjort følgende aksjekjøp (ekskl. egenkapitalinnskudd til KLP):

<i>Mill kroner</i>	2013	2012	2011
Aksjekjøp	0,218	0,000	1,125

Det ble i 2013 ikke gitt nye utlån til tiltak for fiskeflåten. Det ble imidlertid lånt ut kr 499 500 til russiske studenter i Tromsø. Utlån har utviklet seg slik de siste tre årene:

<i>Mill kroner</i>	2013	2012	2011
Utlån	0,500	1,596	2,177

Det er i 2013 betalt e.o. avdrag på 7,8 mill. kroner til nedbetaling av forskutteringslån tatt opp for midlertidig finansiering av Harstad kommunes andel av spleiselaget Dale-Alvestad.

Det er i 2013 solgt boliger og eiendommer for 2,5 mill. kroner (Gamle Skånland vgs og ei tomt i Ishavsvegen).

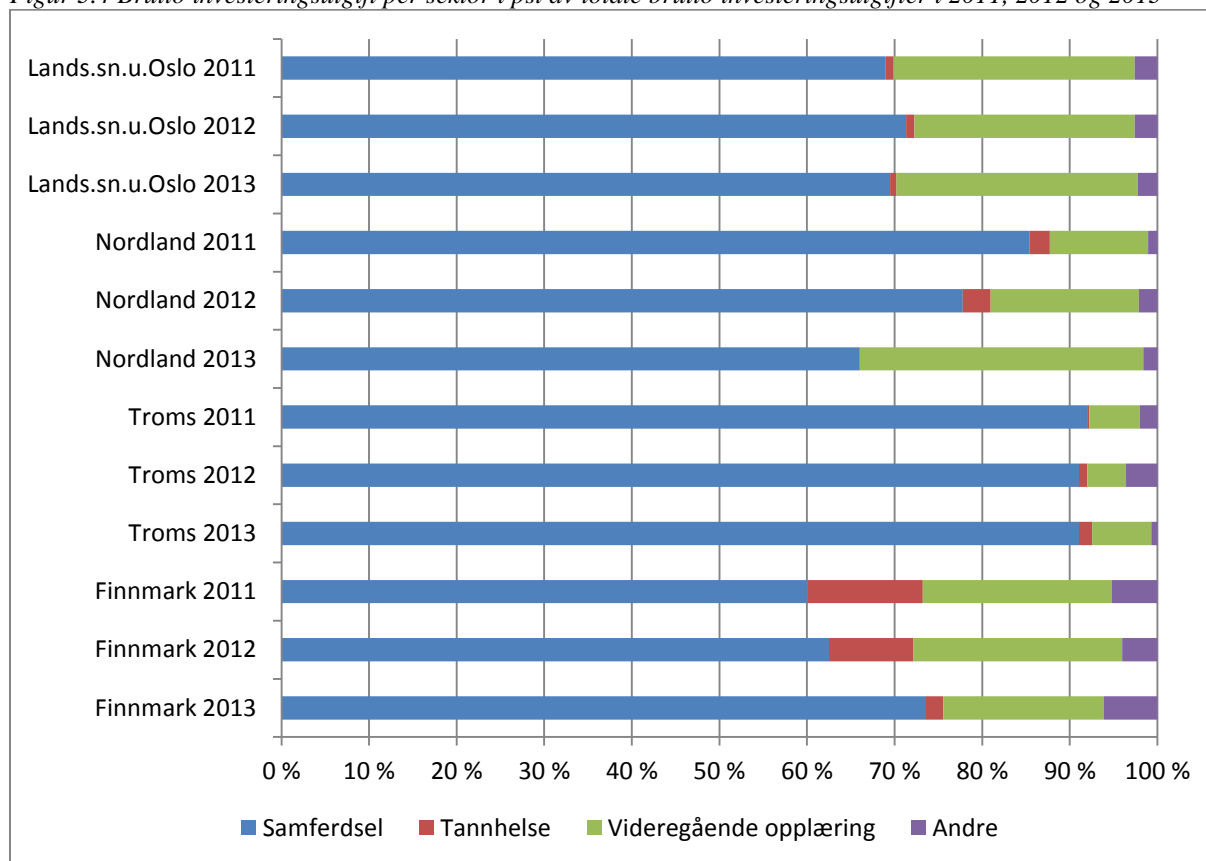
KOSTRA-tallene viser økt investeringsaktivitet i 2013

KOSTRA-tallene viser at samlede brutto investeringsutgifter i 2013 for fylkeskommunene ekskl. Oslo var 14,4 mrd. kroner, mot 12,5 mrd. kroner i 2012, og 12,2 mrd. kroner i 2011, dvs. en økning på 14,8 pst fra 2012 til 2013, mot 3,0 pst. fra 2011 til 2012.

Gjennomsnittlig brutto investeringsutgift i fylkeskommunene (ekskl. Oslo) var 799 mill. kroner i 2013, mot 695 mill. kroner i 2012. Tilsvarende tall for Troms var 308 mill. kroner i 2013 og 513 mill. kroner i 2012. Fylkeskommunene med høyest brutto investeringsutgift i 2013 var, som i 2012, Hordaland, Nordland og Rogaland (brutto tall ikke hensyntatt folketall mm.).

I figuren nedenfor gis en oversikt over andel brutto investeringsutgifter per sektor i 2011, 2012 og 2013 i de tre nordligste fylkene. Landsgjennomsnittet utenom Oslo er også medtatt.

Figur 3.4 Brutto investeringsutgift per sektor i pst av totale brutto investeringsutgifter i 2011, 2012 og 2013

Det ses av figuren foran at Troms fortsatt skiller seg noe fra Finnmark, Nordland og landsgjennomsnittet ekskl. Oslo i sammensetningen av totale brutto investeringsutgifter. Selv om samferdselssektoren også i de andre fylkene har økt sin andel, ha sektoren markant størst andel av brutto investeringsutgifter (91 pst. både i 2013 og i 2012) i Troms. I Finnmark øker investeringsandelen i samferdselssektoren, men både her og i Nordland har utdanningssektoren betydelig større andel av samlede brutto investeringsutgifter sammenlignet med Troms.

I tabellen under er de prosentvise andelene fordelt på sektorene gjengitt.

Tabell 3.5 Brutto investeringsutgift 2013 fordelt på sektor i pst av totale brutto investeringsutgifter

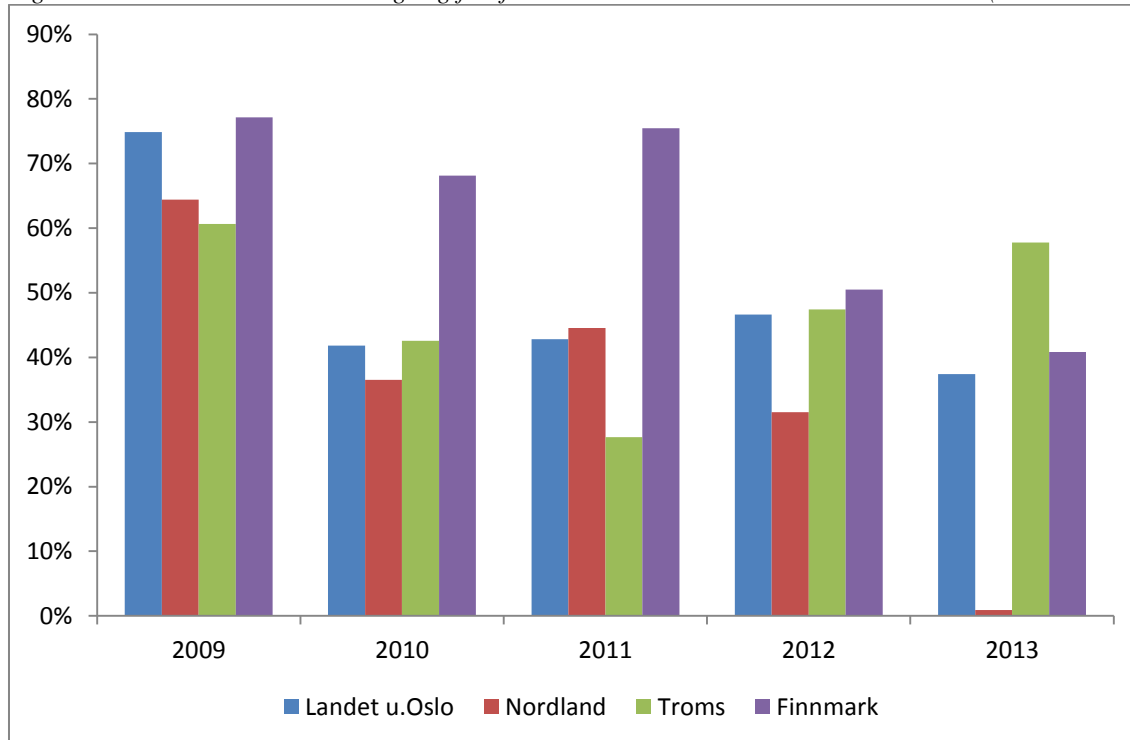
	Samferdsel	Tannhelse	Videregående opplæring	Andre
Finnmark 2013	73,6 %	2,0 %	18,3 %	6,1 %
Troms 2013	91,0 %	1,5 %	6,8 %	0,7 %
Nordland 2013	66,0 %	0,1 %	32,3 %	1,6 %
Lands.sn.u.Oslo 2013	69,5 %	0,7 %	27,6 %	2,2 %

Redusert andel lånefinansiering i 2013 hos alle utenom Troms

Figuren under viser at investeringene for en stor del lånefinansieres. Unntaket er Nordland som i 2013 kun finansierte 1 pst. av investeringene med lånemidler. For Troms gikk låneandel

i flere år ned etter en topp i 2008, men har de tre siste årene økte noe. Dette skyldes delvis bortfall av utbytte fra Troms Kraft, som tidligere ble brukt som egenkapital til investeringer. I 2011 og 2012 var andelen av investeringer finansiert av lån også påvirket av innslag av betydelige statlige tilskudd til rassikringsprosjekter etter overtakelse av riksveiene fra staten.

Figur 3.2 Andel av brutto investeringsutgifter finansiert med lånemidler i årene 2009-2013 (Troms i 3. stolpe)

4 Balansen

Tabellen under viser Troms fylkeskommunes regnskapsførte balansetall for 2012 og 2013.

Tabell 4.1. Troms fylkeskommune, balansetall pr. 31.12.2012 og 31.12.2013. Tall i kroner.

Troms fylkeskommune Økonomisk oversikt balanse KOSTRA Beskrivelse	Regnskap 2013	Regnskap 2012
Faste eiendommer og anlegg	3 846 724 922,11	3 682 179 310,08
Utstyr, maskiner og transportmidler	75 295 177,00	76 054 567,80
Utlån	13 679 069,04	15 351 861,04
Aksjer og andeler	395 326 723,02	392 241 333,02
Pensjonsmidler	2 167 828 933,00	2 026 353 444,00
Sum anleggsmidler (A)	6 498 854 824,17	6 192 180 515,94
Kortsiktige fordringer	231 110 724,15	257 348 405,44
Premieavik	197 115 419,00	185 469 423,00
Obligasjoner	0,00	2 000,00
Kasse, bankinnskudd	1 101 403 057,94	1 320 825 993,89
Sum omløpsmidler (B)	1 529 629 201,09	1 763 645 822,33
SUM EIENDELER (A + B)	8 028 484 025,26	7 955 826 338,27
Disposisjonsfond	-54 684 496,31	-134 730 022,51
Bundne driftsfond	-364 687 184,73	-402 908 049,05
Ubundne investeringsfond	-3 007 919,93	-3 007 919,93
Bundne investeringsfond	-5 381 801,90	-7 473 660,97
Regnskapsmessig mindreforbruk	-1 613 070,68	-8 592 699,30
Egenkapital, endring regnskapsprinsipp	90 343 163,00	90 343 163,00
Kapitalkonto	-2 043 244 729,72	-2 024 573 970,51
SUM EGENKAPITAL (C)	-2 382 276 040,27	-2 490 943 159,27
Pensjonsforpliktelse	-2 676 759 124,00	-2 476 690 396,00
Andre lån	-1 873 720 291,00	-1 702 503 277,00
Sum langsiktig gjeld	-4 550 479 415,00	-4 179 193 673,00
Annen kortsiktig gjeld	-1 091 224 167,99	-1 280 126 063,00
Premieavik	-4 504 402,00	-5 563 443,00
Sum kortsiktig gjeld	-1 095 728 569,99	-1 285 689 506,00
SUM GJELD (D)	-5 646 207 984,99	-5 464 883 179,00
SUM EGENKAPITAL OG GJELD (C + D)	-8 028 484 025,26	-7 955 826 338,27
Ubrukte lånemidler	94 869 320,55	22 062 478,43
Motkonto for memoriakontiene	-94 869 320,55	-22 062 478,43

Troms fylkeskommunes brutto lånegjeld

Fylkeskommunens samlede langsiktige lånegjeld var om lag 1,87 mrd. kroner pr. 31.12.2013. Gjelden fordeler seg mellom Kommunalbanken med 1,38 mrd. kroner, KLP Kommunekreditt 0,49 mrd. kroner og Sparebank1 Nord-Norge 0,2 mill. kroner. I tillegg hadde fylkeskommunen pr. 31.12.2013 rentebytteavtaler med DnB NOR Markets, Fokus Markets og Sparebank1 Nord-Norge Kapitalmarked⁶.

På bakgrunn av vedtak i fylkestinget ble det gjennomført låneopptak på til sammen 261,3 mill. kroner i 2013. Av tabell 4.2-4.4 fremkommer ytterligere detaljer.

Tabell 4.2. Troms fylkeskommunes låneopptak av 25.06.2013. Tall i kroner.

Prosjektnummer/ navn på investeringstiltak	Låneopptak, i NOK	Avdrags- tid (år)	Avdrag per år i NOK	Vektet løpetid (år)	Fylkestingsvedtak (FTG)
0000 Rassikring	87 500 000	30	2 916 667	17,6	FTG 88/12, vedl. A, s. 4 (årsb. 13, s.91)
8841 Bardufoss Høgtun vgs. (utb. R.høgda)	8 000 000	20	400 000	1,1	FTG 88/12, vedl. A, s. 3 (årsb. 13, s. 90)
8842 Senja vgs. (vekstedlokaler F.botn)	31 600 000	20	1 580 000	4,2	FTG 88/12, vedl. A, s. 3 (årsb. 13, s. 90)
3803 Utstyr tannklinikker (øk.pakke)	3 750 000	5	750 000	0,1	FTG 88/12, vedl. A, s. 3 (bud. 13, s. 90)
1160 Nytt lønns & personalsystem, 2013	400 000	4	100 000	0,0	FTG 88/12, vedl. A, s. 3 (årsb. 13, s. 90)
0000 Dreiebenker (utd.)	2 888 000	15	192 533	0,3	FTG 88/12, vedl. A, s. 3 (årsb. 13, s. 90)
8880 Huet - nybygg&simulator*	15 150 000	20	757 500	2,0	FTG 88/12, vedl. A, s. 3 + FYR 213/12, vedl. B, s. 1
Totalsum	149 288 000			25,0	(Vektet løpetid rundet ned fra 25,3 år til 25,0 år)

* Lånesum basert på 14,15 mill. kr iht. årsbudsjett 2013, s. 90, FTG88/12 (øk.pakke); 1,00 mill kr, jfr. FYR 213/12 (ikke øk.pakke).

Tabell 4.3. Troms fylkeskommunes låneopptak av 25.06.2013. Tall i kroner.

Prosjektnummer/ navn på investeringstiltak	Låneopptak, i NOK	Betingelser * / Fylkestingsvedtak (FTG) **
0000 Fylkesveiplan 2013 (rentekomp.)	100 000 000	* Løpetid 20 år med 5 års avdragsfrihet fra start. Nedbetalingen av avdrag på hovedstol starter det 6. året. Strukturen skal ha 2 like store avdrag p.a. fra og med det 6. året og hele lånet skal være nedbetalt det 20. året. Øvrige betingelser skal være iht. spesifikasjonen under (rentetilknøyning 6 mnd NIBOR, mv.). ** FTG 88/12, vedl. A, s. 4 (årsbud. 13, s. 91).

Tabell 4.4. Troms fylkeskommunes låneopptak av 18.12.2013. Tall i kroner.

Prosjektnummer/ navn på investeringstiltak	Låneopptak, i NOK	Betingelser * / Fylkestingsvedtak (FTG) **
0000 Merforbruk Samf. (G/S-veg Kaljf. 7,0 mill.; Sommarøy bru 4,955 mill)	11 955 000	* Løpetid 30 år. Ordinær serielånsstruktur. Ingen avdragsfrihet. Øvrige betingelser skal være iht. spesifikasjonen under. ** FTG 92/13, vedl. A, s. 1.
Totalsum	11 955 000	

De tre ovennevnte låneopptakene på henholdsvis 149,3 mill. kroner, 100,0 og 12,0 mill. kroner ble etter avviklede tilbudskonkurranser alle gjort i KLP Kommunekreditt.

⁶ I tilknytning til lån med flytende rentebetingelser er det inngått rentebytteavtaler som pr. 31.12.2013 sikrer fastrente på om lag 483,1 mill. kroner. Rentebytteavtaler er finansielle instrumenter som anvendes i gjeldsforvaltningen for å sikre fleksibilitet i styringen av den samlede renterisiko. Ved hjelp av disse kan lengden på låneporteføljens samlede rentebinding opp- og nedjusteres etter behov.

Fylkeskommunens likviditet

Likviditetsgrad er et uttrykk for likviditeten i en bedrift eller organisasjon.

Tabell 4.5. Troms fylkeskommune, Likviditetsgrader ved utgangen av 2013.

	Pr. 31.12.2012	Pr. 31.12.2013
Likviditetsgrad 1 ⁷	1,37	1,40
Likviditetsgrad 2 ⁸	1,23	1,22
Likviditetsgrad 3 ⁹	1,03	1,01

Likviditetsgrad 1 for Troms fylkeskommune var 1,40 pr. 31.12.2013, og den måler evnen til å dekke betalingsforpliktelser når disse forfaller. Anbefalt norm er at likviditetsgrad 1 bør være større enn 1,50. Dermed ligger fylkeskommunen pr. 31.12.2013 noe under anbefalt norm for likviditetsgrad 1.

Likviditetsgrad 2 var pr. 31.12.2013 lik 1,22. Også denne måler evnen til å dekke løpende betalingsforpliktelser, men i likviditetsgrad 2 er varelageret (premieavviket) som regnes som de minst likvide omløpsmidlene holdt utenfor beregningen. Likviditetsgrad 2 bør etter normen være større enn 1,00. Pr. 31.12.2013 oppfyller Troms fylkeskommune denne normen.

Likviditetsgrad 3 var pr. 31.12.2013 lik 1,01 og den sier noe om forholdet mellom de mest likvide midlene og gjeld. Likviditetsgrad 3 er for fylkeskommunens del over normen på 0,33.

I tillegg ses av tabell 4.6 at likviditetsgrad 1 er noe forbedret fra 2012 til 2013, da den øker fra 1,37 til 1,40. Likviditetsgrad 2 er marginalt svekket, da den faller fra 1,23 til 1,22. Det samme gjelder for likviditetsgrad 3 som fra 2012 til 2013 faller fra 1,03 til 1,01.

Pr. 31.12.2013 utgjorde fylkeskommunens likviditet i form av kasse- og bankbeholdning om lag 1,1 mrd. kroner. Av dette var 370,1 mill. kroner regnskapsført som bundne fond (drift og investering), mens 94,9 mill. kroner sto som ubrukte lånemidler.

⁷ Det vil si omløpsmidler dividert på kortsiktig gjeld.

⁸ Det vil si omløpsmidler minus premieavvik (varelager) dividert på kortsiktig gjeld.

⁹ Det vil si bankinnskudd, kontanter og lignende dividert på kortsiktig gjeld.

5 Økonomisk oppfølging i 2013

I løpet av 2013 behandlet fylkestinget (FTG) tre saker vedrørende oppfølging av budsjettet for 2013. Dette var budsjettoppfølging pr 30.4, budsjettoppfølging per 31.8 og budsjettoppfølging per 15.10. Hovedtrekkene i sakene er beskrevet i dette kapitlet.

FTG 42/13 Budsjettoppfølging pr 30.4.

Prognosen for Troms fylkeskommune viste et mulig overskudd på drift på 12,1 mill. kroner.

Budsjettoppfølgingen pr. 30.4.2013 viste at utdanning fortsatt hadde utfordringer på driftssiden, men at justering av opplæringstilbudet fra høsten 2013 ville innebære innsparinger slik at sektoren totalt sett skulle styres mot balanse. Samferdsel meldte om forventet mindreforbruk på 17 mill. kroner knyttet til drift og vedlikehold av veg. Midlene ble omdisponert til andre formål innenfor samferdsel.

Skatteanslaget ble oppjustert med 10 mill. kroner som følge av økt skatteanslag i revidert nasjonalbudsjett for 2013. I motsatt retning trakk oppjusteringer av netto finansutgifter som følge av endret tidspunkt for låneopptak fra desember til juli. I tillegg ble forventet overskuddslikviditet samt renterefusjon knyttet til skolebygg nedjustert.

I tillegg var det klart at Troms fylkestrafikk FKF fortsatt hadde økonomiske utfordringer og ikke ville være i stand til å dekke underskuddet på 18,6 mill. kroner fra 2011. Troms fylkestrafikk meldte om et forventet underskudd i 2013 samt at det på dette tidspunkt var klart at foretaket hadde et underskudd på 40 mill. kroner i 2012. Det ble derfor vedtatt en rammeøkning på 10 mill. kroner til foretaket i tillegg til dekning av underskuddet fra 2011.

Fylkeskommunenes overskudd fra 2012, 8,5 mill. kroner, ble avsatt på disposisjonsfond til dekning av premieavvik. Det var nødvendig å bruke 21,3 mill. kroner av tidligere års avsetning til disposisjonsfond for å dekke økte budsjettmessige bevilgninger.

Tabell 5.1. Rammeendringer pr 30.4. 2013. I 1000 kr. Pluss er rammeøkning.

Sektor	Ramme- endring
Sektorovergripende poster:	
Reduserte renteinntekter	1 300
Økte renteutgifter	3 900
Økte avdrag	700
Reduserte renterefusjoner	6 300
Skatteinntekter	-10 000
Inntektsutjevning - teknisk justering	-3 845
Rammetilskudd - teknisk justering	3 845
Bruk av tidligere års overskudd	-8 593
Avsetning til disposisjonsfond - premieavvik	9 746
Bruk av tidligere års avsetning til disposisjonsfond	-21 390
Bruk av årets avsetning til disposisjonsfond	-1 153
Overføring til Troms fylkestrafikk FKF	18 646
Overføring til investering (egenkapital HUET)	500
Øvrige sektorer:	
Politiske styringsorganer (partistøtte)	44
BALANSE	0

FTG 66/13 Budsjettoppfølging per 31.8.

Prognosen pr 31.8 viste at Troms fylkeskommune at det kunne bli et negativt avvik på 8,6 mill. kroner ved årets slutt. Det ble prognostisert fortsatt utfordringer med å klare økonomisk balanse innenfor utdanningssektoren, og prognosen viste at det lå an til et merforbruk på om lag 15 mill. kroner. Prognosen på samferdsel viste et avvik på 3 mill. kroner. På sektorovergripende poster viste prognosen netto mindreutgifter/merinntekter på 9,8 mill. kroner. Det ble vedtatt at utdanning og samferdsel skulle dekke hele merforbruket innenfor egne rammer, og det ble satt av 7,4 mill. kroner på disposisjonsfond.

Tabell 5.2. Rammeendringer pr 31.8.2013. I 1000 kr. Pluss er rammeøkning

Sektor	Ramme- endring
<u>Sektorovergripende poster:</u>	
Reduserte renteinntekter	800
Reduserte renteutgifter	-4 000
Reduserte inntekter økonomipakkelån	900
Avsetning til lønnsvekst	-7 000
Utbytte Gjensidige	-563
Avsetning til disposisjonsfond	7 670
<u>Øvrige sektorer:</u>	
Politisk styringsorganer (valg)	400
Utdanning (Vitensenteret, Newton-rommet)	1 700
KS-kontingent	93
BALANSE	0

FTG 92/13 Budsjettoppfølgning per oktober

Det ble lagt frem en fullstendig budsjettoppfølgning pr oktober 2013 til behandling i fylkestinget i desember.

Budsjettoppfølgningen pr oktober viste et forventet merforbruk på flere områder, til sammen 16,75 mill. kroner. Dette var hovedsakelig knyttet til utdanning med et forventet merforbruk på 14 mill. kroner. På sektorovergrepene ble det prognostisert merinntekter/mindreutgifter på 24,6 mill. kroner knyttet til skatteinntekter og pensjon. I motsatt retning trakk overtredelsesgebyr knyttet til hurtigbåttransport på 15,2 mill. kroner.

Det ble vedtatt at merforbruket på utdanning, kultur og samferdsel skulle dekkes innenfor sektorenes egne rammer, og det ble satt av 9,2 mill. kroner på disposisjonsfond.

Tabell 5.3. Rammeendringer pr oktober 2013. I 1000 kr. Pluss er rammeøkning.

Sektor	Ramme- endring
Sektorovergrepene:	
Økte skatteinntekter	-10 000
Reduserte pensjonsutgifter	-14 616
Avsetning til disposisjonsfond	9 256
Overtredelsesgebyr hurtigbåttransport	15 200
Øvrige sektorer:	
IT	160
BALANSE	0

Investeringer

Fylkestinget vedtok at budsjettet til investeringsprosjekter med mindreforbruk i forhold til budsjett skulle reguleres i henhold til forbruk. Eventuelle ubrukte investeringsmidler ble vedtatt satt av til bruk senere år. Avsetningen til disposisjonsfond som følge av dette ble øket med 4,786 mill. kroner. Investeringsbudsjettene ble totalt sett regulert ned betydelig mer som følge av fremdrift. Finansiering av disse er imidlertid lånemidler eller mva-kompensasjon knyttet til prosjektet, og regulering av budsjettet gir dermed ikke avsetninger til disposisjonsfond. Dersom låneopptaket er gjort føres det som ubrukte lånemidler.

Økte satser for merverdiavgiftskompensasjon ga økte overføringer fra drift til investering med 5,6 mill. kroner.

6. Politiske styringsorganer, sektor 00

6.1 Regnskapsresultat totalt for sektor 00

Sektoren omfatter utgifter og inntekter tilknyttet Fylkestinget, Fylkesrådet, andre faste utvalg og råd, samt midler til fylkesrådets disposisjon.

Regnskapsresultatet i 2013 viser et mindreforbruk på 3,9 mill. kroner for sektoren.

Fylkestinget har et mindreforbruk på 0,65 mill. kroner.

Fylkesrådet har et mindreforbruk på 3,26 mill. kroner.

Tabell 6.1. Driftsresultat innenfor sektor 00. I 1000 kr.

VIRKSOMHET	Navn på KOSTRA-funksjon	REGNSKAP 2012	REGULERT BUDSJETT 2013	REGNSKAP 2013	AVVIK 2013	AVVIK i %
000	Fylkestinget	18 241	18 303	17 657	646	3,5
005	Fylkesrådet	11 016	18 810	15 549	3 261	17,3
	SUM SEKTOR	29 257	37 113	33 206	3 907	10,5

6.2 Avviksanalyse

Fylkestingets ansvarsområde:

Tabell 6.2.1.

Tjeneste	Reg. budsjett	Regnskap	Avvik
40000 Fylkestinget	16 601	16 187	414
40020 Utgifter tilknyttet valg	796	812	-16
48000 Fylkeseldrerådet	492	442	50
48010 Fylkesrådet for funksjonshemmede	414	216	198
SUM SEKTOR	18 303	17 657	646

Fylkestingets ansvarsområde viser et mindreforbruk på 0,646 mill. kroner. Fylkestinget, tjeneste 40000, har et mindreforbruk på 0,4 mill. kroner som i hovedsak skyldes mindre utgifter til reise og øvrig drift enn budsjettet, og merinntekt på refusjon sykkelønn.

Fylkeseldrerådet har et mindreforbruk på møtegodtgjørelse og reise med 50 000 kroner.

Fylkesrådet for funksjonshemmede har et mindreforbruk på 198 000 kroner som i hovedsak skyldes av rådet i inneværende periode har skiftet leder, slik at kontinuiteten i rådet ikke har vært optimal. I tillegg ble ikke landskonferansen for fylkeskommunale råd arrangert i 2013.

Fylkesrådets ansvarsområder:

Tabell 6.2.2.

Tjeneste	Reg. budsjett	Regnskap	Avvik
40025 Fylkesrådet	7 955	8 898	-943
40095 Til fylkesrådets disposisjon	320	0	320
46000 Utenom ordinært FK ansvar	10 534	6 650	3 884
SUM SEKTOR	18 809	15 548	3 261

Fylkesrådets ansvarsområde viser et mindreforbruk på 3,26 mill. kroner.

Fylkesrådets drift hadde et merforbruk på 943 000 kroner. Dette skyldes blant annet mer-utgifter i forbindelse med skifte av fylkesråd for næring. Landsdelsutvalget ble nedlagt i 2012, men kontrakten for leie av kontorlokaler utløper ikke før i 2018. Troms andel av leieutgifter for 2013 var 173 500 kroner, noe som ikke var budsjettet. I tillegg var det en vedtatt innsparing på denne tjenesten med 385 000 kroner.

Fylkestinget vedtok i sak 83/12 å bidra med midler til oppreisningsordningen for tidligere barnevernsbarn. Det ble avsatt 1 mill. kroner til sekretariat og 7 mill. kroner til erstatning. I erstatning ble det utbetalt 3,1 mill. kroner og 3,9 mill. kroner gjensto ved årets slutt.

I tillegg var det et mindreforbruk til fylkesrådets disposisjon med 320 000 kroner.

7. Kontrollorganer, sektor 01

7.1 Regnskapsresultat totalt for sektor 01

Sektoren omfatter utgiftene til Kontrollutvalget samt kjøp av revisjonstjeneste fra KomRev NORD IKS og sekretariatstjeneste for kontrollutvalget fra K-sekretariatet IKS.

All virksomheten ligger innenfor ansvarsområdet til Kontrollutvalget og spesifiseres ikke nærmere.

Tabell 7.1. Driftsresultat innenfor sektor 01 (i 1000 kr).

KOSTRA-FUNKSJON	Navn på KOSTRA-funksjon	REGNSKAP 2012	REGULERT BUDSJETT 2013	REGNSKAP 2013	AVVIK 2013	AVVIK i %
410	Kontroll og revisjon	4 376	4 727	4 537	190	4,0
	SUM SEKTOR	4 376	4 727	4 537	190	4,0

7.2 Avviksanalyse

Sektoren har et mindreforbruk på 0,19 mill. kroner som i hovedsak skyldes mindre utbetalt møtegodtgjørelse enn budsjettert med 75 000 kroner. I tillegg er det mindreforbruk på kompetanseheving, reise og kjøp av tjenester.

8.1 Utdanning – sektor 20

Sektor 20 omfatter hele Utdanningsetaten, med 15 eksterne virksomheter og lærlingordningen som omfatter om lag 800 bedrifter. Utdanningssektoren har om lag 1400 ansatte og daglig får vel 6.000 elever og 1.300 lærlinger videregående opplæring i fylket.

8.1 Regnskapsresultat totalt for sektor 20

Regnskapet for utdanningssektoren viser at sektoren hadde et merforbruk på 12,8 mill. kroner i 2013. Dette tilsvarer rundt 1,3 prosent av sektorens totalbudsjett. Regnskapsresultatet og fordeling mellom de ulike virksomhetene er vist i tabell 6.1.

Tabell 8.1. Driftsresultat innenfor sektor 20 i 1000 kroner.

Virksomhet	Navn på virksomhet	REGNSKAP 2012	REGULERT BUDSJETT 2013	REGNSKAP 2013	AVVIK 2013	AVVIK i %
200	Utdanningsetaten	131 317	137 730	136 143	1 587	1,2
211	Stangnes vgs	79 404	80 364	80 869	-505	-0,6
214	Rå vgs	44 658	42 537	42 584	-47	-0,1
230	Senja vgs	76 950	82 092	82 357	-265	-0,3
240	Nordkjosbotn vgs	29 686	32 144	31 916	228	0,7
241	Breivang vgs	50 259	47 907	47 842	65	0,1
243	Kongsbakken vgs	67 014	69 276	69 058	218	0,3
244	Tromsdalen vgs	54 423	57 230	57 257	-27	0,0
245	Tromsø Maritime	74 784	58 826	68 911	-10 085	-17,1
246	Breivika vgs	94 758	91 121	95 026	-3 905	-4,3
247	Kvaløya vgs	53 659	52 765	54 985	-2 220	-4,2
248	SMI-skolen	17 826	17 973	16 492	1 481	8,2
252	Nord-Troms vgs	61 756	59 736	60 316	-580	-1,0
260	Heggen vgs	52 501	54 126	53 581	545	1,0
270	Bardufoss Høgtun vgs	79 080	76 010	76 003	7	0,0
273	Sjøvegan vgs	32 719	33 228	32 496	732	2,2
		1 000 794	993 065	1 005 836	-12 771	-1,3

Tabell 8.2 viser resultatet for utdanningssektoren fordelt per KOSTRA-funksjon. Tallene er inkludert eksternt finansiert virksomhet.

Tabell 8.2. Driftsresultat per KOSTRA-funksjon sektor 20 i 1000 kroner.

FUNKSJON	NAVN PÅ FUNKSJON	REGNSKAP 2012	REGULERT BUDSJETT 2013	REGNSKAP 2013	AVVIK 2013	AVVIK i %
400	Politisk Styring og Kontrollorganer	667	730	436	294	40,3
420	Administrasjon	6 010	4 246	4 252	-6	-0,1
421	Forvaltningsutgifter i Eiendomsforvaltningen	777	1 914	950	964	50,4
480	Diverse Fellesutgifter	-628	0	0	0	0,0
510	Skolelokaler, Forvaltning, Skyss og Internater	84 074	80 712	81 999	-1 287	-1,6
515	Skoleforvaltning	88 656	92 452	90 069	2 383	2,6
520-540	Drift av Studieretningene	546 711	561 574	555 330	6 244	1,1
554	Drift Tekniske Fagskoler	29 366	22 949	27 368	-4 419	-19,3
559	Landslinjer	4 420	4 185	4 276	-90	-2,2
560	Spesialundervisning og Særlig Tilpasset Opplæring	113 729	101 805	109 726	-7 921	-7,8
570	Fagopplæring i Arbeidslivet	75 382	77 813	80 527	-2 714	-3,5
581	Voksenopplæring Fullfin. av Fylkeskommunen	12 241	13 950	13 295	655	4,7
590	Andre Undervisningsformål	38 817	30 166	37 060	-6 895	-22,9
733	Transport (Ordninger) for Funksjonshemmede	55	0	0	0	0,0
790	Andre Kulturaktiviteter	528	569	551	18	3,1
870	Renter/Utbytte og Lån	-13	0	-2	2	0,0
		1 000 793	993 065	1 005 836	-12 771	-1,3

8.2 Avviksanalyse

Budsjettet til utdanningssektoren er i hovedsak todelt, skolene og utdanningsetaten. Skolene tildeles en budsjetttramme, samtidig som utdanningsetatens administrasjonsbudsjett inneholder en del fellesmidler til bruk på pedagogisk virksomhet i skolene.

Utdanningsetaten

Regnskapsresultatet for 2013 viser at utdanningsetaten har et mindreforbruk på rundt 1,6 mill. kroner. Dette utgjør et mindreforbruk på 1,2 prosent av nettobudsjettet til etaten.

Etaten har vært restriktiv med bevilgninger til utstyr og bygningsmessige tilpasninger de siste tre årene. Det ble kun bevilget midler der det har vært absolutt nødvendig for at undervisningen kunne foregå. Det har vært et sterkt fokus på å holde kostnadene nede på andre budsjettposter da det har vært nødvendig å omdisponere midler for å dekke økte kostnader til blant annet spesialundervisning og fagopplæring i arbeidslivet.

Funksjon 520-540 viser et mindreforbruk. Dette skyldes i hovedsak feil regnskapsføring ved utdanningsetaten. Inntekter og kostnader i forbindelse med gjestelæringer er ført på funksjon 520. Inntektene skulle vært inntektsført på funksjon 570.

Skolene

Skolene hadde til sammen et merforbruk på 14,4 mill. kroner. Avviket er fordelt mellom ordinær undervisning, og drift og forvaltning av skolen. Ordinær undervisning har hatt et merforbruk på 1,3 mill. kroner og budsjett for drift og forvaltning er overskredet med 13,1 mill. kroner.

Merforbruket fremkommer hovedsakelig ved funksjon 560 spesialundervisning og særskilt tilpasset opplæring, 590 andre undervisningsformål, 570 fagopplæring i arbeidslivet og 510 skolelokaler, forvaltning, skyss og internater. Funksjon 590 inkluderer blant annet Tromsø Sikkerhetssenter som genererer en stor del av merforbruket i 2013.

Det har vært stort fokus på bedre økonomistyring med hyppige økonomirapportering og tett oppfølging av skolene. I 2013 er det hovedsaklig tre skoler som står for det betydelige negative resultat til utdanningssektoren. Nedenfor presenteres hovedtrekkene i avviksforklaring for disse tre:

Tromsø Maritime skole

Tromsø Maritime skole hadde et merforbruk på rundt 10,1 mill. kroner. Dette tilsvarer et negativt avvik på 17,1 prosent i forhold til budsjettert ramme. Avviket er i hovedsak knyttet til:

- Merforbruk ved Tromsø Sikkerhetssenter som følge av store kostnader knyttet til ferdigstilling og sertifisering av helikoptersimulator.
- Manglende fullfinansiering ved fagskolen.
- Merforbruk ved spesialundervisning og ordinær undervisning.
- Merkostnader knyttet til renhold- og vaktmestertjenesten samt oppgradering av kontor.

Breivika vgs

Breivika videregående skole hadde et merforbruk på rundt 3,9 mill. kroner. Dette tilsvarer et negativt avvik på 4,3 prosent i forhold til budsjettert ramme. Avviket er i hovedsak knyttet til:

- Manglende fullfinansiering ved fagskolen.
- Merforbruk ved spesialundervisning.
- Merforbruk i en periode hvor skolen ikke kunne bruke endel dreiebenker og opplæring i bruk av nye dreiebenker. Dette som følge av pålegg fra arbeidstilsynet.
- Merforbruk ved voksenopplæring og privatisteksamener.
- Avvik i kassebeholdning.

Kvaløya vgs

Kvaløya videregående skole hadde et merforbruk på rundt 2,2 mill. kroner. Dette tilsvarer et negativt avvik på 4,2 prosent i forhold til budsjettert ramme. Avviket er i hovedsak knyttet til:

- Merforbruk knyttet til spesialundervisning.

8.3 Kommentarer til aktivitet i 2013

Kvalitet i Videregående opplæring

Fylkesrådet ønsker å bygge en fremtidig skole- og tilbudsstruktur som er i samsvar med de økonomiske forutsetningene, den demografiske utviklingen, og som fremmer kvalitet og økt gjennomføring i opplæringen.

Den videregående opplæringen i Troms fremstår som utviklingsorientert og fokusert. Dette gjenspeiles i «Tid for mestring!», strategiplanen for den videregående opplæringen i Troms. Langsiktig innsats innenfor klare styringsområder, tydelige mål og strategier, bidrar til å utvikle kvaliteten på opplæringen. Strategiplanen er en del av styringsdokumentene for utdanningssektoren, og er et utgangspunkt for handlingsplanarbeidet i skole og bedrift.

Fylkesrådet har lagt vekt på en langsiktig satsing over år for å bedre gjennomføringen og øke kvaliteten på opplæringen og videreførte derfor satsingen fra tidligere år ved behandlingen av en ny strategiplan for 2014-2017. I tillegg ble et nytt styringsområde, Profesjonalitet, vedtatt innført.

Strategiplanen legger grunnlaget for en positiv kvalitetsutvikling knyttet til Profesjonalitet, Arbeids- og læringsmiljø, Gjennomføring og Læringsutbytte.

Arbeid med skole- og tilbudsstrukturen

For å tilpasse driften til de økonomiske rammene og en forventet elevnedgang, har det over flere år vært jobbet med gjennomgang av skole- og tilbudsstrukturen i fylket. Målsettingen har vært å dreie ressursene fra drift av skolebygg til å satse på økt kvalitet og gjennomføring i videregående opplæring. Dette arbeidet har resultert i en reduksjon i antall skolesteder, og bedre fordeling av studietilbudene i forhold til god ressursutnyttelse. I tillegg er det vedtatt å bygge ny skole på Rustahøgda som erstatning for dagens Bardufoss Høgtun videregående skole, samt å bygge ut Senja videregående skole, skolested Finnfjordbotn.

Det ble i mars 2013 lagt fram egen sak om ny skolestruktur i Tromsø som resulterte i vedtak om å bygge ut Breivika videregående skole og flytte tilbudene ved Tromsø maritime skole til Breivika når den nye skolen står ferdig. Den maritime skolen vil da bli lagt ut for salg. I tillegg ble det vedtatt å foreta en gjennomgang av tilbudene i Tromsø-regionen med sikte på

sikre skolene et godt driftsgrunnlag gjennom optimal oppfylingsgrad. Dette legges fram for fylkestinget i egen sak i juni 2014.

Med bakgrunn i for lave økonomiske rammer til å videreføre dagens skole- og tilbudsstruktursignalene ble det på fylkestingets samling i desember 2013 lagt fram en sak vedrørende justering av tilbuds- og skolestrukturen i Troms. Denne fikk imidlertid ikke flertall. Resultatet ble at gjeldende tilbudsstruktur skoleåret 2013/2014 videreføres for skoleåret 2014/2015. I tillegg ble det vedtatt å legge fram en sak om dimensjonering og fordeling av tilbud i videregående opplæring i hele fylket. Denne saken blir fremmet for fylkestinget i juni 2014.

I juni 2014 legges det i tillegg fram en sak for fylkestinget om bedre ressursutnyttelse i den videregående opplæringen. Her vil både driftsområdet og det pedagogiske området bli gjennomgått med tanke på innsparinger.

8.4 Internkontroll

Utdanningsetaten har i 2013 dokumentert og utført risikoanalyser for to prosesser:

- Gjennomføring av eksamen i videregående skoler
- Oppmelding til fag-/ og svenneprøve

Risikovurderingene er gjennomført ved hjelp av risikomodulen i kvalitetssystemet. Som følge av risikoanalysen er det i forbindelse med gjennomføring av eksamen iverksatt flere tiltak for å redusere sannsynlighet for uønskede hendelser og for å redusere konsekvensene av disse.

I forbindelse med oppmelding til fag-/svenneprøve er det innført en årlig samling der de som arbeider med oppmelding og godkjenning av kontrakter møtes og gjennomgår gjeldende regelverk og siste års endringer for å redusere sannsynlighet for tilfeller der en ved oppmelding til prøve oppdager at kandidaten ikke innfrir teorikravene i hele opplæringsløpet. Det er også utarbeidet egne skjemaer for å redusere feil ved praksisvurderinger.

Etaten har kommet godt i gang med bruken av Elektronisk kvalitetshåndbok som et dokumentasjonsverktøy i løpende kvalitetsarbeid. De enkelte avdelingene har i 2013 arbeidet med forskjellige prosesser og tilhørende rutinebeskrivelser:

- Klagebehandling
- Realkompetansevurdering

9. Tannhelse – sektor 40

9.1 Regnskapsresultat totalt for sektor 40

Tannhelsesektoren har et økonomisk resultat som viser et mindre forbruk på 1,889 mill. kroner i 2013. Dette er vist i tabellen nedenfor. Tabellen viser tall når en ser hele Tannhelse under ett, med tilhørende prosjekter, samt drift av Universitetstannklinikken.

Tabell 9.1. Driftsresultat innenfor sektor 40. I 1000 kroner.

KOSTRA FUNKSJON	Navn på KOSTRA-funksjon	REGNSKAP 2012	REGULERT BUDSJETT 2013	REGNSKAP 2013	AVVIK 2013	AVVIK i %
420	Administrasjon	3 922	6 011	4 047	1 964	33 %
421	Forvaltningsutgifter	-5		20	-20	
460	Tjen utenfor ordinært fylkesk. ansvarsomr.	2751	78	-852	930	4 %
660	Tannhelse fellestjenester	21 622	22 813	22 910	-97	10 %
665	Tannhelse pasientbehandling	88 381	89 049	89 998	-949	-4 %
	Sum andre/renter	-43		-60	60	
	SUM SEKTOR	116 628	117 952	116 063	1 889	1,6 %

9.2 Avviksanalyse

For 2013 viser Tannhelseetaten sitt regnskap et mindreforbruk på 1,889 mill. kroner som utgjør et positivt avvik på 1,6 prosent sett i forhold til regulert budsjett. Nettobudsjettet var som tabellen viser i 2012 på knapt 118 mill. kroner mens bruttobudsjettet var på vel 212 mill. kroner.

Tannhelseetaten er organisatorisk delt inn i 6 distrikter; 4 allmenntannhelse-distrikter, Tannhelsetjenestens kompetansesenter for Nord-Norge (TkNN) og Universitetstannklinikken (UTK). TkNN og UTK har de siste årene vært i en relativ stor vekst med tanke på oppgaver som skal forvaltes og løses. Det har ført til at etaten har hatt en økning i antall ansatte og bruttobudsjettet som skal forvaltes har økt betydelig. Etaten har flere viktige samarbeidspartnere og finansieringskildene er mange. Dette, i lag med at etaten er avhengig av en betydelig andel pasientinntekter for å balansere budsjettet, gjør den økonomiske situasjonen kompleks og krevende.

Tabellen ovenfor viser resultat pr KOSTRA-funksjon inkludert eksternt finansiert virksomhet. KOSTRA-funksjon 460 er opprettet for å skille ut aktivitet og tjenester som er utenfor tradisjonell fylkeskommunalt ansvarsområde. Dette gjøres for å få mer sammenlignbare

KOSTRA-tall med fylker som ikke har ansvar for en tannlegeutdanning eller et odontologisk kompetansesenter.

Inntekter

Tannhelseetatens inntekter består i hovedsak av pasientinntekter, refusjoner fra NAV, tilskuddsmidler fra Helsedirektorat og refusjon fra Staten ved UiT for drift av Universitetstannklinikken. Regnskapet for 2013 viser at Tannhelseetaten for virksomheten som finansieres av fylkeskommunen, hadde merinntekter på nær 4 mill. kroner. Dette skyldes at refusjonene ble større enn budsjettet og særlig gjelder dette på posten for sykkelønsrefusjon. Også inntekter fra HELFO (helseøkonomiforvaltningen) på refusjonsberettiget pasientbehandling ble markert høyere enn budsjettet. Samlet utgjorde disse inntektspostene for pasientinntekter og refusjoner i regnskapet nær 70 mill. kroner i 2013, som er en økning på om lag 7 mill. kroner fra 2012.

Inntektene fra pasientbehandling har de siste årene hatt en svak økning. Når det korrigeres for takstøkning og justering av takstene så har det det ikke vært noe reell økning før de siste par årene. Inntektene for pasientbehandling ved TkNN har hatt en reell økning, men for de andre distriktene varierer pasientinntektene fortsatt noe fra år til år. Budsjettet for pasientinntekter settes opp etter den forventede bemanning og med hensyn til hvor å jour klinikkene er i forhold til de lovpålagte oppgavene på prioritert klientell. Med den ustabile situasjonen Tannhelseetaten har hatt på bemanningssiden de siste årene har det vært vanskelig å treffe med inntektsbudsjettet. Inntektene har svingt fra år til år og fra distrikt til distrikt.

Lønn

De siste årene har Tannhelseetaten hatt merutgifter på lønnsbudsjettet. Både i 2012 og 2013 var merutgiftene til lønn på 1,76 mill. kroner som utgjør henholdsvis 1,36 og 1,31 prosent av regulert lønnsbudsjett. Dette har sin årsak i at det nå er en bedring i tilgang på tannleger og dermed har gjennomsnittlig bemanningen vært høyere. Dette vil gi positive effekter på sikt, men fortsatt er det stor turnover spesielt i tannlegestillinger utenfor bynære områder. Tannleger som rekrutteres til stillingene, er i hovedsak nyutdannede tannleger. Disse flytter gjerne på seg både internt i fylket og i landet de første årene. Noen tannleger som har få års erfaring, rekrutteres også inn i spesialistutdanningsløp. Dette er bevist satsning for den offentlige tannhelsetjenesten i arbeidet med å løfte det samlede kompetansenivået og få økt tilgang til spesialisttjenester.

Driftsutgifter

Etaten hadde budsjettet med 49,5 mill. kroner til drift i 2012 og med 49,2 mill. kroner til drift i 2013. Dette er eksklusiv eksternt finansierte prosjekter og ansvarsområder ved UTK og TkNN. Årsregnskapet for 2013 viste et forbruk på 50,2 mill. kroner, som er et merforbruk på 1 mill. kroner i forhold til budsjett. Driftsutgiftene har siden 2010 har vært på omlag 50 mill. kroner med 50,1 mill. kroner i 2010 mot 50,2 mill. kroner i 2013. Dette er samlet sett en reell nedgang i driftsutgifter til tross for at de store utgiftspostene som dentalt forbruksmateriell, tannteknikk og lisensavgifter har økt. I forbindelse med tidligere vedtatt innsparingstiltak i Fylkestinget har fylkestannhelsesjefen inngått en innkjøpsavtale på tannteknisk arbeid til pasienter som har krav på gratis tannbehandling. Avtalen var forventet å gi en innsparing på 1 mill. kroner. Avtalen ble inngått i april 2013, og vil derfor ikke gi helårseffekt før i 2014.

9.3 Kommentarer til aktivitet i 2013

Tannhelseetaten har tre hoved kjerneområder; drift av allmenntannhelseområder, drift av universitetstannklinikken og drift av Tannhelsetjenestens kompetansesenter for Nord-Norge.

Allmenntannhelsedistriktene

Fylket er delt inn i 4 tradisjonelle allmenntannhelsedistrikt som skal ivareta fylkeskommunens ansvar for allmennhelsetjenester etter lov om tannhelsetjeneste. I lov om tannhelsetjeneste heter det at fylkeskommunen skal sørge for at tannhelsetjenester, herunder spesialisttjenester, i rimelig grad er tilgjengelige for alle som bor eller midlertidig oppholder seg i fylket.

Bemanningen i tannhelsedistriktene varierer fra år til år. Gjennomsnittlig ledighet i tannlegestillinger har vært lav i 2013 sammenlignet med de siste år. Dette medførte at inntektene var noen høyere enn budsjett samtidig som det har vært krevende å overholde lønns- og driftsutgiftene i forhold til budsjett.

Det var av fylkesrådet bevilget 5 mill. kroner ekstra til fornying av materiell som utstyr og inventar på klinikkene. Dette var med å dempe presset på ordinært driftsbudsjett og var nødvendig for å opprettholde lavest mulig nedetid på tannlegeuniten og annet nødvendig utstyr for å gjennomføre tannbehandling. Samtidig bidrar det til at klinikkene fremstår som moderne og funksjonelle både for pasienter og ansatte.

Universitetstannklinikken

Universitetstannklinikken i Tromsø (UTK) har som formål å gi klinisk opplæring for tannpleier- og tannlegestudenter i samarbeid med Institutt for klinisk odontologi (IKO) ved UiT. I tillegg skal de kliniske veilederne gi tannbehandling til befolkningen i den del av arbeidstiden som ikke går med til undervisningsformål. Etter en opptrappingsperiode siden det første kullet ble uteksaminert i 2009 har det de to siste årene blitt uteksaminert tilnærmet fulltallige kull, som tilsvarer 40 tannleger pr år som blir ferdig utdannet i Tromsø.

Sammen med de eksterne praksisklinikkene, har UTK som mål å bidra til utdanning av selvstendige yrkesutøvere som er i stand til å arbeide i alle deler av landet. Stortinget har ønsket at Den offentlige tannhelsetjenesten skal vektlegges i undervisningsopplegget. Derfor drives Universitetstannklinikken av Den offentlige tannhelsetjenesten med distriktstannklinikker som modell. I praksis blir UTK sterkt preget av de tilpassinger som må gjøres for at studentene skal få en god og allsidig praksis.

Ved UTK er det avtalt en bemanningsplan mellom UiT og DOT (den offentlige tannhelsetjenesten). Denne hadde 14 avtalte årsverk for veiledere (tannleger) og 14 avtalte årsverk for tannhelsesekretærer i tillegg til annet nødvendig personell i 2013. Det har vært lagt ned mye ressurser i å rekruttere tilstrekkelig med kvalifiserte veiledere til utdanningen. Tannhelseetaten erfarer at det fortsatt er vanskelig å rekruttere erfarne veiledere. Utdanningen er spesielt sårbar ved sykefravær, permisjoner og andre vakanser i stillingene. På grunn av at det til nå har vært gjennomgående vakanser i veilederstillingene har ikke disse fått tilstrekkelig med tid til å arbeide med egne pasienter. Denne situasjonen er uheldig fordi det er nødvendig at tannleger som har hele eller tilnærmet hele stillinger på UTK, får utviklet og

oppretholdt sine kliniske ferdigheter. Det gjelder ikke minst de yngre tannlegene. UiT har godtatt å finansiere et økt antall veiledere på UTK som en prøveordning.

Tannhelsetjenestens kompetansesenter for Nord-Norge

I 2013 var det 10 år siden Tannhelsetjenestens kompetansesenter for Nord-Norge (TkNN) ble formelt etablert. Senteret omfatter en hoved klinikk i Tromsø og en kjeveortopedisk klinikk på Finnsnes. TkNN eies av Troms fylkeskommune og har regionfunksjon for Nord-Norge. TkNN er organisert som en enhet, under den offentlige tannhelsetjenesten i Troms fylkeskommune (DOT). Det har siden starten vært en betydelig ekspansjon i antall ansatte. Alle offentlig ansatte spesialister i Troms har frem til 2013 vært knyttet til TkNN. Hovedoppgavene for kompetansesenteret er:

- Spesialisert tannbehandling etter henvisning
- Veiledning og rådgiving overfor tannhelsetjenesten, øvrig helsetjeneste og for befolkningen
- Etterutdanning av tannhelsepersonell
- Spesialistutdanning.
- Forskning.

I 2013 har TkNN hatt tre ulike spesialistutdanningsløp gående. Det har vært fire kandidater under utdanning i kjeveortopedi (spesialister i tannregulering). Dette er det andre kullet som fullt og helt får sin utdanning i Tromsø, ved TkNN/IKO. I tillegg pågikk det spesialistutdanningsløp både i pedodonti (barnetannpleie), og i klinisk odontologi (breddespesialitet).

Forskningsaktiviteten ved TkNN har økt betydelig i 2013. Særlig er det arbeidet med prosjektet som har fått navnet Tromstannen som har vært stor. Her blir 3000 tilfeldige pasienter i aldersgruppen 20 – 79 år i Troms fylke invitert til å delta. Det blir gjort en grundig undersøkelse på pasientene samtidig som de må svare på noen spørsmål. Dette skal være med å legge grunnlaget for fremtidige forskningsprosjekt. I 2013 startet prosjektet opp i Tromsø ved at en rekke pasienter ble invitert til undersøkelser på TkNN. I løpet av 2014 vil prosjektet også starte opp i Harstad, Målselv og Finnsnes i Midt-Troms samt på Storslett i Nord-Troms.

Selv om forskningen ved TkNN ennå er i en oppstartsfase, er TkNN engasjert både i nasjonale og internasjonale samarbeidsprosjekter gjennom et inngått forskningssamarbeid med IKO. Fire PhD-studenter arbeider nå på felles prosjekter for IKO og TkNN. I tillegg har ansatte ved TkNN har vært med på å forfatte vitenskapelige artikler og rapporter i 2013.

9.4 Internkontroll

Arbeidet med internkontroll har i 2013 først og fremst fokusert på det arbeidet som gjøres i sentraladministrasjonen på fylkeshuset og for tannhelseetaten i fylkestannhelsesjefens administrasjon.

Tannhelseetaten har plukket ut fire sentrale arbeidsprosesser innenfor fire ulike interne fagområder. Dette er:

- Håndtering av teknisk utstyr
- Håndtering av tilskuddsmidler fra Helsedirektoratet
- Tilsetting i Den offentlige tannhelsetjenesten
- Fastsettelse av priser i Den offentlige tannhelsetjenesten

Disse utvalgte arbeidsprosessene berører samlet sett alle ansatte i fylkestannhelsesjefen sin administrasjon. På denne måten vil etaten kunne arbeide for at alle får et forhold til begrepet og innholdet internkontroll i fylkeskommunen og hvordan det skal jobbes med det fremover. Det er lagt ned mye ressurser i utarbeidelse av beskrivelsene av arbeidsprosessene. Disse er godkjent og fremkommer i kvalitets- og styringssystemet på web. Arbeidet med å få risikovurdert arbeidsprosessene er ikke ferdigstilt.

10. Kultur, sektor 50

10.1 Regnskapsresultat totalt for sektor 50

Kulturetaten hadde i 2013 bruttoutgifter på 210,2 mill. kroner. Av dette utgjør etatens netto-utgifter 89,6 mill. kroner. Eksterne midler utgjorde med dette 57 prosent av utgiftene, mens nettoutgiftene utgjorde 43 prosent.

Regnskapet viser et mindreforbruk på 1,012 mill. kroner som utgjør 1,1 prosent av netto budsjett.

Forholdet mellom brutto og netto kostnader per innbygger innen kultursektoren er som følger:

Kulturkostnader per innbygger	2012	2013
Kroner per innbygger - brutto	1 186	1 311
Kroner per innbygger - netto	546	559

Tabell 10.1. Driftsresultat innenfor sektor 50. I 1000 kroner.

KOSTRA-FUNKSJON	Navn på KOSTRA-funksjon	REGNSKAP 2012	REGULERT BUDSJETT 2013	REGNSKAP 2013	AVVIK 2013	AVVIK i %
420	Administrasjon	1 363	1 344	1 324	20	1,5
480	Diverse fellesutgifter	4 424	3 897	3 920	-23	-0,6
716	Friluftsliv og miljø	2 136	3 594	3 463	131	3,6
740	Bibliotek	10 458	10 622	9 877	745	7,0
750	Kulturminnevern	5 357	4 700	5 033	-333	-7,1
760	Muséer	11 328	12 512	12 681	-169	-1,4
771	Kunstformidling	10 939	10 498	10 666	-168	-1,6
772	Kunstproduksjon	28 204	29 544	29 760	-216	-0,7
775	Idrett	6 086	4 545	4 571	-26	-0,6
790	Andre kulturaktiviteter	7 910	9 395	8 344	1 051	11,2
870	Renter/utbytte og lån	-1 507		0	0	0,0
	SUM SEKTOR	86 698	90 651	89 639	1 012	1,1

10.2 Avviksanalyse og kommentarer til aktivitet i 2013

Kulturetaten hadde fem avdelinger i 2013; kulturarv, fylkesbiblioteket, kunst- og kunstformidling, folkehelse, idrett og friluftsliv og Kultur i Troms (Harstad).

I det følgende er aktivitet kommentert pr. KOSTRA-funksjon.

Funksjon 420 - Administrasjon

Funksjonen dekker fylkeskultursjefen og noen administrative fellesutgifter.

Funksjonen 480 – Regionalt folkehelsearbeid

Folkehelsearbeid er et lovpålagt tverrsektorielt ansvar. Folkehelse ble løftet inn som et overordnet utviklingsområde i forslaget til Regional plan for Troms 2014-2025 (fylkesplanen). Arbeidet med Regional plan for folkehelse er av kapasitetshensyn forskjøvet til 2014.

Det ble vedtatt ny samarbeidsavtale om folkehelsearbeidet mellom Helse Nord og fylkeskommunene Finnmark, Nordland og Troms i fylkestinget i juni. Den nye samarbeidsavtalen åpner for samarbeid og kompetanseoverføring på skadeforebygging og sikkerhetsfremmende arbeid, kunnskapsoversikt, levestandard mv. I samråd med partene ble prosjektet med arbeidstittel Et friskere Nord-Norge skrinlagt.

Fylkeskommunen har vært aktivt med for å legge innhold i tjenesteavtale 10 om folkehelse mellom kommunene i Ofoten og Troms og Universitetssykehuset i Nord-Norge (UNN).

Folkehelsearbeidet skal være basert på kunnskap over helse- og levekårsutfordringene i fylket. Det er et mål å utarbeide årlig oversikt over helsetilstanden i fylket. Det å sikre et godt kunnskapsgrunnlag er derfor sentralt. I 2013 ble det blant annet gitt økonomisk støtte til Fit future II og innledet samtaler med Korus Nord om undersøkelsen Ungdata. Fit Futures II vil blant annet gi kunnskap om forebygging av frafall fra videregående opplæring, dårlig tannhelse og livsstilssykdommer.

Det ble arrangert en samling for kommunene med fokus på kunnskapsoversikt, rus og psykisk helse med blant annet presentasjon av undersøkelsene Ung Vilje, Fit future II og Ungdata.

Handlingsplanen Trygt fylke ble fulgt opp faglig og økonomisk gjennom prosjektene Eldresikkerhet og utvikling av e-læringskurs innen skade- og ulykkesforebyggende arbeid. Begge prosjektene er i regi av Norsafety i samarbeid med Helsedirektoratet og Helse Nord RHF. Eldresikkerhetsprosjektet tar utgangspunkt i at eldre er en sterkt voksende gruppe som er meget skadeutsatt. Det har vært gjennomført fire kompetansesamlinger for pilotkommunene Lyngen, Tromsø, Sørreisa, Skånland og Harstad. Prosjektet ble avsluttet i oktober 2013, men fylkeskommunen skal bistå med kompetanseoverføring til de øvrige kommunene. E-læringskurset "Trygge og tilgjengelige kommuner og regioner" skal bidra til å styrke kompetansen innen skade- og ulykkesforebyggende arbeid blant ansatte, politikere, brukerråd og frivillige organisasjoner. Nasjonalt senter for samhandling og telemedisin (NST) bidrar i produksjonen og kurset skal distribueres via e-læringsportalen www.helsekompetanse.no. Full utrulling av kurset vil skje fra høsten 2014.

Prosessen for å oppnå status som et trygt lokalsamfunn fortsatte i 2013. Godkjenningsseremoni er satt til 4. juni 2014.

Troms idrettskrets fikk støtte til prosjektene Aktiv på dagtid og Idrett og skole. Aktiv på dagtid er rettet mot voksne i alderen 18-67 år som er helt eller delvis utenfor arbeidslivet. Gjennom prosjektet idrett og skole etableres det modeller for hvordan SFO, skoler og lokale idrettslag kan samarbeide om å bidra til mer fysisk aktivitet og sosial utjevning.

Frivillige organisasjoner, interkommunale friluftsråd og kommuner kan årlig søke om FYSAK-midler til lavterskel fysisk aktivitet og friluftslivsaktiviteter i nærmiljøet.

Tilskuddsordningen er sammensatt av midler fra Helsedirektoratet, Miljøverndepartementet og Troms fylkeskommune.

I 2013 mottok Troms fylkeskommune 243 søknader (mot 358 i 2012) hvorav 169 fra frivillige organisasjoner og 74 kommunale. Nedgangen i antall søknader skyldes i hovedsak at søknadene om tilrettelegging ble løftet ut av ordningen.

Nøkkeltall FYSAK-tilskudd

Region	Støttebeløp frivillige organisasjoner	Støttebeløp kommuner	Antall tiltak gitt støtte friv. org/ kommuner	Antall gjførte tiltak friv. org/ kommuner
Tromsø regionen	234 500	50 000	19/5	16/5
Midt-Troms	210 000	141 000	26/11	18/7
Nord-Troms	182 600	108 000	20/13	15/10
Sør-Troms	326 000	50 000	29/5	26/3
Interkommunale	765 000	86 000	31/5	26/5
SUM	1 718 100	435 000	125/39	101/30

Funksjon 716 – Friluftsliv

Funksjonen dekker oppgaver innen friluftsliv og forvaltning av høstbare viltarter og innlandsfisk. Fylkeskommunen mottar eksterne midler fra Miljødirektoratet til lokale vilttiltak, friluftslivsaktiviteter (se også funksjon 480) og tiltak i statlig sikrede friluftsområder.

Funksjonen hadde et mindreforbruk på 3,6 prosent i 2013. Dette skyldes i hovedsak eksterne tiltak som ikke ble gjennomført.

Samarbeidet med Midt-Troms friluftsråd, Ishavskysten friluftsråd og Forum for natur og friluftsliv (FNF) ble videreført, både faglig og gjennom drifts- og aktivitetstilskudd.

Arbeidet med regional plan for friluftsliv, fisk og vilt startet opp og skal slutføres i 2014.

Arbeidet med kartlegging og verdivurdering av friluftslivsområder i fylket fortsatte i 2013. Et flertall av kommunene er kartlagt med unntak av Tromsøregionen. Det gjenstår bearbeiding og politisk behandling av kartleggingen i enkelte kommuner. Kartleggingen som også omfatter kulturminner, publiseres fortløpende på Troms Atlas. Det har ikke vært rom for å starte kartlegging med fokus på nærmiljøområder i bykommunene slik som planlagt.

Fylkeskommunen inngikk våren 2013 et samarbeid med Gjensidigestiftelsen om skilting og gradering av turstier og løyper i Troms. Dette er en del av et større nasjonalt prosjekt, og det er etablert en samarbeidsgruppe bestående av fylkeskommunene Finnmark, Nordland og Troms, Nordnorsk reiseliv og Gjensidigestiftelsen. Prosjekt hvor tilrettelegging av kulturminner inngår, har blitt prioritert. Det ble arrangert fire kurs i skilting og gradering i henhold til Merkehandboka i henholdsvis Tromsø, Setermoen, Sørkjosen og Harstad.

Nøkkeltall tilrettelegging for friluftsliv

	Antall søknader	Søknadssum	Antall søknader innvilget	Sum bevilget
Skilting og gradering	48	3 179 573	44	2 000 000
Tilrettelegging friluftsliv	90	4 536 407	36	770 000
Tilrettelegging i statlig sikrede friluftsområder	9	2 812 000	7	940 000

Forvaltning av høstbare vilt- og innlandsfiskarter

Det er et stort påtrykk i forhold til vilt både ved enkelthenvendelser og for råd- og veiledning overfor kommuner, viltregioner og private rettighetshavere. På grunn av ressursituasjonen begrenses innsatsen når det gjelder innlandsfisk.

Det ble bevilget viltmidler til 10 tiltak knyttet til forvaltning av elg, kompetanseheving og rekrutteringstiltak rettet mot ungdom og kvinner.

Fylkeskommunen behandlet søknader om utsetting av fisk, fysisk inngrep i vassdrag og søknad om fisketillatelse i henhold til lov om laksefisk og innlandsfisk m.v. Det ble videre behandlet søknader om utvidet elgjakt (jf Forskrift om jakt- og fangsttider m.v.) i Kvænangen, Nordreisa, Bardu, Målselv og Lenvik.

Funksjon 740 – Bibliotek

Fylkesbibliotekets virksomhet er hjemlet i Lov om folkebibliotek og omfatter planlegging, rådgivning, kompetansearbeid, fellestjenester og fjernlån. Fylkesbiblioteket har også fagansvar for litteraturen i Den kulturelle skolesekken (DKS). Arbeidet følger opp Bibliotekplan for Troms 2011-2014. Virksomheten er rettet mot kommuner og skolemyndigheter. Resultatene er avhengig av kommunenes økonomi og prioriteringer.

Fylkesbiblioteket hadde et mindreforbruk på 7 prosent i 2013. Dette skyldes i hovedsak vakanse i stilling. Det har også vært flere langtidssykemeldinger.

I 2013 ble det gitt tilskudd til bokbussene i Kåfjord og Tromsø, biblioteksamarbeidene i Nord-Troms og Midt-Troms, Vertskommuneprosjektet i Senja-kommunene, Harstad bibliotek for musikkjenester for Troms og Sør-Varanger kommune for russiske bibliotekjenester

Nøkkeltall	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Arrangerte kurs og seminarer	17	18	11	23	27	18
Deltakere kurs og seminarer	182	427	293	573	744	339
Fjernlånbestillinger mottatt	4 302	4 212	4 435	4 429	3 992	3 979
Samisk bibl.tj. Utlån				851	862	675
Samisk bibl.tj. Utlånt i depot			285	365	562	531
Samisk bibliotekjeneste						
Besøk blogg			11 299	14 303	14 945	20 354

Fylkesbiblioteket mottok tilskudd fra Nasjonalbiblioteket til prosjektene *Bibliotekrom i Troms* og *Psykisk helse for barn og unge*, totalt 875.000 kroner. Til sammen mottok Troms 1,275 mill. kroner i bibliotekutviklingsmidler fra Nasjonalbiblioteket. *Bibliotekrom i Troms* var involvert i oppgradering/nyinnredning/ombygging av biblioteklokaler i Lenvik, Bardu,

Gratangen, Skånland, Salangen og Lavangen. Prosjektet *Psykisk helse for barn og unge* gjennomføres i samarbeid med Tromsø bibliotek og Lenvik folkebibliotek og tilrettelegger og formidler aktuell litteratur i samarbeid med relevante fagfelt.

De regionale utviklingsprosjektene med vertskommuneutprøving i Senja-kommunene og regionsamarbeid i Nord-Troms følges opp både økonomisk og faglig. Begge prosjektene utvikler samarbeid over kommunale og faglige grenser, med et særlig fokus på samhandling med skole og barnehage.

Som første fylke i landet etablerte Troms i samarbeid med Tromsø kommune et fylkesomfattende tilbud av e-bøker. Troms er fra 2012 med i Kulturrådets prøveordning for distribusjon av innkjøpt norsk skjønnlitteratur som e-bøker. Fylkesbiblioteket viderefører tilbudet med betalingsbaserte elektroniske ressurser til folkebibliotekene.

I samarbeid med utdanningsetaten og Universitetet i Tromsø ble siste del av et bibliotekfaglig tilbud for videregående skole avholdt. Fylkesbiblioteket har også deltatt i utviklinga av Kunnskapsparken og samarbeidet mellom Lenvik kommune og Universitet i Tromsø om felles bibliotektenester.

Samisk bibliotekteneste er lokalisert i Senter for nordlige folk i Kåfjord. I samarbeid med Sametinget og Samernas bibliotek i Sverige informerer tjenesten om nye samiske utgivelser. Den felles bloggen hadde i 2013 over 20.000 besøk.

Bok- og kulturbussen i Sør- Troms gir i samarbeid med bibliotekene i regionen et tilbud til skoler og barnehager. Utlånsruta hadde i 2013 stopp på 9 skoler og 10 barnehager, flere skoler får tilbud om kulturelle arrangementer

Bussen er arena for formidling av litteratur, visuell kunst, musikk og kulturarv og inngår i tilbudet til DKS. Bussen vant i 2013 Forleggerforeningens pris *Gullboken* i kategorien *Årets kampanje* for prosjektet *La ungdommen bestemme*. Utmerkelsen er uttrykk for at det gis gode tjenester med betydning for brukerne.

Bok- og kulturbussen – nøkkeltall:

	Utlån	Antall produksjoner	Antall arrangement	Antall besøkende
2013	15637	19	120	1909
2012	13524	14	99	1687
2011	15538	10	64	1187
2010	13395	13	79	1927
2009	12725	14	129	2300
2008	11000	7	72	1104

Bok- og kulturbussen i Sør-Troms mottok 569.000 kroner fra Sametinget i 2013. Den samiske tjenesten utvikles og drives i samarbeid med Várdobáiki samiske senter. I samarbeid med Nordland fylkesbibliotek arrangerte bussen festivalbibliotek på Márkomeannuo.

Funksjon 750 – Kulturminnevern

Funksjonen omfatter sektormyndighet for kulturminnevern, herunder feltundersøkelser etter kulturminnelovens § 9, formidling av kulturarven, samt fordeling og oppfølging av statlige og fylkeskommunale tilskuddsmidler til vedlikehold av fredete og verneverdige bygninger og anlegg fra nyere tid.

Kulturminneforvaltningen er sektormyndighet i arealsaker som behandles etter plan- og bygningsloven, energiloven, jordloven, kirkeloven og andre lovverk som omhandler areal- og byggetiltak. Befaringer, faglige uttalelser og veiledning for kommuner og privatpersoner utgjør hovedmengden av arbeidet.

Funksjonen har et merforbruk på 7,1 prosent på feltarbeidet i 2013 som skyldes at en stor del av innkomne saker som skal behandles etter KML §§ 8 og 9 med befaring er mindre, private tiltak der fylkeskommunen selv tar utgiftene knyttet til feltundersøkelsene. Slike tiltak er ikke refusjonspliktige etter kulturminnelovens § 10.

Kulturminneforvaltningen har et godt samarbeid med landbrukssektoren og er rådgiver for fylkesmannens tilskudd under Regionale miljøtiltak – skjøtsel av kulturminner.

Som en del av arbeidet med kulturminnebasert reiseliv samarbeider kulturminneforvaltningen med fylkesmannen om satsingen «Grønt reiseliv», der lokale bønder tilrettelegger eldre bygninger og kulturmiljø på gårdene for å ta imot turister. Tilretteleggingen av bergkunstfeltene på Tennes i Balsfjord kommune fortsatte i 2013, med ferdigstilling av adkomst til feltene Gråbergan og Bukkhamaren. Dette er et nasjonalt pilotprosjekt for universell tilrettelegging av bergkunst som blir finansiert i et spleiselag mellom Riksantikvaren, spillemidler og regionale utviklingsmidler.

Prosjektet «Krigsminnelandskap Troms» fikk status som nasjonalt verdiskapingsprosjekt og ble tildelt 500.000 kroner fra Riksantikvaren. Prosjektet har hatt stor aktivitet lokalt gjennom kurs i kartlegging og bruk av digitale medier til formidling av kunnskap om den militære historien i Troms.

Arbeidet med vedlikehold av bygningsarven og styrking av tradisjonshåndverk skjer både gjennom veiledning og tildeling av tilskuddsmidler, gjennom bygningsvernarbeidet som gjøres ved Fartøyvernensenterets bygningsvernavdeling og gjennom Midt-Troms museums prosjekt Crossover Crafts, se nedenfor. Fylkesråden fordelte 450.000 kroner til mindre haste-tiltak på i alt 21 antikvariske bygninger og anlegg i fylket gjennom ordningen «Redningsplanken».

Riksantikvaren tildelte i 2013 etter søknad 2,544 mill. kroner til fredete bygg og kulturminner tilknyttet kystkultur. De største enkeltbeløpene i 2013 gikk til Foldvik brygger i Gratangen, og Strømsør fjellgård i Bardu. Totalt fikk 10 prosjekter tildelt midler fra denne ordningen.

Det arbeides med å fullføre fredningslisten for Troms. I forbindelse med forberedelsene til grunnlovsjubileet 2014 tildelte Riksantikvaren 350.000 kroner til istandsetting av fjøset etter Henrik Larsen i Balsfjord.

Kirkene har en komplisert forvaltningsstruktur der økonomiansvaret ikke følger statusen som listeført eller fredet. Det arbeides med å få til løsninger med vedlikehold av de viktigste antikvariske kirkene i fylket.

Ideen om en fylkeshistorie for Troms til 150 års jubileet i 2016 ble skrinlagt, da det ikke fantes midler til dette arbeidet. I stedet har etaten bidratt med to kapitler til Riksantikvarens storverk om bostedene til eidsvollsmennene, som kommer ut i forbindelse med grunnlovsjubileet.

Funksjon 760 – Museer

Funksjonen omfatter driftstilskudd til regionmuseene, Polarmuseet i Tromsø og Nordnorsk Fartøyvernssenter og Båtmuseum (NNFB). I tillegg gis driftstilskudd til Halti Kvenkultursenter og Halti Nasjonalparksenter.

Satsingen på Trondenes som kultur- og opplevelsessted i regi av Sør-Troms museum ble videreført gjennom regionale utviklingsmidler til utvikling av konseptet «Allmenningr».

Oppstarten av Halti II ble godkjent i Kommunal- og regionaldepartementet, og det var byggestart i november 2013.

Interregprosjektet Crossover Crafts i regi av Midt-Troms museum ble åpnet med stor festivitas på Bardu bygdetun i juli med deltakere fra Russland, Sverige og Norge.

Funksjon 771 – Kunstformidling

Funksjonen omfatter kunst- og kulturformidling som Den kulturelle skolesekken, festivalstilskudd, Festspillene i Nord-Norge, Riddu Riddu festivála, kunstformidlingsinstitusjoner, Trastad samlinger (galleridelen), SKINN (Se kunst i Nord-Norge) og oppfølging av fylkeskommunens kunst.

Prosjektet Rom for kultur startet opp med konferanse og kartlegging av kulturarenaer og samarbeid i tilsammen 12 kommuner. I tillegg er prosjektet presentert for tre av fire regionråd. Prosjektet har utviklet eget nettsted hvor all informasjon fortløpende legges ut: <http://romforkultur.tromsfylke.no>

Etaten sto som arrangør for innspillskonferanse til Kulturløftet med kulturministeren. Det var 87 deltakere med tilsammen 44 forberedte innlegg.

Troms.kulturnett.no ble lagt ned fra 2013. I stedet har det vært fokus på å utvikle og forbedre de fylkeskommunale nettsidene med informasjon og elektronisk formidling, blant annet ble det arrangert kurs i formidling på Wikipedia.

Fylkesrådets frivillighetsatsing ble videreført med ordningen kulturtiltak i regi av frivillige lag og foreninger og festivalstøtte:

Tilskudd kulturtiltak**Tilskudd festivaler og kulturdager**

	Bevilget sum	Antall tilsagn		Bevilget sum	Antall tilsagn
Nord-Troms	195 000	8	Nord-Troms	90 000	2
Midt-Troms	35 000	3	Midt-Troms	395 000	11
Tromsø-region	465 000	16	Tromsø-region	1 330 000	19
Sør-Troms	107 000	6	Sør-Troms	250 000	5
Regionale lag/foreninger	248 400	11			
Totalt	1 050 400	44		2 065 000	37

I løpet av 2013 gjennomførte **Den kulturelle skolesekken** 817 visninger fordelt på 69 produksjoner i grunn- og videregående skole. Den største enkeltproduksjonen var en skolekonsert med Timbuktu, hvor i alt 2625 elever deltok og scenekunstforestillingen Askeladden hvor 3398 elever deltok. Totalt har det funnet sted 59053 møter mellom en elev i Troms og en DKS-produksjon. Som en del av oppfølgingen av strategiplan for Den kulturelle skolesekken 2012-2015 «Eleven i fokus» har man startet med regionale nettverksmøter for å etablere et tettere samarbeid med kommuner og skoler.

Ny programprosess ble etablert med egne fagteam for hvert kunstuttrykk. Teamene består av representanter fra kommuner, videregående skoler og Troms fylkeskommune.

Funksjon 772 – Kunstproduksjon

Funksjonen omfatter tilskudd til kulturinstitusjonene i Nordnorsk Kulturavtale (inkludert Nordnorsk opera og symfoniorkester), Hålogaland teater og Stiftelsen Lásságãmmi. Funksjonen omfatter også drift av musikkdelen i Kultur i Troms (landsdelsmusikerne og skolekonsertene), Troms fylkeskultursenter, arbeidsstipend for utøvende kunstnere, kultur- og frivillighetspris, husflidskonsulent og film, inkludert FilmCamp.

Nordnorsk kulturavtale ble reforhandlet og vedtatt i fylkestinget i desember 2013. To nye institusjoner kom inn i avtalen; Pikene på broen i Kirkenes og Sámi Dáiddasguovddas/Senter for samisk samtidskunst i Karasjok.

Det ble videreført 600.000 kroner i stimuleringsmidler til oppfølging av Handlingsplan for visuell kunst 2011-2014. Det ble utdelt et etableringsstipend på 50.000 kroner til en ung kunstner og et diversestipend på til sammen 100.000 kroner som ble fordelt jevnt til fire etablerte kunstnere. Prosjektstøtte fra Troms fylkeskommune har bidratt til gjennomføring av kunstprosjekter og utstillinger som synliggjør Tromskunstneres aktiviteter nasjonalt og internasjonalt.

Fylkesrådet fortsatte sin satsing på unge filmskapere gjennom talentfilmfondet i samarbeid med Tvibit og prosjektet Filmveksthuset. Troms fylkeskommune sto som medarrangør av filmpolitisk seminar under Tromsø Internasjonale filmfestival. Fylkesrådet bevilget 2,5 mill. kroner til Film Camp som matching statlige midler.

Troms fylkeskommunes deler hvert år ut arbeidsstipend for kunstnere på 100.000 kroner. I 2013 var arbeidsstipendet øremerket musikk og ble tildelt domkantor Hijoo Moon, Tromsø.

Kulturprisen i 2013 ble tildelt forfatter Helge Stangnes, Tromsø.

Frivillighetsprisen 2013 gikk til Kai Petter Gulmælæ, Lenvik.

Troms fylkeskultursenter

Troms fylkeskultursenter er landsdelens største kunstnerfelleskap med om lag 40 kunstnere og andre leietakere innen ulike kunstfelt. De fleste av kunstnerne jobber innenfor visuell kunst. Fylkeskultursenteret har 25 atelierer, fellesverksteder og et gjesteatelier.

Artist-in-Residence (AiR) programmer ved Troms fylkeskultursenter har vært med på å øke internasjonalt samarbeid og utveksling for kunstnere og institusjoner i Troms. I 2013 hadde 13 kunstnere fra Norge, Sverige, Finland, Russland, Estland og UK opphold ved Troms fylkeskultursenters gjesteatelier. Gjestekunstnerprogrammene er et samarbeid med ulike kunstinstitusjoner, organisasjoner og aktører i Troms og utlandet, og er finansiert med støtte fra BarentsKult, Kulturrådet og Kulturkontakt Nord.

Det ble arrangert et to-dagers internasjonalt seminar «Artist-in-Residence programmer, nettverk, mobilitet og samtidskunstprosjekter i nordområdene» med over 60 deltakere fra hele Barentsregionen i november 2013. Fagseminaret er avviklet som et av prosjektene i tilknytning til High North A-i-R nettverk, med støtte fra Kulturdepartementet, BarentsKult, Kulturkontakt Nord, den norske ambassaden i Helsinki og den norske ambassaden i Stockholm.

Landsdelsmusikerordningen i Nord Norge (LINN)

LINN har i 2013 gjennomført flere produksjoner enn forrige år, men har en betydelig nedgang i publikum. Nedgangen var ventet i forhold til valgte produksjoner, med et større fokus på nye arrangører i fylket, hvorav flere er små og i starten av publikumsutviklingen. Samtidig har man også valgt å fokusere på store og tidkrevende samarbeidsproduksjoner for hele landsdelsmusikerordningen i Nord-Norge, som LiNN Spellemannslag, hvor våre klassiske musikere fra hele landsdelen gjorde en stor turné i samarbeid med vår fremste folkemusiker Ragnhild Furebotten.

Landsdelsmusikerne i Troms	2011	2012	2013
Antall produksjoner	59	49	60
Antall konserter	209	210	169
Antall publikum	18992	26348	12299

Hele Landsdelsmusikerordningen for Nord-Norge	2012	2013
Antall publikum	82 435	62 954
Antall konserter	660	608

Gjennom et samarbeid med Rikskonsertene besøkte våre landsdelsmusikere alle barnehagebarn i aldersgruppen 3-6 år i Nordreisa kommune. Dette er et arbeid man ønsker å videreutvikle i årene som kommer slik at flere barnehagebarn i Troms fylke får besøk.

Gjennom prosjektet Music on Top2 (Nordkalottsamarbeid mellom LiNN, Nordbotten og Oulu) ble flere av turneene utvidet til også å besøke våre naboland under segmentet ”Ensemble Collaboration”. Denne muligheten skyldes til dels det arrangørnettverket som er knyttet til ”Producers Network” segmentet i nevnte prosjekt.

Funksjon 775 – Idrett

Arbeidet med regional plan for idrett og anlegg for fysisk aktivitet 2014-2025 startet opp. Det ble gjennomført fire regionale høringsmøter med god deltakelse fra frivillige organisasjoner og kommuner. Utviklingsområder for planen er: Idretten i Troms, arrangementer, kompetanse og anlegg for fysisk aktivitet. Arbeidet med planen fortsetter i 2014.

Fylkeskommunen har et godt samarbeid med Troms idrettskrets som også mottar midler til sin virksomhet, hvorav grunn- og aktivitetstilskudd til særkretser/regioner utgjør en vesentlig andel. Idrettskretsen fordelte midler til i alt 247 aktivitetstiltak i 2013. Videre gis det tilskudd til inkludering i idretten i Tromsø, Harstad og Lenvik. De årlige fylkesidrettslekene for funksjonshemmede i regi av Bardu kommune og Idrettens Barentssamarbeid mottok også midler. I tillegg ble det gitt støtte til organisering og forberedelser av Barents Winter Games (BWG) som arrangeres for første gang i 2014 i Tromsø. Det ble tildelt idrettsstipend til seks aktive unge utøvere på 15.000 kroner hver i 2013.

Spillemidler

Arbeidet med rådgivning og kompetanseheving om spillemiddelordningen og planarbeid overfor kommuner og frivillige organisasjoner er høyt prioritert. Det ble gjennomført seks regionale informasjonsmøter om spillemidler, FYSAK og tilrettelegging friluftsliv, en fagsamling for kommunale saksbehandlere om spillemiddelordningen og et kurs i idrettsanleggsregistrert for kommunale saksbehandlere med behov for det.

Det er fortsatt etterslep på i underkant av fire år til ordinære anlegg sett i forhold til innmeldt stønadsbehov og bevilget rammebeløp fra Kulturdepartementet. Det ble forsøkt vektlagt en regionvis fordeling. Anlegg som har ventet lenge på midler, ble prioritert innenfor de respektive regionene. Ut fra at utbyggingsgraden varierer mellom regionene sett over år, er det naturlig med svingninger i hvordan de ulike regionene kommer ut totalt sett.

Nøkkeltall spillemidler	2012	2013
Antall godkjente søknader:	120	142
- ordinære anlegg:	85	95
- nærmiljøanlegg:	35	47
Antall innvilgede søknader ordinære anlegg:	24	27
Antall innvilgede nærmiljøanlegg:	21	22
Antall innvilgede søknader forenklet nærmiljøanleggsordning:	9	10
Antall anlegg med del- og sluttutbetalinger:	63	79
Sum kroner i tildeling:	26 mill.	31 mill
Sum kroner i utbetaling:	26,2 mill	37,3 mill

Det kom inn ni søknader (9 i 2012) til kulturbygg hvorav tre (8 i 2012) fikk bevilgning/delbevilgning. Rammebeløpet fra Kulturdepartementet var på 5,3 mill. kroner hvorav Rockens hus i Tromsø og Halti II i Nordreisa fikk de største bevilgningene.

Troms ble i 2012 valgt ut til en prøveordning for Livssynsnøytrale seremonirom. Selve søknadsbehandlingen for denne ordningen ble foretatt i 2013. Det kom inn tre søknader fra kommunene Lavangen, Salangen og Tromsø som alle ble imøtekommet med en bevilgning. Det ble fordelt 1,6 mill. kroner.

Funksjon 790 – Andre kulturaktiviteter

Funksjonen omfatter barne- og ungdomsarbeid gjennom grunn- og aktivitetsstønning til barne- og ungdomsorganisasjoner, drift av TROBUR og Ungdommens kulturmønstring (UKM). Funksjonen omfatter også voksenopplæring utenom skoleverket, samisk språk og kultur, tospråklighetsmidler fra Sametinget, integreringstiltak (IMDI-midler) og norsk-russisk kultursamarbeid gjennom BarentsKult.

Funksjonen har et mindreforbruk på 7 prosent i 2013 som i hovedsak skyldes vakanse i stilling og derav mindre aktivitet.

UKM Arctic fikk økt sitt tilskudd øremerka internasjonalt samarbeid. Det ble inngått ny samarbeidsavtale om UKM Arctic mellom Lenvik kommune og Troms fylkeskommune. Avtalen ble vedtatt i fylkestinget i mars 2013.

Det ble gitt driftstilskudd til følgende seks samiske språk- og kultursenter: Samiske språksenter i Ullsfjord, Kåfjord og Lavangen, Samisk Hus på Senja, Senter for Nordlige folk og Várdobáiki Samisk senter.

Det ble gitt tilskudd til 35 integreringstiltak i regi av frivillige lag som involverte tilsammen omlag 2500 deltakere.

10.3 Internkontroll

Kulturetaten hadde i 2013 fokus på arbeidsprosessene:

- Søkbare tilskuddsordninger
- Feltarbeid for arkeologer
- Programrådsarbeidet i forbindelse med den kulturelle skolesekken
- Arbeidsprosesser knyttet til ansvarsområdene til Fylkesbiblioteket

Disse to siste kulepunktene vil også legges inn i kvalitetssystemet i løpet av våren 2014.

Kulturetaten forvalter en rekke tilskuddsordninger og eksterne midler fra ulike departementer, direktorater og ulike samarbeidsparter slik som Gjensidigestiftelsen. Etaten har gode rutiner for dokumentasjon av bevilgninger som foretas. Alle bevilgninger skal enten foreligge i notatsform i ESA godkjent av ansvarlig fylkesråd eller fremmes som egen sak til fylkesrådet. Det er krav til rapportering på alle eksterne tilskudd som etaten forvalter. Eventuelle avvik vil avdekkes i denne forbindelse. For eksempel blir spillemidlene årlig revidert av KomRev Nord.

Feltarbeidet er prioritert område for risikovurdering og styringskontroll innenfor kulturarvfeltet. En detaljert felthåndbok er ferdigstilt. Boken oppdateres fortløpende. Alle

feltarbeidere skal ha gjennomført HMS-kurs. Det deles ut vernetøy og førstehjelpsutstyr før feltreisene og en ansatt har det overordnede ansvaret for gjennomføringen av feltarbeidet med løpende kontakt ut mot de som er i felt.

Arbeidet med å risikovurdere de ovennevnte arbeidsprosessene i styrings- og kvalitetsprosjektet er påbegynt, og sluttføres i 2014 sammen med fokus på flere arbeidsprosesser.

På kulturetaten jobbes det bevisst med å oppnå en kvalitetsforbedring innenfor alle områder. Det gjelder både rollen som tilskuddspart og eier i kunst- og kulturinstitusjoner, økonomihåndtering, råd- og veiledning, ulike kompetansehevingstiltak, oppfølging av medarbeidere mv.

I 2013 opprettet Troms fylkeskommune en elektronisk søknadsportal for ordningene FYSAK og kulturtiltak, noe som også har bidratt til en enklere saksgang for søker. Ordningen ønskes utvidet til å gjelde alle søkbare tilskuddsordninger fra søknadsåret 2015.

Kunst- og kulturformidlingsinstitusjonene er selvstendige stiftelser eller selskap og driver egen internkontroll. Fylkeskommunens kontroll har fokus på tilskuddsutbetaling og oppfølging av årlige rapporteringer. All tilskuddsutbetaling følger vedtatte budsjetter og godkjenning av politisk ledelse. Det gjennomføres dessuten årlige eier- og samarbeidsmøter med institusjonene.

11. Samferdsel, sektor 60

11.1 Regnskapsresultat totalt for sektor 60

Samferdsel hadde et netto driftsbudsjett på 983 mill. kroner i 2013. Samlet viser driftsregnskapet et merforbruk på 6 mill. kroner, eller 0,6 prosent. Avviket fordeler seg slik mellom etatens hovedområder:

Drift/vedlikehold/trafikksikkerhet fylkesveier	-7 428
Kollektivtrafikk	622
Øvrige områder	651
<u>Sum avvik</u>	<u>-6 155</u>

Avvik per KOSTRA-funksjon vises i tabellen nedenfor.

Tabell 11.1. Driftsresultat innenfor sektor 60. I 1000 kroner

KOSTRA-FUNKSJON	Navn på KOSTRA-funksjon	REGNSKAP 2012	REGULERT BUDSJETT 2013	REGNSKAP 2013	AVVIK 2013	AVVIK i %
420	Administrasjon	4 005	3 998	3 677	321	8,0
480	Diverse fellesutgifter	517	450	529	-79	-17,5
716	Friluftsliv og miljø		1 338	929	409	30,6
720	Fylkesveier - Nyanlegg, drift- og vedlikehold	330 245	401 457	409 907	-8 450	-2,1
721	Fylkesveier - Miljø- og trafikksikkerhetstiltak	7 896	9 077	8 055	1 022	11,3
730	Bilruter	242 826	255 884	255 372	512	0,2
731	Fylkesveiferjer	224 543	232 271	231 676	595	0,3
732	Båtruter	58 877	68 667	69 977	-1 310	-1,9
733	Transport (ordn.) for funksjonshemmede	8 692	9 965	9 140	825	8,3
SUM SEKTOR		938 760	983 107	989 262	-6 155	-0,6

11.2 Avviksanalyse

I det følgende kommenteres avvikene knyttet til den enkelte KOSTRA-funksjon, jfr. tabellen ovenfor.

Funksjon 420 – Administrasjon

Mindreutgiften skyldes vakanser og refusjoner knyttet til lønn.

Funksjon 480 – Diverse fellesutgifter

Funksjonen har enn merutgift/mindreinntekt på om lag kr 80.000 hovedsakelig knyttet til mindreinntekt løyvegebyrer. Dette er en inntekt som varierer fra år til år og som i liten grad kan styres av etaten. Inntekten avhenger av hvor mange nye løyvesøknader som kommer i løpet av året og hvor mange som leverer inn gamle løyver og skal ha refundert deler av gebyret..

Funksjon 716 – Friluftsliv og miljø

Mindreutgiften på vel 0,4 mill. kroner skyldes hovedsakelig at det ikke ble brukt midler til kjøp av konsulenttjenester og andre eksterne tjenester. Utgifter til prosjekter har blitt dekket av eksterne midler så det har ikke vært nødvendig å bruke fylkeskommunale midler til dette i 2013.

Funksjon 720 – Nyanlegg, Drift og vedlikehold av fylkesveger

Totalt fremkommer det en merutgift på 8,45 mill. kroner på drift og vedlikehold av fylkesveger. Dette fordeler seg med en merutgift på 8,563 mill. kroner for det som inngår i rammen til Statens Vegvesen (SVV) og en mindreutgift på kr 113.000 for resterende del av rammen.

Innsparingen på kr 113.000 i etaten skyldes i sin helhet mindreutgift til kjøp av eksterne konsulenttjenester/utredninger.

Statens Vegvesen

Ved regnskapsavslutningen ble kr 508.600 for leie av bro på Breivikeidet ompostert fra investeringsregnskapet til driftsregnskapet. SVV hadde forutsatt at dette skulle dekkes av investeringsmidler slik at når utgiften ble ompostert uten at budsjettmidler ble overført, sto denne utgiften uten dekning i driftsregnskapet.

Fra og med 2013 opphørte mva-fritaket for visse utgifter på veg og det belastes nå fullt ut mva på kjøp av varer og tjenester også innenfor veg-sektoren etter vanlige regler. Oppjustering av budsjettene for full mva førte til at SVV har økt bruttorammen med om lag 5 mill. kroner mer enn det faktisk mva viste seg å bli. Bruttorammen ble ikke nedjustert som følge av lavere faktiske mva-kompensasjon i forhold til budsjett, selv om fylkeskommunen da ikke får dette

beløpet kompensert gjennom ordningen med mva-kompensasjon slik det er forutsatt i vårt budsjett.

Tabellen nedenfor viser rammer, regnskap og avvik for hhv. SVV (brutto og netto) og fylkeskommunen (netto):

(mill. kroner)

Tekst	Statens Vegvesen			TFK
	Netto	Mva	Brutto	Netto
Budsjett 2013	381,68	95,42	477,1	382,05
Korrigeringsfordeling netto/mva ift TFK	0,37	-0,37	0	
Korrigert budsjettramme 2013	382,05	95,05	477,1	382,05
Regnskap Drift og vedlikehold Fv 2013	394,3	90,3	484,6	395,3
Erstatning inntektsført i driftsregnskapet 2013	-5,2		-5,2	-5,2
Tapt mva-kompensasjon pga foreldete krav	1,0	-1,0	0	
Netto regnskap 2013	390,1	89,3	479,4	390,1
Korrigert avvik	-8,05	5,75	-2,3	-8,05
Ompostering leie Breivikeidet bru				-0,51
Totalt avvik fylkeskommunens regnskap				-8,56

Budsjett og regnskap for trafiksikkerhet, funksjon 721, som inngår i leveranseavtalen med SVV er inkludert i tallene ovenfor med netto 0,92 mill. kroner.

Av regnskapet ser vi at om lag 8,4 % av utgiftene ikke er mva-pliktige. Det kan derfor ikke beregnes mva av hele nettorammen. Tidligere har ikke mva utgjort så store beløp av totalrammen til SVV at det har gitt store avvik dersom andelen utgifter med mva, og motsvarende mva-kompensasjon til fylkeskommunen, har variert noe fra år til år. Det vil derfor i løpet av kort tid bli vurdert om en skal gå over til nettorammer til SVV – både for driftsutgifter og investeringer.

De største avvikene innenfor drift og vedlikehold av fylkesveier finner vi innenfor områdene bruvedlikehold og dekkelegging. Bruvedlikehold viser et merforbruk på 2,7 mill. kroner og stammer hovedsakelig fra mer omfattende arbeider enn forutsatt på Fv 825 Årsteinstrømmen bru grunnet skader i betongen. Dekkelegging viser et merforbruk på 6,3 mill. kroner. Dette skyldes ekstra dekkelegging i Ibestadtunnelen, som kom på totalt 6,9 mill. kroner.

I tillegg kommer at en del fakturaer var foreldet i forhold til foreldelsesfristene knyttet til mva-kompensasjon da de ble tatt med i de månedlige vegregnskapene som ble oversendt fylkeskommunen. Fylkeskommunen tapte totalt 1 mill. kroner i mva-kompensasjon som følge av dette. I motsatt retning kommer utbetaling av erstatningsbeløp på 5,2 mill. kroner som er inntektsført i driftsregnskapet, men som ikke er fratrukket utgiftene når SVV har beregnet avvik for drift og vedlikeholdsutgiftene i sin årsberetning. SVVs beregning av avvik stemmer dermed ikke med fylkeskommunens tall, der alle rammer er gitt i nettobeløp.

Funksjon 721 – Trafiksikkerhet

Det var totalt 1 mill. kroner i mindreforbruk knyttet til trafiksikkerhet. Innsparingen er i hovedsak knyttet til mindretgift på kr 563.000 til kommuner vedrørende midler til krattrydding. Det er også en innsparing på kr 156.000 knyttet til et trafiksikkerhetstiltak som ble rimeligere enn tilsagnsbeløpet.

I tillegg har ikke ordningen med drosje for ungdommer etter ordningen ”Trygt hjem for en 50-lapp” blitt brukt så mye som forutsatt. Ordningen ble utvidet til å gjelde for hele fylket unntatt Tromsø fra og med 2013, men til tross for dette har utgiften gått ned med kr 20.000 fra 2012. Posten viser ved årets slutt en mindreutgift på vel 0,3 mill. kroner, det vil si at vel halve budsjettbeløpet står igjen ubrukt.

Funksjon 730 – Bilruter

Funksjon 730 omfatter bilruter (buss), skoleskyss og infrastruktur (terminaler/venterom, datasystemer o.l.). Avviket på 0,5 mill. kroner skriver seg hovedsakelig fra skoleskyss for elever i videregående skoler. Avvik pr. tjeneste fordeler seg slik:

Tjeneste	Avvik 1.000 kr
Kollektivtransport bilruter	-64
Skoleskyss grunnskole	-30
Skoleskyss videregående skole	524
Infrastruktur kollektivtrafikk	82
Sum	512

Mindreutgiften for skoleskyss av elever i videregående skoler skyldes at det var bortimot 100 færre elever med ordinær skoleskyss i høsthalvåret enn det var våren 2014. Øvrige poster viser bare mindre avvik som totalt nesten går opp i opp.

Funksjon 731 – Fylkesvegferjer

Nesten hele mindreutgiften skriver seg fra en korrigering mot tidligere år på kr 581.000.

Funksjon 732 – Båtruter

Det var en merutgift på 1,3 mill. kroner på funksjonen for båtruter. Merutgiften fordelte seg på flere poster herav er kjøp av juridisk bistand knyttet til rettsak og KOFA-sak på til sammen vel 0,5 mill. kroner den største. I tillegg kommer kjøp av ekstra båttjenester ved veistenging på Senja med kr 242.000, tilskudd til Dyrøy kommune for oppgradering av uteområdet rundt hurtigbåtkaia med kr 262.000 og dekning av NOX-avgift helt tilbake fra 2010 for båtruten Skjervøy-Kvænangen med kr 293.000.

Funksjon 733 – Transporttjenesten for funksjonshemmede

Transporttjenesten for funksjonshemmede hadde en mindreutgift på vel 0,8 mill. kroner. I budsjettoppfølgingen i 2013 ble 2,5 mill. kroner ble omdisponert fra funksjon 733 til kjøp av tilrettelagt skoleskyss. Reell innsparing for funksjonen er dermed 3,3 mill. kroner. Avviket skyldes mindreutgift ved bruk av TT-kort. Erfaringer fra de siste årene viser at ikke alle brukerne benytter seg av hele tildelingen. Fra og med 2013 har derfor kategori A-brukere (de som trenger spesialbil) fått doblet tildelingen, men til tross for dette er reell mindreutgift for funksjonen om lag det samme som for 2012. Mulige tiltak for bedre utnyttelse av midlene vil bli vurdert.

11.3 Kommentar til aktivitet i 2013

Kollektivtrafikk

2013 ble et nytt rekordår for antall kollektivreiser i Troms. Totalt ble det foretatt nesten 12,3 millioner reiser med buss-, ferge- og båtruter i fjor. Dette er en økning på 2,5 prosent i forhold til 2012. Byrutene i Tromsø står for 70 prosent av det samlede antall reiser, og fortsatte i 2013 den gode utviklingen med 2,7 prosent flere reisende enn året før.

Totalt ble det foretatt 11,3 millioner bussreiser i 2013, mot 11,06 millioner reiser i 2012. Av dette ble hele 8,1 millioner reiser foretatt med byrutene i Tromsø.

I 2013 fraktet 7 hurtigbåtruter til sammen 288 904 passasjerer, mot 276 241 passasjerer i 2012. Størst vekst hadde ruta Tromsø-Finnsnes-Harstad med 12 903 passasjerer (6,6 %). Den største nedgangen var på ruta Tromsø-Vikran-Tennskjer-Lysnes med 2 218 passasjerer (-9,8 %).

De 11 fylkesvegfergesambandene fraktet i 2013 totalt 939 806 personbilenheter og 726 364 passasjerer. Dette er en økning i forhold til 2012 da det ble transportert 914 807 personbilenheter og 707 628 passasjerer. Sommerfergene er ikke med i denne statistikken.

Høsten 2013 ble det startet opp forsøk med bruk av Tromskortet som betalingsmiddel på fergesambandet Mikkelvik-Bromnes. Dette ga reisende med dette sambandet mulighet til å benytte det samme Tromskortet til å betale for både buss-, båt- og fergereiser. I løpet av 2014 planlegges Tromskortet innført som betalingsmiddel på de fleste av fylkesvegfergesambandene i Troms.

En nærmere beskrivelse av aktiviteten innen kollektivtrafikk vil bli gitt i årsmeldingen fra Troms fylkestrafikk.

Samferdsels- og miljøetaten har i 2013 brukt mye tid og ressurser på arbeidet med Harstadpakken og Transportnett Tromsø. Man venter fortsatt på Stortingets godkjenning av bompengerevisjon, og det har derfor ikke vært mulig å komme i gang med tiltak innenfor Harstadpakken i 2013. Arbeidet i Transportnett Tromsø har ledet opp til en søknad om midler innenfor Belønningsordningen/Bymiljøpakker.

På miljøsidan har samferdsels- og miljøetaten i 2013 bidratt til at man har startet testing av bybusser som benytter bioetanol som drivstoff. Dette inngår som et ledd i utviklingen av en strategi for fornybar energi og miljøteknologi på bussene.

Fylkesveger

Statens vegvesen Region Nord har i 2013 gjennomført drift og vedlikehold av fylkesvegene i Troms i tråd med leveranseavtalens bestilling. Ved årets utløp er det konstatert et merforbruk til drift og vedlikehold på om lag 8 mill. kroner, der hoveddelen av overforbruket skyldes økt aktivitet på dekkelegging.

Store snømengder i mars 2013 førte til flere stengte veger på Senja, i Tromsø-området og i Nord-Troms. Det ble brukt en del ekstra ressurser på etablering av alternative ruter rundt de stengte områdene og til rydding og åpning av de stengte vegene.

Investeringsrammen for 2013 viser et mindreforbruk på om lag 13 mill. kroner som i hovedsak skyldes at Statens vegvesen ikke har kommet i gang med en rekke tiltak som hadde bevilgning. Det største avviket er innenfor tiltak for gående og syklende, der mer enn halve bevilgningen i 2013 står ubenyttet.

I 2013 har etaten brukt mye tid og ressurser på utarbeidelse av Regional Transportplan (RTP) for Troms. Forslaget til RTP var ute på høring høsten 2013, men behandlingen av planen ble utsatt til Fylkestinget i mars 2014.

Til sammen 82,76 km fylkesveg fikk fornyet asfaltdekke i 2013. På den andre siden ble to vegstrekninger, Fv 847 Altevann og Fv 357 Uløy, på grunn av tilstanden på asfaltdekket frest opp og omgjort til grusveg.

Opprusting og asfaltering av «Norges dårligste fylkesveg», Fv 51/52 Sjursnes – Stordal og Sjursnes - Skarmunken, ble i all hovedsak fullført i 2013. Det gjenstår legging av om lag 2,7 km slitelag på fv 51. Prosjektet har en total kostnad på 78 mill. kroner og har blant annet gitt fast dekke på om lag 23 km fylkesveg som før var grusveg.

Ballesvikskaret tunnel og Gryllefjord bru ble tatt i bruk 20. desember 2013. Anleggene ble åpnet for trafikk før de var helt ferdigstilt, blant annet på grunn av ustabile værforhold og rasfaren.

Nye fergekaier på Havnnes og i Uløybukt ble ferdigstilt og tatt i bruk i 2013. De nye fergekaiene medfører en betydelig innkorting i seilingsdistansen i fergesambandet Rotsund – Havnnes – Uløybukt.

11.4 Internkontroll

Samferdselsetaten at dokumentert og foretatt risikovurdering av arbeidsprosesser for to prosesser:

- Søknader om tilrettelagt skoleskyss
- Eksterne planer etter Plan- og bygningsloven

Risikovurderingene er gjennomført ved hjelp av risikomodulen i kvalitetssystemet.

Det er i tillegg beskrevet prosesser innen arbeidet med eksterne planer etter Plan- og bygningsloven og konsesjonsbehandling av vannkraftsøknader.

Samferdsels- og miljøetaten har etter opprettelsen av Troms fylkestrafikk jobbet med å endre og fornye skoleskyssadministrasjonen. I 2013 har det i første rekke dreid seg om å definere og konkretisere ansvarsfordelingen mellom fylkeskommunen og Troms fylkestrafikk. Det er spesielt søknadsprosessen som har vært i fokus. Det gjelder både ordinær skoleskyss og tilrettelagt skoleskyss.

Oppdatering av skoleskyssreglementet er et viktig hjelpemiddel for alle som jobber med skoleskyss i kommuner og skoler, samt i Troms fylkestrafikk.

Sommeren 2013 foretok etaten en omorganisering. Det er opprettet to avdelinger; Plan og utredning samt Økonomi og forvaltning. Dette er gjort for å styrke kvalitetssikring av arbeidsprosesser.

Risikoanalysen har medført at Samferdsels- og miljøetaten ved innføring av CERT (internettbasert saksbehandlingsverktøy innen skoleskyss) har etablert et kurs for brukere av systemet. Det utarbeides også en samlet pakke med informasjon og tjenester som gjøres tilgjengelig via en ny skoleskyssportal. Eksempler på dette er skysshåndbok, lenker til regelverket, kostnadsberegningsmodell m.m. Til slutt kan det nevnes at det er laget et nytt skjema for dokumentasjon av tilrettelagt skyssbehov.

12. Næring, sektor 70

12.1 Regnskapsresultat totalt for sektor 70

Næringsetaten hadde i 2013 et nettobudsjett på 45,45 mill. kroner etter budsjettreguleringer. Bruttobudsjettet til sektoren er imidlertid betydelig høyere som følge av forvaltningsansvar knyttet regionale utviklingsmidler over statsbudsjettet. Disse utgjorde omlag 356,42 mill. kroner inklusive renter i 2013. Ved inngangen av 2013 var etaten organisert som plan – og næringsetaten. Gjennom en omorganisering våren 2013 ble stillingsressurser og utredningsmidler i forbindelse med planoppgaver flyttet til Stabssjefen og stillingsressurser og utredningsmidler knyttet til miljøoppgaver ble flyttet til Samferdselsetaten.

Tabell 12.1. Driftsresultat innenfor sektor 70. I 1000 kroner.

KOSTRA-FUNKSJON	Navn på KOSTRA-funksjon	REGNSKAP 2012	REGULERT BUDSJETT 2013	REGNSKAP 2013	AVVIK 2013	AVVIK i %
420	Administrasjon	2 377	1 933	1 826	107	5,5
460	Tjeneste utenfor ordinær fylkeskommunal virksomhet	-21	0	-60	60	
700	Tilrettelegging og støtte-funksjoner for næringslivet	6 134	4 260	3 925	335	7,9
705	Finansieringsbistand overfor næringslivet	31 748	34 703	28 615	6 088	17,5
715	Lokal og regional utvikling	4 680	3 426	5 538	-2 112	-61,6
716	Friluftsliv og miljø	1 615	1 136	998	138	12,1
	SUM SEKTOR	46 533	45 458	40 842	4 616	10,2

12.2 Avviksanalyse

Næringsetatens mindreforbruk på 4,616 mill. kroner skyldes:

1. Mindreforbruk på driften av etaten med 0,76 mill. kroner.
2. Mindreforbruk på fylkeskommunale virkemidler på 3,85 mill. kroner.

Under følger kommentarer til avvikene på funksjonsnivå slik de rapporteres i tabellen over.

Funksjon 420 Administrasjon

Funksjonen dekker lønn og sosiale utgifter til etatssjef og en rådgiverstilling. I tillegg inneholder funksjonen en del av det administrative budsjettet til etaten. Området hadde et mindreforbruk på 107.700 kroner knyttet til vakanser.

Funksjon 700 Tilrettelegging og støttefunksjoner for næringslivet

Funksjon 700 inneholder lønn/sosiale kostnader, administrasjonskostnader (reise/opp- hold/utstyr) samt kjøp av tjenester/utredninger. Samlet hadde funksjonen et mindreforbruk på 335.000 kroner.

Funksjon 705 Finansieringsbistand for næringslivet

Funksjon 705 inneholder lønn/sosiale kostnader, administrasjonskostnader (reise/opp- hold/utstyr) fylkeskommunale virkemidler og hovedtyngden av de statlige virkemidlene samt lønnskostnader til prosjektet omstilling.

Funksjonen har et mindreforbruk på 6,088 mill. kroner, som i hovedsak skyldes ett mindreforbruk av fylkeskommunale virkemidler på totalt 3,852 mill. kroner. I tillegg er de øremerkede budsjettmidlene til Nordnorsk fjellovervåking, 926.300 kroner budsjettet på denne tjenesten men utgiften er i henhold til KOSTRA registrert på funksjon 715.

I fylkestingssak 92/13 Budsjettoppfølging per oktober 2013 vedtok fylkestinget at det kun skulle settes av ubrukte investeringsmidler i 2013, ikke driftsmidler. Det ble derfor ikke avsatt ubrukte fylkeskommunale virkemidler fra 2013 til formålet.

Bakgrunnen for mindreforbruk på fylkeskommunale virkemidler skyldes at næringssetaten som en del av forvaltning og oppfølging av de fylkeskommunale virkemidler i 2013 gjorde bruk av tidligere års avsetning av virkemidler som ikke er utbetalt, det vil si annullering av tilsagn med tilbakeføring av midler. Dette er midler som opprinnelig var bevilget til prosjekter som ikke gjennomført og tilskudd til prosjekter som fikk reduserte tilskudd på grunn av at prosjektene ble gjennomført i mindre omfang enn planlagt. I 2013 innvilget næringssetaten 12,34 mill. kroner over fylkeskommunalt næringsfond selv om budsjettet for 2013 var på 8,228 mill. kroner. Dette samme gjelder også for de fylkeskommunale virkemidlene innovasjonsinfrastruktur. Her var budsjett i 2013 på omlag 15,14 mill. kroner mens det ble innvilget tilskudd for 16,6 mill. kroner. Differansene ble finansiert av omdisponerte virkemidler fra tidligere år.

Funksjon 715 Lokal og regionalutvikling

Funksjon 715 inneholder lønn, sosiale og administrative kostnader samt kjøp av tjenester/utredninger knyttet til regionale planer. I tillegg er programmet Virkemidler for regional FoU og innovasjon (VRI Troms) registrert på denne funksjonen. Merforbruket på 2,112 mill. kroner skyldes i hovedsak at utgiften til Nordnorsk fjellovervåking på 1,979 mill. kroner i henhold til KOSTRA er registrert på denne funksjonen mens de øremerkede budsjettmidlene på 926.300 kroner er budsjettet på funksjon 705. Differansen på 1,053 mill. kroner mellom øremerkede budsjettmidler og utgiften til virksomheten er finansiert av næringssetatens fylkeskommunale virkemidler som tilhører funksjon 705.

Funksjon 716 Miljø og naturverntiltak

Funksjon 716 inneholder lønn, sosiale og administrative kostnader samt kjøp av tjenester /utredninger. Funksjonen hadde et mindreforbruk på 139.000 kroner som i hovedsak skyldes at innkjøp av tjenester/utredninger ble lavere enn budsjettet.

12.3 Kommentarer til aktivitet i 2013

Totalt antall ansatte i næringssetaten per 31.12.13 var 23,1 årsverk. (vakante stillinger er ikke inkludert).

Funksjon 460 Tjeneste utenfor fylkeskommunal virksomhet

Denne funksjonen er knyttet til Regionalt forskningsfond Nord-Norge (RFF NORD) som avsluttet sitt fjerde driftsår i 2013. Fondet finansieres med bevilgning fra Kunnskapsdepartementet. Bevilgning for 2013 utgjorde 31,92 mill. kroner. Troms er vertsfylke for fondet. Vertsfylket har det juridiske og administrative ansvaret for fondet. Det har vært gjennomført flere søknadsrunder i 2013, og det har vært betydelig arbeid knyttet til avslag/tilsagn på søknader og oppfølging av styrevedtak i tillegg til den daglige driften av fondet.

Funksjon 700 Tilrettelegging og støttefunksjoner for næringslivet

Funksjon 705 Finansieringsbistand for næringslivet

Etaten administrerer en rekke virkemiddelordninger til finansiering av utviklingsprosjekter innen nærings- og regional utvikling som inngår i funksjonene:

- Statlige virkemidler (funksjon 460,705) utgjorde i 2013 omlag 356,42 mill. kroner inkludert renter, herunder (funksjon 705) regionale utviklingsmidler (RUP), næringsrettede virkemidler (RDAII) og landbruksmidler.
- Fylkeskommunale virkemidler forvaltet av etaten utgjorde i 2013 omlag 29,64 mill. kroner (fylkeskommunalt næringsfond, innovasjonsinfrastruktur, regional transportstøtte og støtte til dagligvarebutikker i utkantstrøk).
 - Forvaltning av virkemidlene krever veiledning av søker, saksbehandling, oppfølging underveis/avslutning, rapportering, økonomistyring samt mål- og resultatstyring.
 - Intern koordinering mellom etatene ble i 2013 administrert av etaten.
 - Bidrag og deltakelse i Kommunal- og moderniseringsdepartementets Brukerråd (ressursgruppe) vedrørende www.regionalforvaltning.no – ett rapporteringssystem som inkluderer elektronisk søknad for de statlige virkemidlene.
- Stor aktivitet på ansvarsområdene i form av arbeidsinnsats knyttet til utarbeidelse og oppfølging av strategier, initiering av næringsrettede tiltak/satsninger: Petroleumsstrategi, reiselivsstrategi, forvaltning knyttet til akvakultur og seljakt, fiskeri og landbruk, industri- og teknologiutvikling, innovasjonsinfrastruktur og omstilling, kommunalt næringsarbeid, steds- og lokalsamfunnsutvikling, informasjons- og samfunnskontakt og kommunal næringsrettet infrastrukturbygging.
- Gjennomføring av utredninger og analyser og læring, formidling og arenabygging.

- Tilrettelegging for programstyret for RDA II-ordningen.
- Tromskonferansen (møteplass med kommunene i Troms) ble gjennomført 14.-15. november 2013.
- Stor aktivitet knyttet til forvaltning av spesielt akvakulturloven og ferdigstillelse av arbeidet med *Havbruksstrategi for Troms* som ble vedtatt i fylkestinget i Troms juni 2013.

Funksjon 715 Lokal og regionalutvikling

Aktiviteter knyttet til funksjonen:

- Design og layout i forbindelse med trykksaker og presentasjoner. Legger til rette og er en ressurs for sentraladministrasjonen i tillegg til etatens eget behov.
- Geografiske informasjonssystemer. Ressurs for etaten og sentraladministrasjonen.
- VRI Troms (Virkemidler for regional FoU og innovasjon) er inne i siste år i programperioden 2011-2013. Stor aktivitet knyttet til søknader og oppfølging av styringsgruppevedtak, samt utarbeidelse av søknad for en ny VRI periode 2014 – 2017.
- Øremerket driftstøtte til Nordnorsk Fjellovervåking med 0,926 mill. kroner samt ei ekstra bevilgning for 2013 til selskapet på 1,054 mill. kroner over de fylkeskommunale virkemidlene. Totalt var bidrag i 2013 omlag 1,979 mill. kroner.

Funksjon 716 Miljø og naturverntiltak

Aktiviteter knyttet til funksjonen:

- Vannforvaltning – knyttet til EUs vannrammedirektiv. Forvaltningsplan for Vannregion Troms skal være ferdig innen 2015 – dette innebærer omfattende plan- og prosessarbeid.

12.4 Internkontroll

Næringsetaten har gjennomført første del i utviklingen av etatens kvalitetssystem som innebærer å beskrive sentrale arbeidsprosesser i etaten og gjennomføre risiko og vesentlighetsvurderinger av disse. Det er etablert tre arbeidsgrupper som gjennomfører arbeidet. Det tas sikte på å ferdigstille arbeidet medio mars 2014, og implementere i løpende drift fra 1. april 2014. Herunder ligger også å dokumentere arbeidsprosesser og risikovurdering i fylkeskommunens kvalitetssystem. Følgende arbeidsprosesser inngår i første fase av prosjektet:

- Behandling av tilskuddssaker over kap 551.60/61 (RUP/RDA)
- Forvaltning ihht akvakulturloven – tildeling av lokaliteter.
- Forvaltning av midler over Regionalt forskningsfond
- Virkemidler til regional FoU og Innovasjon.

Det pågår kontinuerlig justering og endringer knyttet til forvaltningen i etaten, det meste basert på endringer i ESA, fylkesrådets rutiner og prosedyrer, samt i endringer i regler og forskrifter som vi forvalter i henhold til.

De risikoanalysene som nå jobbes med å ferdigstille har belyst behovet for nye tiltak på enkelte områder, eksempelvis knyttet til kommunikasjonen mellom fagsystemene ESA og den elektroniske søknadsmodulen som KMD eier og som brukes ved virkemiddelforvaltningen.

13. Stabssjefen – sektor 10

13.1 Regnskapsresultat totalt for sektor 10

Regnskapet for stabssjefen viser at sektoren har et mindreforbruk på 3,1 mill. kroner for 2013. Regnskapsresultatet for sektoren er vist i tabell 8.1.

Tabell 13.1. Driftsresultat innenfor sektor 10 i 1000 kroner.

KOSTRA FUNKSJON	Navn på KOSTRA-funksjon	REGNSKAP 2012	REGULERT BUDSJETT 2013	REGNSKAP 2013	AVVIK 2013	AVVIK i %
420	Administrasjon	6 095	6 657	5 364	1 293	19,42
700	Tilrettelegging og støttefunksjoner	5 131	6 588	6 253	335	5,09
715	Lokal Og Regional Utvikling	943	5 962	4 509	1 453	25,52
SUM SEKTOR		12 177	19 207	16 126	3 081	16,04

13.2 Avviksanalyse

Innenfor stabssjefens ansvar var det i 2013 et mindreforbruk på 3,1 mill. kroner. Under gjennomgå avviket fordelt på funksjon.

Avvik funksjon 420 - administrasjon

Under funksjon 420 ligger stabsenheten og kommunikasjonsavdelingen.

På stabsenheten er det et mindreforbruk i 2013 på omlag 840 000. Mindreforbruket er i hovedsak knyttet til ubrukte utredningsmidler og rest på arbeidsmiljøtiltak (som også brukes på de øvrige funksjonene). Ubrukte utredningsmidler skyldes forsinkelser i fylkesplanarbeidet og ingen bestillinger fra politisk nivå.

I kommunikasjonsavdelingen er det et avvik på 443.000. Avviket er tilknyttet lønnsmidler tilhørende en vakant stilling. Lønnsmidlene er regulert ut av budsjettet i 2014.

Avvik funksjon 700 - tilrettelegging og støttefunksjoner

Under funksjon 700 ligger internasjonal avdeling. På funksjonen er det et mindreforbruk på 335 000. Mindreforbruket skyldes at det i 2013 ikke har vært arrangert/avholdt offisielle møter med tilreisende. I tillegg har det vært noe vakante lønnsmidler.

Avvik funksjon 715 – Lokal og regional utvikling

Funksjon «Lokal og regional utvikling, fordeles på planavdelingen og to utredere. I 2013 har det vært et mindreforbruk på funksjonen på 1,4 millioner kroner. I budsjettet for 2013 lå det blant annet prosjektmidler til et prosjekt som er avsluttet (omlag 520.000), disse midlene er regulert ut av budsjettet for 2014. Øvrig mindreforbruk skyldes vakante stillinger og derav redusert aktivitet.

13.3 Kommentarer til aktivitet i 2013

Stabssjefen

Stabssjefens stab besto i 2013 av stabssjefen, ass. Stabssjef/kvalitetssjef (fra april 2013), 2 utredere og en controller, samt kommunikasjonsavdeling, internasjonal avdeling og planavdeling (april 2013). Stabssjefen rapporterer til fylkesrådsleder og fylkesrådet, og er en ressurs for hele fylkesrådet og vil være det sentrale administrative oppspillspunkt for politiske bestillinger. Stabssjefen skal bidra til at fylkesrådet kan drive effektiv politisk styring, bidra til administrativ og tverrfaglig samordning og bedre koordineringen av saker. I tillegg er det et ønske om å bedre leveransen på politiske bestillinger.

Langsiktig planhorisont

Det har vært et fokus på økonomi- og budsjettarbeid og vektlegging av samordning av saker i den fylkeskommunale organisasjonen. Stabssjefen har instruksjonsmyndighet i saker som angår samordning mellom flere etater i fylkeskommunen. Stabssjefen skal sørge for at alle administrative avklaringer er gjort i forkant av politisk behandling av saker i fylkesrådet.

Eierskapsforvaltning

Stabssjefen har funksjon som eierskapssekretariat. Det har i 2013 vært fokus på bedre styring med fylkeskommunens eierskap. Det ble i 2012 gjennomført eier- og styrekurs for fylkestinget og fylkeskommunens eier- og styrerepresentanter. I 2013 har fylkesrådet vedtatt en delegasjon for utøvelse av eierskap av de ulike selskaper til fylkesrådene, og det er etablert nye rutiner for dialog med møtende representant. Det er blant annet utarbeidet egne rapporteringsmaler fra generalforsamlinger for å sikre at styringsinformasjon rapporteres og dokumenteres. Malen skal også bidra til samordning og koordinering av informasjon til eierskapsmeldingen. Eierskapsmeldingen legges frem for fylkestinget hvert år i desember. Det er også laget et årshjul for eierskapsforvaltningen.

Fylkesplanprosess

Stabssjefen fikk prosess- og resultatansvar i henhold til plan- og bygningslovens krav til utarbeidelse av regional plan (ny fylkesplan). Fylkesplanen skal vedtas i fylkestinget i juni 2014.

Valgarbeid

Stabssjefen har sekretariatsfunksjon for fylkesvalgstyret. I 2013 har gjennomføringen av Stortingsvalget 2013 stått sentralt, med forberedende arbeid fra starten av året og deretter ulike faser fram til etter godkjenning av valgresultatet. Hovedoppgavene har vært godkjenning av listeforslag, produksjon av stemmesedler og, med bistand fra andre fylkeskommunale avdelinger, kontrolltelling av stemmesedlene. I dette har også ligget et utstrakt samarbeid med kommunene, Finnmark fylkeskommune og departementet. Implementeringen av nytt valgadministrasjonssystem (EVA) har preget arbeidet gjennom året. Fylkesvalgstyrets sekretariat har bidratt i veiledning av kommuner, partier og listekandidater i de ulike fasene. Fylkeskommunen har samarbeidet med Tromsø kommune om skannesenter til kontrolltellinga.

Internkontroll

I 2011 satte fylkesrådet i gang et forprosjekt som har sett på hvordan internkontrollen i Troms fylkeskommune kan organiseres. Konkusjonen av forprosjektet er at internkontrollsystem bør

være basert på gode analyser av risiko og sikre at ressursene forvaltes effektivt og i samsvar med etiske normer og god forvaltningsskikk. Forprosjektet ga flere anbefalinger som blant annet omhandler delegasjoner og fullmakter, systematikk for risikovurderinger, plan for utrulling og implementering av nytt internkontrollsystem og felles rutine for rapportering.

I perioden 1.2.2012-1.4.2013 er hovedprosjekt del 1 gjennomført. Hovedprosjektets del 1 har utarbeidet en struktur for fylkeskommunens styrings- og kvalitetssystem. Beskrivelsen av systemet er nedfelt i *Håndbok for Troms fylkeskommunes styrings- og kvalitetssystem* (heretter referert til som håndboken). Håndboken skal være styringsdokumentet for kvalitetssystemet og må oppdateres etterhvert som kvalitetsarbeidet utvides eller ved endringer av rutiner. Det er lagt opp til at håndboken skal revideres årlig.

I håndboken beskrives sammenhengen mellom overordnede mål og de daglige operasjonelle aktivitetene. Det er også tatt grep for å systematisere og synliggjøre mål og prioriteringene i styringsdokumentene ved at det er utarbeidet maler for bidrag til økonomiplan- og budsjettprosessene (fylkesrådssak 178/12, behandlet i møte 11.9.2012). Slik skal målene i økonomidokumentene formuleres eksplisitt og tiltak skal hjemles i forhold til de prioriteringene som ligger i sektorplanene. Økonomiplan og budsjett vil slik styrkes som styringsverktøy og forenkle rapportering på hva som er oppnådd i planperioden. Den røde tråden i planhierarkiet vil samtidig synliggjøres, og det vil være en rød tråd tilbake til fylkestinget gjennom fylkesrådets årsberetning. Ved å sikre at informasjon om den ordinære driften når frem til beslutningstakerne vil det bidra til bedre kontroll og styring.

Det er også utarbeidet en felles systematikk for beskrivelse av arbeidsprosesser og risiko- og vesentlighetsvurderinger for å sikre at kontrollaktiviteter er basert på risiko og er effektive. Etatene og sentrene har i løpet av 2013 valgt ut arbeidsprosesser som de har risikovurdert. Rapportering på resultater av prosessene er også lagt inn som rapporteringspunkt i årsberetningen.

I håndboka er ansvaret for fylkeskommunens internkontroll konkretisert i forhold til de oppgaver som må ivaretas for at systemet skal fungere etter intensjonen. Styringssystemet eies av stabssjefen og det er kvalitetssjef som skal ha ansvaret for å følge opp systemet. Systemeier og kvalitetssjef skal se til at prosesser settes i gang (f.eks. gjennomføring av risiko- og vesentlighetsvurderinger) og se til at systemet revideres og utvikles. Det er anskaffet et elektronisk verktøy som har moduler for dokumentstyring, risiko- og vesentlighetsvurderinger/tiltak og avvik.

Prosjektet er nå i gang med hovedprosjekt del 2, som er forventet å avslutte sitt arbeid juni 2014. I denne fasen av prosjektet er det fokus på styring og rapportering, utvikling av metoder, skape miljø for kontrollarbeid og avvikshåndtering og plan for utrulling av systemet til de ytre enhetene (skoler, tannklinikker og FKF).

Controllerfunksjonen

Funksjonen er fylkesrådets ressurs, og rapporterer direkte til stabssjef. Controller har fulgt fylkesrådets saker og møter, og bidratt til at beslutningsgrunnlaget og vedtakene er i tråd med overordnede styringsdokumenter; de mål og strategier som fastlegges av fylkestinget i form av planer, årsbudsjett og økonomiplan, meldinger og enkeltsaker. Controller bidrar til å sikre at fylkesrådets og fylkestingets vedtak blir iverksatt og at politiske bestillinger blir satt i arbeid. En viktig oppgave er kvalitetssikring av saksbehandling slik at alle

administrative forhold inkludert rammebetingelser i form av lover og regelverk er avklart og tilstrekkelig belyst, før sakene går til politisk behandling. Dette innebærer også å bidra til vurdering og forbedring av organisering, prosedyrer og rutiner for å sikre kvalitet, etterlevelse av regelverk og effektivitet gjennom saksbehandlingsprosessen fram til vedtak er iverksatt. Det er også gjennomført en evaluering av forvaltningsreformen etter bestilling fra fylkesrådet.

Controller har i 2013 hatt et særlig fokus på de forvaltningsmessige rammebetingelsene (særlig kommuneloven, forvaltningsloven og offentlighetsloven) som definerer fylkesrådets handlingsrom innenfor kommunal parlamentarisme. I 2013 er modellen for delegasjon av instruks- og beslutningsmyndighet fra fylkesrådet som kollegium kommet på plass. Det ble også satt i gang en prosess for å etablere prosedyrer for dokumentering og tilbakerapportering.

Nordområdene og internasjonal virksomhet

Nordområdepolitikk har vært sentralt for det internasjonale engasjementet også i 2013. Det er et klart siktemål at fylkeskommunen skal være en tydelig regional utviklingsaktør og aktiv premissgiver i utformingen av den nasjonale nordområdepolitikken. Denne rollen fylles blant annet gjennom å delta i strategiske regionnettverk og å delta aktivt på alle fylkeskommunens internasjonale arenaer.

Internasjonal avdeling

Internasjonal avdeling har i 2013 hatt et særlig fokus på arbeidet med nye EU-programmer for perioden 2014-2020. Avdelingen har deltatt aktivt i utformingen av programdokumentene for Interreg VA Nord og naboskapsprogrammet Kolarctic CBC og har dessuten fulgt arbeidet med Nordlig periferi og Arktis-programmet spesielt. I tillegg har avdelingen videreutviklet samarbeidet med samferdsels- og miljøetaten om transport og logistikk i Barentsregionen og har initiert et samarbeid med utdanningsetaten og kulturetaten om henholdsvis internasjonalisering rettet mot ungdom, utdanning og fagopplæring og internasjonalisering av kultursektoren.

Nordkalottsamarbeidet

Troms har i 2013 hatt formannskap i Nordkalottrådet (NKR) og den administrative gruppen i NKR. Fokusområder for 2013 var transport og logistikk øst-vest, nedbygging av grensehindre, forskning og utdanning, offentlig tjenesteproduksjon og kultursamarbeid. Troms har gjennom arbeidet i NKR vært aktiv i utarbeidelsen av Nordisk ministerråds handlingsprogram for regionalt samarbeid og planlegging 2013-2016. NKR har også arrangert seminar innen helse og omsorg og Nordkalottens kulturdager 2013.

Fylkeskommunen og Norrbottens läns landsting videreførte i 2013 samarbeidet om etablering av en flyrute Tromsø-Luleå. I løpet av året ble også Oulu inkludert i ruteopplegget. Internasjonal avdeling er involvert i prosjektet via samferdsels- og miljøetaten. Forventet oppstart for flyruten er høsten 2014.

Barentssamarbeidet

Troms har videreført sitt engasjement i det formelle barentssamarbeidet gjennom Barents regionråd og regionale og nasjonale arbeidsgrupper. I 2013 vedtok regionrådet *Barentsprogrammet 2014-2018*, som angir retning for barentssamarbeidet i årene som kommer. Regionrådet bidro aktivt med innspill til Kirkenes II-erklæringen, som ble signert av statsministrene i de fire barentslandene i juni i forbindelse med den formelle feiringen av barentssamarbeidets 20-årsjubileum.

Arbeidet for å få på plass flere og tettere koblinger mellom fylkets europaengasjement og arbeidet i Barentsregionen fortsatte også i 2013.

Interreg Nord-sekretariatet

Internasjonal avdeling har vært aktiv i den internasjonale arbeidsgruppen og styringsgruppen for nytt programdokument for Interreg VA Nord 2014-2020. I prosessen har det regionale partnerskapet blitt invitert til å komme med innspill samt delta på høringskonferansen i Levi i september 2013. Det ble også i 2013 avholdt egne møter med Innovasjons- og FoU-miljøene i Troms og Nordland. Mot slutten av året ble det utlyst forprosjektmidler med tanke på hovedprosjekter til neste programperiode. Videre har det vært stor aktivitet med oppfølging av Interreg prosjekter i 2013.

Nord-Norges europakontor

Fokus i 2013 har vært sluttforhandlingene om EUs regionalpolitikk, der Europakontoret har hatt en rolle som informasjons- og påvirkningskanal. Kontoret har særlig vært aktivt i arbeidet med å sikre videreføring av den regionalt differensierte arbeidsgiveravgiften. I forbindelse med EUs arbeid med en arktisk strategi har kontoret gjennomført flere arrangementer i Brussel med nordområdefokus (transport, fiskeri, barentssamarbeid, energi m.m). Kontoret har bistått EU-delegasjonen med informasjon og kunnskapsgrunnlag for EUs arktiske politikk, for derigjennom å fremme regional utvikling som hovedformålet i en slik politikk. Kontoret har fulgt og rapportert hjemover om EUs nye planverktøy, Smart Specialization Strategy, som vil være et utgangspunkt for en rekke av EUs programmer. NSPA-nettverket er brukt både for å fremme felles grenseoverskridende interesser og synliggjøre samarbeidet i Barentsregionen overfor aktører i Brussel.

Kontoret har fulgt reformen av EUs fiskeripolitikk og utvikling av en ny maritim politikk for kystregioner (Blue Growth). Gjennom hele året har kontoret sendt ut jevnlig nyhetsbrev og annen informasjon til eiere og partnere, tatt i mot besøk av delegasjoner og enkeltpersoner og tilrettelagt for kompetanseheving, møter og kontakter. Europakontoret inngikk i 2013 partneravtale med Universitetet i Tromsø og Universitetet i Nordland.

Europapolitisk arbeid

I 2013 fokuserte CPMR (Conference of Peripheral Maritime Regions of Europe) særlig på reformen av EUs regionalpolitikk, og fylkeskommunen har gjennom organisasjonen fremmet innspill om regelverket for regionalstøtte og bagatellmessig støtte. Europakontoret har, gjennom fylkeskommunens medlemskap, benyttet CPMR som en informasjonskanal i Brussel. I Nordsjøkommisjonen har det blant annet vært viktig å fremheve de nordlige maritime transportkorridorene overfor EU.

Samarbeidsavtaler

Samarbeidsavtalen med Norrbottens läns landsting og med Arkhangelsk fylkesregjering ble fornyet i 2013. Avtalen med Republikken Karelen ble gjennomgått med sikte på signering i 2014. Revisjon av samarbeidsavtalen med Murmansk fylkesregjering ble påbegynt.

Kommunikasjonsavdelingen

Hovedmålet for fylkeskommunens kommunikasjonsarbeid er å fortsette arbeidet for større åpenhet og tilgjengelighet i fylkeskommunen, hvor det legges stor vekt på aktiv nyhetsformidling. En viktig oppgave for kommunikasjonsavdelingen er å bistå fylkesrådet

med deres informasjons- og kommunikasjonsarbeid, og å være en ressursavdeling for hele det fylkeskommunale apparatet. Samt en ressurs for media som ønsker informasjon, intervjuer eller bilder.

Fylkeskommunen har styrket sin grafiske profil for sin samlede virksomhet, slik at all tjenesteproduksjon fremstår utad som levert av Troms fylkeskommune. Dette har vært et prioritert område for kommunikasjonsavdelingen, hvor felles identitet styrker samhold i en organisasjon med mange virksomheter og lokaliteter. Det tydeliggjør også for innbyggerne hvem som er leverandør av tjenesten.

Internett er i stadig endring, og det jobbes fortløpende med å oppgradere og utvikle nettsiden tromsfylke.no for å tilfredsstillere krav og behov. Dette er en viktig kanal for fylkeskommunen for å informere innbyggere og media om aktiviteten. I løpet av en måned har det vært rundt 37.000 besøk på vår internettside, med 96.000 sidevisninger. Totalt i løpet av siste året har det vært over 360.000 besøk, hvorav 147.000 har vært unike besøkende. I samme tidsrom har det vært et totalt antall søk på Tromsfylke.no sin søkemotor på 40.664. Fylkeskommunens nettside har hatt besøkende fra 75 land, men mesteparten (94,57 %) er fra Norge. Dette forteller oss at innbyggerne i Troms oppsøker informasjon om fylkeskommunens tjenesteproduksjon og aktivitet, og at den betyr noe for de i hverdagen.

Vår nettside ble i 2013 rangert til Norges beste fylkeskommunale nettside av Direktoratet for forvaltning og IKT (DiFi).

Sosiale medier er også en viktig kommunikasjonskanal for Troms fylkeskommune, og vår facebookside «Troms fylke» har 1840 «likes», noe som setter oss i norgestoppen blant alle kommunene.

Streaming av fylkestingets samlinger er en suksess. Desembermøtet 2013 omfattet 2000 unike ip-adresser, og 9500 visninger. Innbyggerne i fylket får gjennom streamingen en unik mulighet til å følge den politiske behandling av saker uten selv å måtte forflytte seg til Fylkeshuset i Tromsø.

Planavdelingen

Fra og med mars 2013 har planavdelingen vært en del av stabssjefen. Planavdelingen består av fire stillingshjemler inkludert et engasjement som løper til oktober 2015 (LUK). Aktiviteter i 2013 har i stor grad vært knyttet til samfunns- og arealplanlegging, samt oppfølging av KRDs satsing på lokal samfunnsutvikling i kommunene (LUK).

To store planoppgaver har vært prioritert i 2013. Ferdigstilling av planprogram for Regional plan for landbruk samt utarbeidelse av høringsforslag har krevd mye ressurser i form av tid og plankapasitet. Videre har utarbeidelse av planprogrammet for regional plan for handel og service vært prioritert i 2013.

Veiledning og bistand knyttet til kommunal planlegging er en løpende oppgave der fylkeskommunens kompetanse og kapasitet etterspørres. I 2013 ble planforum etablert (jfr. krav i plan- og bygningsloven) med faste månedlige møter. Dette er et forum der kommunene i stor grad ber om møte for å diskutere sine kommunale planer. Fylkeskommunen inviterer aktuelle regionale aktører til møte for å diskutere/avklare innmeldte saker. Planavdelingen har

også opprettet interne planmøter der alle etater som behandler plansaker i fylkeskommunen deltar og plansakene blir gjennomgått og koordinert.

Satsingen lokal samfunnsutvikling i kommunene (LUK) hadde sitt fjerde av fem år. Arbeidet for økt plankompetanse og -kapasitet i kommunene er videreført med kontinuerlig veiledning og oppfølging av kommunale planer gjennom høringsuttaler. Videre er det gjennomført kurs i «prosessledelse i plan og utviklingsarbeid», hvor 29 personer deltok på 3 samlinger på totalt 8 dager, med avsluttende eksamen på bachelor eller masternivå. I oktober ble det arrangert, i samarbeid med fylkesmannen i Troms, et dagskurs i reguleringsplanlegging med ca. 60 deltakere fra privat og offentlig sektor. Virkemiddelforvaltning med støtte blant annet til kommunale kompetansetiltak (deltakelse på kurs), og kapasitetstiltak (interkommunale plankontor), er en kontinuerlig oppgave som er fulgt opp via LUK i 2013.

13.4 Internkontroll

I 2013 har staben hatt internkontrollfokus på virkemiddelforvaltningen, der målet er ryddig og effektiv virkemiddelforvaltning.

I den forbindelse er to arbeidsprosesser gjennomgått og beskrevet:

- Forvaltning av Interreg Nord programmet
- Forvaltning av midler til Lokal samfunnsutvikling (LUK)

Begge arbeidsprosessene er risiko- og vesentlighetsvurdert. Prosessene har bidratt til å avdekke risikoområder i forvaltningen som har resultert i at det er iverksatt tiltak for å minimere risiko. Arbeidsprosessene er dokumentert og lagt tilgjengelig internt i fylkeskommunen, noe som bidrar til erfaringsoverføring og kompetanseheving. Ett konkret resultat av prosessen er utarbeidelse av en prosedyrebeskrivelse for årsavslutningen på Interreg nord.

14. Personal- og organisasjonssenteret – sektor 14

14.1 Regnskapsresultat totalt for sektor 14

Regnskapet for Personal- og organisasjonssenteret viser at sektoren i 2013 har et mindreforbruk på 0,9 mill. kroner. Regnskapsresultatet for sektoren er vist i tabell 10.1.

Tabell 14.1. Driftsresultat innenfor sektor 14 i 1000 kroner.

KOSTRA FUNKSJON	Navn på KOSTRA-funksjon	REGNSKAP 2012	REGULERT BUDSJETT 2013	REGNSKAP 2013	AVVIK 2013	AVVIK i %
420	Administrasjon	14 260	13 791	14 149	-358	-2,60
480	Diverse fellesutgifter	2 739	3 897	2 622	1 275	32,72
	SUM SEKTOR	16 999	17 688	16 771	917	5,18

14.2 Avviksanalyse

Personal- og organisasjonssenteret har et samlet mindreforbruk i 2013 på 917 000,- kroner. Mindreforbruket skyldes i hovedsak forskyvning av forsikringsutgifter som skulle vært overført til 2014 (manglende regnskapsmessig periodisering). Øvrig avvik skyldes sparte lønnsutgifter i forbindelse med foreldrepermisjon/ refusjon av svangerskapsutgifter, omlegging av ordningen rundt erkjentlighetsgaver (som avvikes i 2014), personalpolitiske midler og hovedverneombud.

14.3 Kommentarer til aktivitet i 2013

I 2013 har personal- og organisasjonssenteret videreutviklet samarbeidet med sine brukere samt fokusert på effektivitet og kvalitet på lønnsarbeidet, kvalitet i personalarbeidet, rådgiving og HMS/BHT-tjeneste.

For å forbedre kvalitet og tilgjengelighet på rutiner og regelverk innenfor fagområdet er det jobbet med struktur og oppbygging av EK- håndboka, et arbeid som fortsetter i 2014. Målet er at EK-håndboka skal være et oppdatert, oversiktlig og brukervennlig oppslagsverk innenfor personal- og organisasjonssenterets ansvars- og arbeidsområde.

Personal- og organisasjonssenteret har i 2013 videreført implementeringsarbeidet med det nye lønns- og personalsystemet «Visma» med tilførende moduler. Utviklingen og implementeringen av systemet har vært prosjektorganisert med bruk av egne ressurser. Målet med nytt system er effektivisering, bedre ressursutnyttelse, samt kvalitetsforbedring i tjenesteleveransene. Vi opplevde full effekt av det nye systemet ved utgangen av 2013.

Senteret har i 2013 gjennomført rådgivning og veiledning av ledere, og det ble også i 2013 gjennomført kurs for nye ledere og konferanse om pensjonsordningen i Troms fylkeskommune.

Det er gjennomført seminar med hovedtillitsvalgte, og senteret gjennomfører og støtter i medbestemmelsesprosesser.

Den interne bedriftshelsetjenesten (BHT) har i 2013 satset på gjennomføring av grunnkurs i HMS-arbeid, samt ulike tema innen skreddersydde kurs på bestilling fra den enkelte virksomhet med hovedvekt på ergonomi for spesifikke yrkesgrupper, psykososialt arbeidsmiljø og teamutvikling. Det har også vært gjennomført beredskapsøvelse for videregående skoler, i tannhelse og for Sentraladministrasjonen. Også kurs spesifikt rettet mot verneombud og AKAN-kontakter har vært gjennomført i regi av Fylkeshovedverneombudet og HovedAKAN-kontakten.

I forbindelse med tilsyn av arbeidsutstyr og arbeid av barn og ungdom, har BHT bistått ved dialogmøter om arbeidsmiljø ved den enkelte videregående skole.

BHT har jobbet med omstilling – opplæring i forventede effekter av omstilling på arbeidsmiljø og helse, risikovurdering av omstillingsprosesser og forebyggende tiltak. Støtte til ledere. BHT har i 2013 jobbet aktivt med bistand på dialogmøtene. Det har videre vært fokus på ulike helsefremmende fysiske tiltak som ”Bruk kroppen til jobben” og pilotprosjektet «Tøy strikken» som ble gjennomført i Sentraladministrasjonen.

14.4 Internkontroll

Personal- og organisasjonssenteret har i arbeidet med kvalitetssystemet til fylkeskommunen fokusert på følgende arbeidsprosesser:

- Tilsettinger
- Lønnsprosess
- Oppretting av arbeidsforhold
- Arbeidsprosesser hvor sensitiv informasjon kan inngå

Arbeidsprosessene er risiko- og vesentlighetsvurdert, og er tilgjengelig i fylkeskommunens kvalitetssystem. Som følge av arbeidet med risikovurdering er det på satt i verk tiltak for å tydeliggjøre roller/ansvar, økt bruk av digitale skjemaer, utvikle prosedyrer og rutiner samt god informasjon på intranett. Det er også gjort tiltak for å hindre at konfidensiell informasjon kommer uvedkommende i hende.

15. IT-senteret – sektor 19

15.1 Regnskapsresultat totalt for sektor 19

Regnskapsresultatet for IT-senteret er vist i tabell 12.1.

Tabell 15.1. Driftsresultat innenfor sektor 19 i 1000 kroner.

Virksomhet	Navn på virksomhet	REGNSKAP 2012	REGULERT BUDSJETT 2013	REGNSKAP 2013	AVVIK 2012	AVVIK i %
119*	IT-senteret	13 847	13 883	13 906	-23	-0,17
SUM SEKTOR		13 847	13 883	13 90	-23	-0,17

*I 2011 var IT-avdelingen organisatorisk plassert under Drifts- og utbyggings-senteret, og hadde da virksomhetsnummer 111.

15.2 Avviksanalyse

IT-senteret hadde i 2013 et merforbruk på kr 23.000. Dette skyldes innkjøp av mer lagringsplass på slutten av året.

15.3 Kommentarer til aktivitet i 2013

IT-senteret dekker innenfor ordinært budsjett en rekke fellesfunksjoner, dvs. lisenser og vedlikehold av felles administrative systemer, driftsverktøy og infrastruktur samt intern aktivitet hos IT-senteret.

Foruten løpende drift/oppgradering av teknisk infrastruktur, administrative systemer, tannhelseløsninger og løsninger for videregående opplæring, har IT-senteret i 2013 hatt stor fokus på senterets arbeidsprosesser og risikovurdering av disse. IT-senteret har også vært involvert i å få IT-systemet som skal dokumentere alt dette i produksjon.

Videre har det vært en prosess vedr. Digitaliseringsstrategi 2013-2016 som ble vedtatt av fylkesrådet 22.10.2013. Nasjonale føringer om økt digitalisering for å få til en mer effektiv offentlig sektor har sammen med interne ønsker om bedre ressursutnyttelse vært pådriverne. Målet er å oppnå en helhetlig og målrettet styring, forvaltning og drift av digitale tjenester som understøtter og videreutvikler fylkeskommunale oppgaver og tjenestetilbud. Arbeidet med handlingsplan er igangsatt. I 2013 ble blant annet innsynsløsningen videreutviklet og gir nå en langt bedre søkemulighet i møtekalender og postliste.

IT-senteret selger tjenester til Troms fylkestrafikk, Universitetstannklinikken og K-sekretariatet. For disse midlene dekker IT-senteret en stilling for å ivareta økt oppgaveportefølje.

15.4 Internkontroll

I forbindelse med det overordnede styrings- og kvalitetsarbeidet har IT-senteret hatt en gjennomgang av viktige IT-arbeidsprosesser samt risikovurdert disse. Dette omfatter:

- Styring av IKT-utviklingen for å samordne, standardisere og effektivisere virksomhetsområdenes behov for IKT-løsninger innenfor data, telefoni og video.
- Hendelsesstyring for å oppdage, registrere, diagnostisere og løse IKT-hendelser.
- Endringsstyring for å styre implementering av endringer grunnet teknisk svikt/problem eller nye krav til IKT-infrastruktur.
- Forebyggende vedlikehold for å hindre ukontrollerte stopp og uønskede hendelser
- Tjenestenivåstyring for å klargjøre en dokumentert og akseptert tjenestenivå.
- Ressursstyring for å sikre at nye IKT-løsninger har de nødvendige tekniske og personellmessige ressurser.
- Risikostyring i forhold til lover og regler vedrørende informasjonssikkerhet og personvern, drift/tjenester, økonomi og omdømme.

I risikovurdering framkom følgende tiltak:

- Forbedret løsning for helpdesk: Ny løsning tatt i bruk både på fylkeshuset og skolene.
- Bedre oppfølging av endringsforespørsel: Modul integrert med helpdesk anskaffet.
- Isvannskjølerne svikter av og til: Mobile kjølere anskaffet og tas i bruk ved behov for å hindre at utstyr på datarom overopphetes.

16. Drifts- og utbyggingscenteret – sektor 11

16.1 Regnskapsresultat totalt for sektor 11

Regnskapet for drifts- og utbyggingscenteret viser at sektoren i 2013 har et mindre forbruk på om lag 1,3 mill. kroner. Regnskapsresultatet for sektoren er i tabell 9.1 splittet på virksomhetsnivå, mens det i tabell 9.2 er vist på funksjonsnivå.

Tabell 16.1. Driftsresultat innenfor sektor 11, pr. virksomhet, i 1000 kroner.

Virksomhet	Navn på virksomhet	REGNSKAP 2012	REGULERT BUDSJETT 2013	REGNSKAP 2013	AVVIK 2013	AVVIK i %
110	Assisterende stabssjef	12 962	11 216	14 305	-3 089	-27,54
113	Arkiv- og serviceavdelingen	5 021	5 195	5 212	-17	-0,33
800	Bygg og eiendom	60 798	68 353	63 963	4 390	6,42
SUM SEKTOR		78 781	84 764	83 480	1 284	1,51

Tabell 16.2. Driftsresultat innenfor sektor 11, pr. funksjon, i 1000 kroner.

KOSTRA FUNKSJON	Navn på KOSTRA- funksjon	REGNSKAP 2012	REGULERT BUDSJETT 2013	REGNSKAP 2013	AVVIK 2013	AVVIK i %
420	Administrasjon	25 182	24 272	26 755	-2 483	-10,23
421	Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen	2 636	3 326	2 606	720	21,65
430	Administrasjonslokaler	8 621	9 482	10 635	-1 153	-12,16
460	Tjenester utenfor ordinær f.komm. tjenesteprod.	-480	-152	-1 753	1 601	-1 053,29
490	Interne serviceenheter	0	1 025	0	1 025	100,00
510	Skolelokaler	40 062	41 430	39 697	1 733	4,18
590	Andre undervisningsformål	195	268	303	-35	-13,06
660	Tannhelse - fellestjenester	3 038	4 709	4 165	544	11,55
710	Fylkeskomm. næringsvirks.	-2 555	-2 518	-1 694	-824	32,72
740	Bibliotek	9	10	8	2	20,00
772	Kunstproduksjon	2073	2 912	2 758	154	5,29
SUM SEKTOR		78 781	84 764	83 480	1 284	1,51

16.2 Avviksanalyse

Virksomhet 110 – Assisterende stabssjef

I 2013 omfattet denne assisterende stabssjef, advokatkontor, sentralbord og sekretariat. Avdelingen har hatt et merforbruk på vel 3 mill. kroner, som skyldes utgifter til rettssaker/innleid juridisk kompetanse og til juridisk bistand i Troms Kraft-saken.

Virksomhet 113 – Arkivavdelingen

Arkivavdelingen hadde ingen avvik. Faste utgifter til Interkommunalt Arkiv Troms har vært underbudsjettet som har vært forsøkt dekket av øvrige poster blant annet ubrukte lønnsmidler.

Virksomhet 800 – Bygg og eiendom

Regnskapet viser et overskudd på om lag 4,4 mill. kroner. Årsakene er mindre forbruk og merinntekter på de enkelte tjenesteområder, og beskrives nærmere nedenfor.

Funksjon 420 administrasjon

Funksjonen omfatter drift av fellesadministrasjonen på bygg og eiendom, Sørli gård, trykkeriet og kantina. Regnskapet viser et overskudd på 0,6 mill. kroner, som i hovedsak kommer av merinntekter på trykkeriet og mindre forbruk på administrasjonsbygg og eiendom.

Funksjon 421 forvaltning

Omfatter utgifter på eiendomsforvaltning, idrettshallene, tannklinikkene og fylkeskultursenteret. Funksjonen hadde et lite mindre forbruket på om lag 0,7 mill. kroner.

Funksjon 430 administrasjonslokaler

Funksjonen omfatter fylkeshuset, både drift og vedlikehold. Regnskapet viser her et netto merforbruk på om lag 1,1 mill. kroner.

Funksjon 460 eiendommer, personalboliger, TKNN, universitetsklinikken og tomgangsdrift Trastad

Mindre forbruket på 1,6 mill. kroner skyldes i hovedsak merinntekter på utleie.

Funksjon 490 fellesutgifter strøm og forsikringer

Mindre forbruk av strøm på om lag 1 mill. kroner.

Funksjon 510 videregående opplæring

Funksjonen omfatter drift og vedlikehold av videregående skoler og idrettshaller. Overskuddet på 1,7 mill. kroner skyldes mindre utgifter. Idrettshallene hadde mer forbruk på 0,14 mill. kroner som i hovedsak skylder ekstraordinære utgifter på hallen i Tromsdalen.

Funksjon 590 andre undervisningsformål

Denne funksjonen gjelder Tromsø Sikkerhetssenter og har et merforbruk på 0,035 mill. kroner.

Funksjon 660 tannhelse

Funksjonen gjelder drift og vedlikehold av tannklinikene og drift av tannbygget (fylkeskommunal del). Overskuddet på 0,55 mill. kroner skyldes merinntekter på blant annet parkering.

Funksjon 710 Næringsvirksomhet

Gjelder fylkeshuset, Tromstun barnehage, tomgangsdrift Solhov og Skånland. Merforbruket på 0,8 mill. kroner skyldes merutgifter på drift og vedlikehold.

Funksjon 772 Kunstproduksjon

Funksjonen er drift av fylkeskultursentret, og mindre forbruket på 0,14 mill. kroner skyldes mindre utgifter til vedlikehold.

16.3 Kommentar til aktivitet i 2013

Advokatkontoret

Advokatkontoret har i 2013 ytt juridisk bistand til fylkeskommunens øvrige administrasjon, samt besvart juridiske problemstillinger i tilknytning til fylkestingets samlinger. Videre har Advokatkontoret bidratt til at det er blitt engasjert ekstern juridisk kompetanse ved behov. I saker hvor det er blitt engasjert ekstern juridisk kompetanse har Advokatkontoret både bistått den eksterne advokatforbindelsen, ført tilsyn med den eksterne advokatforbindelsens gjennomføring av saken, samt fungert som et bindeledd mellom den eksterne advokatforbindelsen og berørt fylkeskommunal enhet.

Arkivavdelingen

1. januar 2013 ble ny versjon av sak- og arkivsystemet ESA tatt i bruk med elektronisk dokumentflyt med godkjenning av leder/fylkesråd. All saksbehandling og utvalgsbehandling arkiveres elektronisk, og det er slutt på dobbeltarkivering av dokumenter sendt til flere enheter (for eksempel utdanningsetaten og de videregående skolene). Sammen med systemadministrator (IT-senteret) har det vært lagt stor vekt på å hjelpe og kurse saksbehandlere. Arkivavdelingen har avholdt seminar for arkivarer på skolene vår og høst, i tillegg til kurs ved Nord-Troms videregående og de videregående skolene i Harstad-området.

Investering

Bygg og eiendom har hatt ansvar for større og mindre investeringstiltak i 2013, her kan nevnes:

- Senja videregående skole, skolested Finnfjordbotn og Bardufoss Høgtun videregående skole. I juni vedtok fylkestinget i sak 47/12 at den nye videregående skolen i Midt-Troms skulle lokaliseres på Rustadhøgda. I samme sak vedtok Fylkestinget at Fylkesrådet måtte se utbyggingene i Finnfjordbotn og på Rustadhøgda i sammenheng med optimalisering av tilbudsstrukturen i Midt-Troms, herunder utnyttelsen av kapasiteten ved Sjøvegan videregående skole. Fylkesrådet vedtok i sak 197/12 å flytte Transport og industriell produksjon fra Bardufoss Høgtun videregående skole til Senja videregående skole, skolested Finnfjordbotn. Elektrofag ble flyttet fra Senja videregående skole, skolested Finnfjordbotn til Bardufoss Høgtun videregående skole. Det var på dette tidspunktet inngått avtale med leverandør, og vi var kommet godt i gang med planleggingen av nybygget på Senja videregående skole, skolested Finnfjordbotn. Endringene medførte at

pågående arbeidene måtte stoppes i påvente av nytt funksjons- og arealprogram for begge skolene. Endringene er blitt betydelig for begge skolene, omkring 2000 m² skal flyttes fra Bardufoss til Senja videregående skole, skolested Finnfjordbotn. Etter dette er nytt funksjons- og arealprogram utarbeidet og godkjent.

- Våren 2013 ble det gjennomført åpen samspill-konkurranse, på grunn av en formal feil måtte konkurransen avlyses og ny konkurranse er gjennomført. Entreprenør kontrahert og utviklingen av prosjektet er startet opp. Antatt byggestart høsten 2014 med ferdigstilling omkring årsskiftet 2015/2016. Kostnadsramme 150 mill. kroner inklusive 13 mill. kroner til en tilrettelagt avdeling.
- Utredning av areal- og funksjonsprogram på Bardufoss videregående skole er på det nærmeste ferdigstilt. Godkjent kostnadsramme er 240 mill. kroner. Målselv kommune har vedtatt å tilby tomt for kr 1,- til skolen på Rustadhøgda. Anbudskonkurranse våren 2014.
- Tromsø Maritime skole – Havariversenteret – Nybygg helikoptersimulator. Bygget ble ferdigstilt august 2013 og er tatt i bruk.
- Bygg og eiendom har vært delaktig i utredningen av ny skolestruktur i Troms i forbindelse med budsjett for 2014.

16.4 Internkontroll

Har arbeidet med kvalitetssystemet til fylkeskommunen fokusert på områdene:
Bygg, vedlikehold, forvaltning, kantine, trykkeri og renhold.

Drifts- og utbyggingscenteret dokumentert følgende arbeidsprosesser i kvalitetssystemet:

- Byggeprosjekter i regi av Troms fylkeskommune
- Utførelse av vedlikehold i følge vedlikeholdsprogrammet
- Prosesser innenfor drift av fylkeskommunens bygningsmasse
- Prosesser innenfor ombyggnings- og rehabiliteringsprosjekter

Risiko- og vesentlighetsvurdering er gjort for følgende prosesser:

- Brann i fylkeshuset
- Brann i idrettshallene (Breivika, Nordkjosbotn og Tromsdalen)
- Brann i Troms fylkeskultursenter

Risikovurderingene er gjennomført ved hjelp av risikomodulen i kvalitetssystemet. Som følge av risikoanalysen er det gjennomført flere tiltak for å redusere risiko for brann. Her nevnes montering av tidsur på stikk for kaffetraktere og vannkokere, redusert bruk av skjøteledninger ved å montere tilstrekkelig antall faste stikk og termografering av el-tavler med intervall på maksimalt 2-3 år.

Arkivavdelingen har beskrevet arbeidsprosesser knyttet til journalføring og arkivering og påbegynt risikovurdering, men fordi arbeidsprosesser ble endret har risikovurderingene blitt utsatt. Stort fokus på kvalitetssikring i 2013 nå som innføringsfasen av elektronisk arkiv er over.

17. Økonomisenteret – sektor 16

17.1 Regnskapsresultat totalt for sektor 16

Regnskapet for økonomisenteret viser at senteret i 2013 er i økonomiske balanse. Regnskapsresultatet er vist i tabell 15.1.

Tabell 17.1. Driftsresultat innenfor sektor 10 i 1000 kroner.

Virksomhet	Navn på virksomhet	REGNSKAP 2012	REGULERT BUDSJETT 2013	REGNSKAP 2013	AVVIK 2013	AVVIK i %
116	Økonomisenteret	9 958	9 843	9 846	-3	0,03
	SUM SEKTOR	9 958	9 843	9 846	-3	0,03

17.2 Avviksanalyse

Økonomisenteret har ingen avvik.

17.3 Kommentarer til aktivitet i 2013

Økonomisenteret skal i samarbeidet med fylkeskommunens virksomheter sørge for god kvalitet i budsjett- og regnskapsarbeidet, og ved anskaffelser, og yte gode tjenester knyttet til økonomisystemet. I 2013 har det vært særskilt fokus på videreutvikling av elektroniske løsninger, internkontroll og kompetanseheving.

Økonomisenteret har i 2013 vært sentral i arbeidet med kvalitetssystemet til fylkeskommunen. Det er dokumentert og risikovurdert flere sentrale arbeidsprosesser. Det har også utover dette vært et fokus på å styrke kvalitet og kontroll både ut i organisasjonen og på økonomisenteret. I dette arbeidet har informasjon, tilgjengelig brukerveiledninger og maler en sentral plass.

Det er satset på kompetanseheving i alle ledd. Både på sentrale medarbeidere, og også kurs og kompetansesamlinger både for rektorer og økonomimedarbeidere på skolene både knyttet til budsjett, regnskap, økonomisystemet, innkjøp og økonomistyring. Vi har også gjennomført spesialkurs innenfor noen områder, blant annet merverdiavgift, og skreddersydd opplæring der det har vært behov. Nyhetsbrevet fra Økonomisenteret, som sendes ut tre ganger årlig, får positive tilbakemeldinger.

I 2012 ble det tatt i bruk full elektronisk anskaffelsesprosess med elektronisk fakturahåndtering med ett fakturamottak for hele organisasjonen, pliktig innkjøpsanmodning (rekvisisjon) og e-handel. Dette er rullet ut i hele organisasjonen slik at alle enheter behandler fakturaer elektronisk. Det er gjennom 2013 jobbet mye med kvalitetssikring av faktura distribusjon både mot vår leverandør av fakturatjenesten (Nets), fylkeskommunens leverandører og internt i organisasjonen. Andelen leverandører som leverer efaktura øker noe som fører til bedre kvalitet, effektivitet og lavere kostnader. Dessverre er ikke volumet på

ehandel øket. Ehandel stilles som krav i våre konkurransegrunnlag, men det er likevel en utfordring å få våre leverandører tilgjengelig med varekataloger på ehandelsplattformen.

Våren 2013 behandlet fylkestinget forvaltningsrevisjonsrapporten «Offentlige anskaffelser – forvaltning av rammeavtaler og etterlevelse av grunnleggende krav». Denne konkluderer med at ansvarsforhold, rutiner og informasjon rundt implementering og oppfølging av inngåtte rammeavtaler er tilfredsstillende. Dette er noe vi har hatt stort fokus på. Det pekes imidlertid på at etterlevelse av regelverket og etterlevelse av rammeavtaler er varierende, og må ha et særlig fokus fremover.

Det er fortsatt stor etterspørsel etter innkjøpstjenester noe som indikerer at bevisstheten og kompetansen knyttet til anskaffelser er økende i organisasjonen. Avtaleoppfølging og internkontroll krever betydelig mer ressurser enn tidligere, og bidrar til at det er stort press på våre tjenester og vi har ikke hatt god nok kapasitet til å følge opp alt slik vi ønsker.

Det er utviklet en ny internettside Innkjøp i Troms <http://innkjop.tromsfylke.no/>. Dette er en satsning for å kunne følge opp både hele Troms fylkeskommune og kommunene i innkjøpssamarbeidet Fylkeskommunalt og Kommunalt Innkjøpssamarbeid i Troms (FKiT). Dette er et samarbeid som er betydelig øket de siste årene både som følge av endringer i , håndhevelse av regelverket og større behov for avtaleoppfølging.

17.4 Internkontroll

Økonomisenteret har i sitt arbeid med kvalitetssystemet til fylkeskommunen fokusert på overordnede prosesser med betydelig risiko innenfor alle fagområdene; Innkjøp, budsjett, regnskap og finans. Til sammen er det dokumentert elleve arbeidsprosesser i styrings- og kvalitetsprosjektet. Det er gjort risiko- og vesentlighetsvurderinger av alle prosessene. Disse arbeidsprosessene er:

- Overordnet økonomiplanprosess
- Overordnet budsjettprosess
- Årsregnskapsavslutning
- Anbud – sektorovergripende rammeavtale
- Konkurranse med forhandlinger - sektorovergripende rammeavtale
- Prolongering av rammeavtale
- Implementering av sektorovergripende rammeavtale
- Finansforvaltning – langsiktige finansielle aktiva
- Finansforvaltning – gjeld
- Finansforvaltning – ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål
- Finansforvaltning – oppfølging av §8 i finansforskriften

I tillegg har økonomisenteret et betydelig antall rutinebeskrivelse som er dokumentert i kvalitetssystemet. Det er knyttet risikovurderinger også til disse, men dette er ikke dokumentert i samme grad som for arbeidsprosessene. Arbeidet vil fortsette i 2014 med særlig fokus på anskaffelser, attestasjon, anvisning og utbetalinger.

Økonomisenteret har gjennom flere år hatt fokus på risikovurderinger. Derfor har det ikke vært behov for å gjøre større endringer som følge av arbeidet med kvalitetssystemet. Hovedfokuset vårt har vært å øke kompetansen, redusere sårbarhet, arbeidsdeling for å minimere risiko og digitalisering for å kunne styre arbeidsflyt, redusere mulighet for feil ved å redusere manuelle operasjoner og bedre dokumentasjon. Disse momentene vil være viktige fokusområder også fremover.

18. Sektorovergripende poster, sektor 90

18.1 Regnskapsresultat totalt for sektor 90

Tabell 18.1. Driftsresultat innenfor tjenestene i sektor 90. I 1000 kroner.

Tjeneste	Navn på tjeneste	REGNSKAP 2012	REGULERT BUDSJETT 2013	REGNSKAP 2013	AVVIK 2013	AVVIK i %
40000-79000	Reguleringspremie KLP m/arb.g.avg	36 409	22 913	22 913	0	0,0 %
46042-70561	Tapt sykelønnsref.			540	-540	
40000-73200	Mva-komp investeringer	-38 421	-42 180	-49 617	7 437	-17,6 %
42025-77290	Avskrivninger	136 241	140 773	140 805	-32	0,0 %
42040	Økonomisenteret			1		
46060-46062	Utenom f.komm. ,Tknn	-19 124	-18 730	-18 626	-104	0,6 %
47000-47100	Premieavvik	-42 153	-16 391	-12 705	-3 686	22,5 %
48090	Div fellesutgifter TFK	7 409	708	1 538	-830	-117,2 %
40000-79000	Brt.gar.KLP og ekstra SPK			13 347	-13 347	
48095	Poster til fordeling i TFK	0	7 323	0	7 323	100,0 %
59000	Ressursvirksomhet	295	148	144	4	2,7 %
55915	Elektrofag landslinjer	1 013	0	0	0	
66500	Tannbehandling	627	0	553	-553	
72000	Fylkesveier	0	0	-42	42	
72020	Rassikring fylkesveier	-3 314	-2 818	-2 879	61	2,2 %
72050	Fylkesveibroer	-1 250	0	-1 250	1 250	
73000	Koll.transport bilruter	0	18 646	18 646	0	
73200	Koll.transport båtruter	0	15 200	15 200	0	
80000	Skatteinntekter	-715 563	-750 000	-749 113	-887	0,1 %
84000	Statlig rammetilskudd	-1 734 608	-1 796 000	-1 798 551	2 551	-0,1 %
86000	Motpost avskrivninger	-136 241	-140 773	-140 805	32	0,0 %
87000	Renter og aksjeutbytte	32 677	38 127	34 770	3 357	8,8 %
87010	Avdrag på lån	79 330	83 380	82 199	1 181	1,4 %
87070	Aksjer og andeler	-1	0	0	0	
88000	Disposisjonsfond	57 616	10 068	10 068	0	0,0 %
88030-88060	Interne kapitalutgifter	-25 786	-21 952	-21 952	0	0,0 %
88070	Overført til investering	67 442	42 692	42 283	409	1,0 %
88090	Tidligere års resultat		-8 593	-8 593	0	
	SUM	-2 297 402	-2 417 459	-2 421 126	3 668	-0,2 %
89900	Årets regnskapsmessige resultat	8 593	0	1 613	-1 613	
	SUMSEKTOR 90	-2 288 811	-2 417 460	-2 419 515	2 055	-0,1 %

På dette området føres sektorovergripende poster samt en del utgifter og inntekter vedrørende tidligere år som ikke naturlig hører hjemme i sektorenes regnskaper og beregning av resultat for 2013.

Det fremkommer et positivt avvik på 2 mill. kroner etter at regnskapsmessig mindre forbruk på 1,6 mill. kroner er ført under sektor 90 i 2013. Nærmere omtale framgår under kap. 2 Driftsregnskapet foran.

18.2 Avviksanalyse

Avvikene vedrørende skatteinntekter, rammetilskudd, renter og aksjeutbytte, avdrag, merverdiavgiftkompensasjon, premieavvik og årets regnskapsmessige resultat er alle kommentert i egne kapitler foran i dokumentet og kommenteres derfor ikke nærmere her.

Tjeneste 46060-46062 – Utenom ordinært fylkeskommunalt ansvar

Dette gjelder statlig refusjon for kapitalutgifter vedrørende TANN-bygget. Det var budsjettert med 18,7 mill. kroner, mens faktisk refusjon utgjorde 18,6 mill. kroner. Mindreinntekten på 0,1 mill. kroner må ses i sammenheng med lave renter i 2013.

Tjeneste 47000-47100 - Premieavvik

Avviket for premieavvik er omtalt i kap.2 foran, men i tillegg kommer arbeidsgiveravgift på premieavviket slik at totalt avvik på tjenesten blir en mindreinntekt på 3,6 mill. kroner.

Tjeneste 48090 – Div. fellesutgifter fylkeskommunen

Tjenesten brukes hovedsakelig til føring av felles pensjonsutgifter som ikke blir fordelt på sektorene. I tillegg føres det en del andre utgifter og inntekter som ikke naturlig hører hjemme i noen av sektorene. Tjenesten viser et samlet negativt avvik på 0,8 mill. kroner. Her inngår blant annet periodiseringer med 0,9 mill. kroner.

Felles pensjonsutgifter er omtalt foran i kapittel 2.

Tjeneste 40000-79000 – Fordelte utgifter, merutgifter KLP og SPK

I 2013 ble Troms fylkeskommune fakturert/etterfakturert med 12,45 mill. kroner. Inkludert arbeidsgiveravgift er samlet beløp 13,35 mill. kroner. Se også kapittel 2 foran.

Tjeneste 48095 – Poster til fordeling fylkeskommunen

Tjenesten brukes til å budsjettere diverse utgifter og inntekter til senere fordeling og belastes ikke i regnskapet. Totalt viser tjenesten positivt avvik på 7,3 mill. kroner. Dette er sammensatt av ufordelte budsjettmidler knyttet til mva-kompensasjon(-7,9 mill.), innsparing(-0,55 mill.), lønn (+15 mill.) og løpende pensjoner/reguleringspremier (+0,8 mill.).

Se omtale av mva-kompensasjon i kapittel 2.

Tjeneste 59000 – Ressursvirksomhet

Denne tjenesten omhandler pensjonsforpliktelser for tidligere ansatte, OPUS.

Tjeneste 66500 – Tannbehandling

Det er utgiftsført 0,55 mill. kroner på denne tjenesten knyttet til tapt mva-kompensasjon.

Tjeneste 72000 – Fylkesveier og Tjeneste 72020 – Rassikring fylkesveier

Refusjon kapitalutgifter er inntektsført med vel 4,17 mill. kroner. Det gjelder refusjon fra Skjervøy kommune med 0,04 mill. fylkesvei 866, Harstad kommune med 2,25 mill. for rassikring Dale – Alvestad, Tromsø kommune med 0,631 mill. kroner for dekning av

kapitalutgifter på lån for finansieringen av rassikringen ved Isbergan. Avvik mot budsjett viser en merinntekt på 0,1 mill. kroner.

Tjeneste 72050 - Fylkesveibroer

I henhold til fylkestingets vedtak i sak 67/11 er kapitalinntekter knyttet til Kveøyforbindelsen budsjettert og inntektsført på sektor 90. Kvæfjord kommune har overført 1 mill. kroner og Kveøyforbindelsen AS har overført kr 250.000.

Tjeneste 73000 – Kollektivtransport bilruter

For dekning av underskudd 2011 i Troms fylkestrafikk FKF bevilget fylkestinget 18,64 mill. kroner i sak 42/13.

Tjeneste 73200 – Kollektivtransport båtruter

Troms fylkeskommune fikk 15,2 mill. kroner overtredelsesgebyr etter vedtak i KOFA, Klagenemd for offentlige anskaffelse, i forbindelse med sak om hurtigbåttransport. Beløpet ble bevilget av fylkestinget, sak 92/13.

Tjeneste 88000 - Disposisjonsfond

Regulert budsjett for avsetning til og bruk av disposisjonsfond var 10,68 mill. kroner. Samlet avsetning var på 31,46 mill. kroner og bruk av disposisjonsfond var på 21,39 mill. kroner, Det er ikke avvik mellom budsjett og regnskap i 2013.

Tjeneste 88030-88060 Interne kapitalutgifter

På disse tjenestene føres kapitalutgifter som dekkes av enhetene selv (økonomipakkelån).

Tjeneste 88070 – Overføring fra drift til investering

Det er overført 42,3 mill. kroner fra drift til investering på denne tjenesten som viser mindre utgifter på 0,4 mill. kroner i forhold til budsjett. Avviket har tilsvarende mindre overføringsinntekt til finansiering i investeringsregnskapet.

Tjeneste 89900 – Årets regnskapsmessige resultat

Regnskapsmessig mindre forbruk i 2013 er på 1,6 mill. kroner.